

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

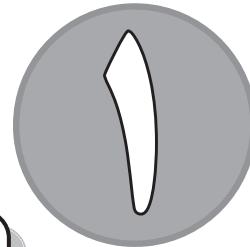

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه
۱۴۰۲/۹/۱۷

آزمون ۱۷ آذر ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

نام درس	۷۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید	مجموعاً دانش آموزان در هر رده ترازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱		
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱		
روان‌شناسی	۷	۵	۴	۲	۱		

نام و نام خانوادگی:

شمارنده:

تعداد سؤال:

مدت پاسخ‌گویی:

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰
۴	اجباری	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۵۱	۵۵	۵
		جامعه‌شناسی (۲)	۵	۵۶	۶۰	۵
۶	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، سجاد غلامپور سیوکی، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری
جامعه‌شناسی	امیرمهدي افشار، ریحانه اميني، آزيتا بيدقى، كوش شاهحسيني، فاطمه صفرى، حبيبه محبى، سيد محمد مدنى ديناني
روان‌شناسی	حميدرضا توکلى، مهدى جاهدى، محمد حبibi
عربی زبان قرآن	محمد بادرین، ولی برجمی، مجید بیگلری، حسین رضایی، اسماعیل علیبور، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاچانپور، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنمایی، محمد آصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجهف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، زهرا محمدی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برقی کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدي ملارمضاني، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	—	الهه شهریازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان،	سپیده فتح‌الله‌ی	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	کوش شاهحسینی	کوش شاهحسینی	فاطمه صفری،	آرش مرتضائی‌فر	زهره قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگر، فرهاد علی‌نژاد	صبا صفائی	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلات‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	آرتین کیانی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه محلوجی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد،	کیانا یوسفزاده	سوگند بیگلاری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سara شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهره قموشی

گروه فنی و تولید

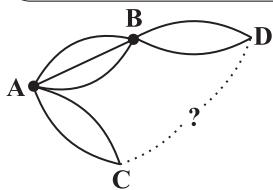
مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرا قموشی
حروفچین و صفحه آرا	مهرشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حیدر عباسی

شمارش / احتمال
چرخه آمار در حل مسائل
صفحه‌های ۱ تا ۴۴

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- می خواهیم از شهر A به شهر D برویم (با عبور از B یا C)، سپس با عبور از یک شهر B یا C به شهر A برگردیم به طوری که کل مسیر رفت با کل مسیر برگشت متمایز باشد. اگر این کار به ۱۳۲ حالت امکان‌پذیر باشد، بین شهر C و شهر D چند راه وجود دارد؟

- (۱) ۲
(۲) ۳
(۳) ۴
(۴) ۵

۲- حروف کلمه «موفقیت» را به چند طریق می‌توان جایگشت داد، به طوری که با حرف نقطه‌دار شروع و به حرف نقطه‌دار نیز ختم شود؟

- (۱) ۱۹۲
(۲) ۲۱۶
(۳) ۲۴۰
(۴) ۱۶۸

۳- با ارقام ۱, ۹, ۳, ۲, ۸ چند عدد چهار رقمی فرد بدون تکرار ارقام می‌توان نوشت که مجموع رقم یکان و دهگان بزرگتر از ۱۲ باشد؟

- (۱) ۳۶
(۲) ۲۴
(۳) ۶
(۴) ۱۲

۴- به چند طریق می‌توان از مجموعه $\{1, 2, 3, 4, 5, 6\} = U$ دو زیر مجموعه A و B را تشکیل داد به طوری که $A \cap B = \emptyset$ باشد؟ (تذکر: A و B می‌توانند تهی هم باشند؛ و حالت $A = \{2\}$ ، $B = \{3\}$ ، $A = \{3\}$ ، $B = \{2\}$ متمایز است.)

- (۱) ۳۲۰
(۲) ۶۴
(۳) ۷۲۹
(۴) ۲۰۴۸

۵- یک مجموعه n عضوی دارای ۲۸ زیر مجموعه ۲- عضوی است. اگر به این مجموعه ۲ عضو دیگر اضافه کنیم، مجموعه جدید چند زیر مجموعه ۳ عضوی دارد؟

- (۱) ۱۲۰
(۲) ۸۴
(۳) ۱۶۵
(۴) ۱۷۵

۶- یک تیم فوتسال شامل ۵ بازیکن اصلی و ۲ بازیکن ذخیره به همراه مردمی و سرپرست تیم خود قرار است راهی یک اردوی ورزشی شوند. اگر برای رفتن از یک خودرو با ۵ سرنشین استفاده کنند (۵ نفر به اردو می‌روند)، احتمال آن که مردمی و سرپرست تیم حق رانندگی داشته باشند و ۲ بازیکن ذخیره هم زمان با هم به اردو نروند، چقدر است؟

- (۱) $\frac{37}{63}$
(۲) $\frac{35}{67}$
(۳) $\frac{40}{63}$
(۴) $\frac{15}{67}$

۷- کدام یک از موارد زیر صحیح نیست؟

الف) گام‌های چرخه آمار مستقل از یکدیگرند و بر خروجی یکدیگر تأثیر نمی‌گذارند.

ب) در نقد شاخص‌های گزارش شده، نیازی به بیان دلیل گزارش شدن یا نشدن شاخص‌های مرکزی نداریم.

ج) تردید در مورد چگونگی نمونه‌گیری می‌تواند اهمیت بالایی داشته باشد.

(۱) الف - ج
(۲) الف - ب
(۳) ب - ج
(۴) همه موارد

۸- یک تاس و دو سکه را با هم پرتاب می‌کنیم؛ با کدام احتمال تاس عددی اول است و حداقل یکی از سکمهای «رو» را نشان می‌دهد؟

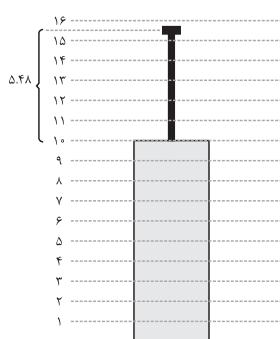
- (۱) $\frac{1}{2}$
(۲) $\frac{2}{3}$
(۳) $\frac{3}{8}$
(۴) $\frac{3}{4}$

۹- کیسه‌ای دارای ۲ مهره سفید، ۳ مهره سیاه و ۲ مهره آبی است. می‌خواهیم به تصادف ۵ مهره از این کیسه خارج کنیم. احتمال اینکه مهره سفید حتماً از کیسه خارج شده باشد و ۲ مهره آبی با هم از کیسه خارج نشوند، کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{7}$
(۲) $\frac{3}{7}$
(۳) $\frac{10}{21}$
(۴) $\frac{11}{21}$

۱۰- با توجه به جدول مقابل اگر داده‌ها را ۳ برابر کنیم، سپس از هر داده ۳ واحد کم کنیم، آنگاه نسبت میانگین به واریانس داده‌های جدید کدام خواهد بود؟ $(5/48 = \sqrt{30}) \approx \sqrt{30}$

- (۱) $0/1$
(۲) $\frac{1}{9}$

$$\frac{3}{(10 + \sqrt{30})^2} \quad (۴)$$

$$\frac{27}{263} \quad (۳)$$

تابع
(تابع ثابت، چندضایه‌ای و همانی)
صفحه‌های ۲۱ تا ۳۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- تابع f ثابت است و داریم $2f(\alpha)f(\beta) = 5f(\beta) + 3$ ، مجموع مقادیر ممکن برای $f(\alpha) + f(\beta)$ کدام است؟

$$-\frac{1}{2} \quad (4)$$

$$\frac{5}{2} \quad (3)$$

$$3 \quad (2)$$

$$\frac{7}{2} \quad (1)$$

۱۲- اگر f تابع همانی و زوج مرتب $\left(f(2k) - k^2, 3k - f(-k)\right)$ روی نیمساز ناحیه دوم و چهارم باشد، مقدار $f(\sqrt{k})$ کدام است؟ ($k \neq 0$)

$$\sqrt{6} \quad (4)$$

$$2 \quad (3)$$

$$\sqrt{2} \quad (2)$$

$$6 \quad (1)$$

۱۳- اگر نمودار تابع (x) منطبق بر نیمساز ناحیه اول و سوم و نمودار تابع (x) منطبق بر نیمساز ناحیه دوم و چهارم باشد و داشته باشیم:

$$f(x^2 - x) - g(4x - 9) = 1 \text{ اختلاف مقادیر } x \text{ کدام است؟}$$

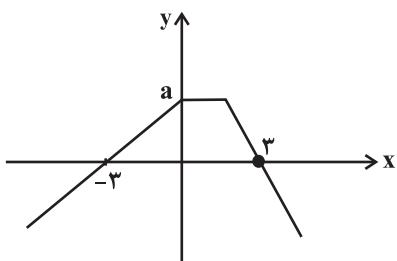
$$3 \quad (4)$$

$$7 \quad (3)$$

$$9 \quad (2)$$

$$4 \quad (1)$$

۱۴- اگر نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} bx + 2 & , \quad x \leq 0 \\ 2k & , \quad 0 < x < a \\ cx + d & , \quad x \geq a \end{cases}$ به صورت زیر باشد، مقدار $\frac{C+d}{ak}$ کدام است؟

$$2 \quad (2)$$

$$4 \quad (4)$$

$$1 \quad (1)$$

$$3 \quad (3)$$

۱۵- تابع (h) یک تابع ثابت و تابع (U) همانی است، اگر $h(x) = f(x) + kx$ و $U(x) = 3kx + g(x) - 5$ است، اگر توابع $f(x)$ و $g(x)$ در هیچ نقطه‌ای یکدیگر را قطع نکنند، مقدار k کدام است؟ (f و g ثابت نیستند.)

$$\frac{1}{4} \quad (4)$$

$$3 \quad (3)$$

$$2 \quad (2)$$

$$\frac{1}{2} \quad (1)$$

۱۶- اگر هزینه ورودی توقفگاه مجتمع تجاری در روزهای تعطیل براساس مدت زمان سپری شده از زمان بازگشایی مجتمع یعنی از ساعت ۷ صبح محاسبه شود، که از تابع زیر پیروی می‌کند، مجموع درآمد حاصل از توقفگاه ۳ خودروی زیر با توجه به زمان ورورد آن‌ها چند تومان خواهد شد؟ (هر واحد $C(x)$ معادل ۲۰۰۰ تومان است و زمان ورود ۳ خودرو ۷ صبح و خروج ۲ خودرو به ترتیب ساعت ۹ و ۱۰ صبح و خروج خودروی سوم ساعت ۱۶ است.)

$$C(x) = \begin{cases} 1 & , \quad 0 \leq x < 3 \\ x + \frac{1}{2} & , \quad 3 \leq x < 8 \\ \frac{1}{2} & , \quad 8 \leq x < 15 \end{cases}$$

$$14000 \quad (4)$$

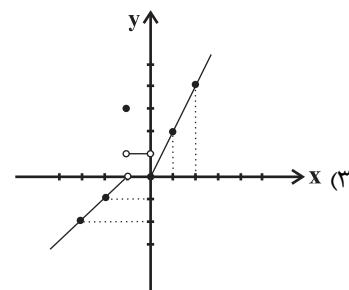
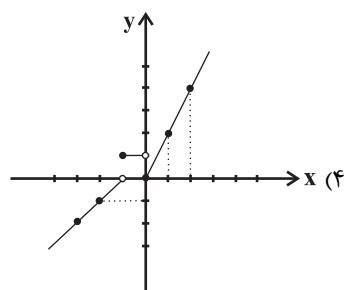
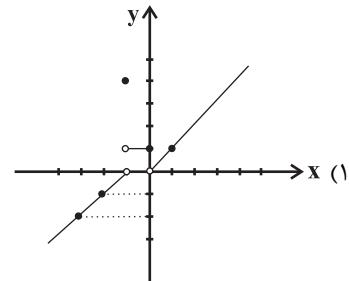
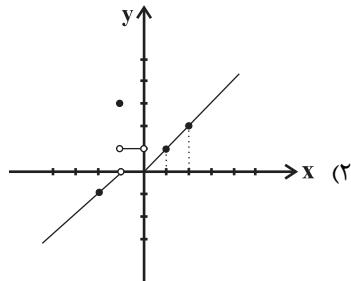
$$12000 \quad (3)$$

$$10000 \quad (2)$$

$$9000 \quad (1)$$

۱۷- نمودار تابع چند ضابطه‌ای کدام است؟

$$f(x) = \begin{cases} 2x & , \quad x \geq 0 \\ 1 & , \quad -1 < x < 0 \\ 3 & , \quad x = -1 \\ x+1 & , \quad x < -1 \end{cases}$$

۱۸- اگر نمودار تابع $f(x) = ax^2 + bx + c$ ذوزنقه‌ای به مساحت ۱۲ واحد مربع با محور x ایجاد کند، حاصل $f(5)$ کدام است؟

$$f(x) = \begin{cases} -\frac{1}{2}x - 4 & , \quad x \leq -4 \\ -2 & , \quad -4 < x < 2 \\ ax + b & , \quad x \geq 2 \end{cases}$$

۶ (۴)

۴ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

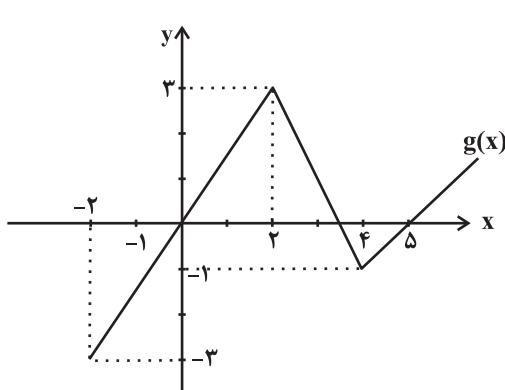
-۱ (۴)

-۲ (۳)

-۴ (۲)

-۳ (۱)

۱۹- اگر $f(x) = \frac{ax^2 + 3x}{3x^2 + ax}$ یک تابع ثابت با برد منفی باشد، مقدار $a(\sqrt{3}) + f(\sqrt{3})$ کدام است؟

 $\frac{4}{3}$ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲)

۱ (۳)

 $\frac{3}{4}$ (۴)

۲۰- براساس نمودار مقابل، تابع g عدد ۳ را به چه عددی نظیر می‌کند؟

محل انجام محاسبات

۲۵- در کدام بیت، آرایه «تضمین» مشهود نیست؟

قل هو الله احد چشم بد از روی تو دور
لو أضافوا صحف الدّهر إلی أوراقی
خوش می روی به تنها، تن ها فدای جانت
گاه او پیر بود گاه جوان است ای دل

- ۱) به فلك می رسد از روی چو خورشید تو نور
۲) نشود دفتر درد دل مجرروح تمام
۳) ای رفته از بر ما، ما گفته همچو سعدی
۴) کل یوم هو فی شأن بیانی است بدان

۲۶- در چند بیت، آرایه «تلمیح» یافت می شود؟

خوشنمک در طبع و شگر در زبان آوردهام
و گرنه همچو نخل طور آتش می چکید از من
نه من چون من هزارت بنده در بند
برو از دیده و امق نظر در حسن عذرا کن
شاید از این زندگی راحت بدین سانم کند

- الف) شونمک بر آتش افکن کز سر خوان بهشت
ب) ز بی عشقی بهار زندگی دامن کشید از من
ج) به خسرو گفت شیرین کای خداوند
د) ز عاشق هیچ کس معشوق را بهتر نمی بیند
ه) کشتی عمرم ز طوفان حوادث گشته خرد

۴) پنج

۳) چهار

۲) سه

۱) دو

۲۷- آرایه های درج شده در مقابل کدام بیت از ابیات زیر، کاملاً درست نیست؟

باد جوی مولیان آیید همی (تضمین - جناس ناهمسان)
از پنجه نفس زنم چو حلاج از دار (تلمیح - استعاره)
چند از پهلوی من سینه بستر سوزد (مراعات نظیر - تلمیح)
مرا به میکده بر، در خم شراب انداز (جناس - تضمین)

- ۱) خاک کوی او خوهم کز هر سوش
۲) شمع آمد و گفت چون مرا نیست قرار
۳) به که سر بر سر بالین سلامت بنهم
۴) جواب آن غزل است این که خواجه حافظ گفت

۲۸- کدام بیت، دارای «جناس، مجاز و استعاره» است؟

که گدایان درش را سر سلطانی نیست
که همه عمر نبودست چنین سرو روانش
دل شیفته پروانه است از نار نگه دارش
حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی است

- ۱) گر گدایی کنی از درگه او کن باري
۲) شرم دارد چمن از قامت زیبای بلندت
۳) ای صبر تویی دانم پروانه کار دل
۴) ماهم این هفته برون رفت و به چشمم سالی است

۲۹- آرایه های مقابل همه ابیات «کاملاً» درست است؛ به جز:

حلقه شد از خدمت این در قدم (جناس همسان - واژه آرایی)
دلیل صدق نباشد نظر به لاله و سنبل (استعاره - جناس ناهمسان)
کز خاکدان هستی بر دل غبار دارم (کنایه - تشییه)
گه پیچ زلف در بر خط می رود به تاب (مجاز - موازن)

- الف) بنده محمود و سر در قدم
ب) مرا که چشم ارادت به روی و موى تو باشد
ج) سیلاب نیستی را سر در وجود من ده
د) گه ماه تام در دل شب می شود نهان

۴) الف - ج

۳) ج - د

۲) د - ب

۱) ب - الف

۳۰- در همه ابیات «اشتقاق» مشهود است؛ به جز:

پا بکش زیرا دراز است این گلیم
کبریایی است که در حشمت درویشان است
اظهار احتیاج خود آن چه حاجت است؟
دامنش فردا به نزد دادگر خواهم گرفت

- ۱) که تو زان دوری در این دور ای کلیم
۲) آن که پیشش بنهد تاج تکر خورشید
۳) جام جهان نماست ضمیر منیر دوست
۴) گر نخواهد داد من امروز داد آن شاه حسن

۳۱- گزاره مقابله کدام ابیات نادرست است؟

یکی نامور بلبل خوش سرای (دارای تبصره قافیه است).
رختها را زیر هر خاکی فشرد (گوی حروف اصلی قافیه «صوت + ۲ صلت» است)
مرهمی از لب بدہ پیش از وفات («ت» حرف الحاقی است).
مفکن ای تیغ اجل بر من بیدل برتو (قافیه بر مبنای قاعدة ۱ است).
خداؤند امر و خداوند نهی (قافیه خطی رعایت نشده است).

۴) هـ، ۵

۳) جـ، د

۲) جـ، هـ

۱) الفـ، بـ

۳۲- در ابیاتِ ذوقافتین زیر، قاعدة قافیه‌های کدام بیت متفاوت است؟

هر کس که چنین باشد زنان نبود
گر مرغ دلش زین قفس آزاد آید
آفاق به چشم من چو زندان داری
کام جان عاشقان از عبه‌ر شهلا دهد

- ۱) در عشق دل و عقل و تن و جان نبود
۲) خاقانی را جسور فلک یاد آید
۳) آن شب که همی رای به هجران داری
۴) ترک من کارآم جان از شکر گویا دهد

۳۳- وزن کدام مصراع متفاوت است؟

۲) چه حاجت است به گلگشت باغ، گوشنهشین را؟
۴) به رنگ زرد قناعت کن از ریاض جهان

- ۱) بیا مطالعه کن گو به نوبهار زمین را
۳) زهی به ساعد سیمین شکوفه ید بیضا

۳۴- وزن کدام بیت، ناهمسان و دارای دو دسته‌بندی هجایی است؟

بر حسن غریب، خانه زندان است
هـوش و امانـدن است دلـهـارـا
کـهـ درـ مـصالـحـ خـودـ خـرجـ مـیـ کـنـدـ توـ رـاـ
وزـ مـیـ چـنانـ نـهـ مـسـتمـ اـزـ عـشـقـ روـ سـاقـیـ

- ۱) از وصل صدف گهر گریزان است
۲) بـیـ خـودـیـ رـفـتنـ اـسـتـ دـلـهـارـاـ
۳) عنـانـ بـهـ دـسـتـ فـرـوـمـایـگـانـ مـدـهـ زـنـهـارـ
۴) هـرـگـزـ حـسـدـ نـبـرـدـمـ بـرـ منـصـیـ وـ مـالـیـ

۳۵- درباره بیت زیر نمی‌توان گفت...

دو رخ چو دو گلبرگ و دو خورشید زردپوش»

- «دو لب چو دوتا لعل و دو یاقوت شکربار
۱) رکن «مستف» و رکن «مقاعیل» در آن وجود دارد.
۲) در وزنی سروده شده است که می‌تواند برش همسان و برش ناهمسان داشته باشد.
۳) در هر مصراع، یک اختیار زبانی مشهود است.
۴) دارای اختیار کوتاه تلفظ کردن صوت بلند است.

۳۶- کدام ابیات دارای اختیار «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» هستند؟

- الف) تو دارو و درمان دل و دیده ریشی
ب) گرجه باشد یار و غم خوارت بسی
ج) روز خوش گشت و هوا صافی و گیتی خرم
د) در همه شهر از دهان تنگ تو
ه) گرنه آن سرو افکند بر شاخ طوبی سایه اش
- (۱) الف، ب (۲) ب، ه (۳) الف، ج (۴) د، ه

۳۷- کدام بیت، فاقد حذف همزه و دارای بیشترین اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت کوتاه است؟

- (۱) ندارد حاجت مشاطه روی گلزار ما
(۲) زمین از سایه ما گر شود نیلی، عجب نبود
(۳) نشستن بر سر راه تحریر عالمی دارد
(۴) به گیتی شد عیان از شیوه عجز اضطرار ما

۳۸- مفهوم «اغتنام فرصت» در کدام گزینه مشاهده نمی شود؟

- (۱) من نمی گویم زیان کن یا به فکر سود باش
(۲) بی تا قادر یکدیگر بدانیم
(۳) گفت ای پسر این نه جای بازی است
(۴) تفریج کنان در هوا و هوس

۳۹- مفهوم بیت زیر در بیت کدام گزینه دیده می شود؟

- «از پی توست این همه امید و بیم
(۱) تو بدین لعل گهربار که داری حیف است
(۲) تشویش جزا با همه تقصیر نداریم
(۳) پیش و جود همه آیندگان
(۴) برتر از وهم و عقل و حس و قیاس

۴۰- کدام دو بیت با یکدیگر قربات معنایی دارند؟

- (۱) آبی تراز آنیم که بی رنگ بمیریم
از آن زمانه به ما ایستادگی آموخت
(۲) شعاع درد مرا ضرب در عذاب کنید
جمله رنجوران دوا دارند امید
(۳) از پی آن تا یکی گوهر به دست آرد مگر
همچو فرهاد بود کوهکنی پیشہ ما
(۴) دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر
خاقانی آن کسان که طریق تو می روند

جامعه‌شناسی (۳)

درس‌های اول تا چهارم +
درس پنجم: معنای زندگی
(پرسش از معنای زندگی، پیچیدگی پدیده‌های
انسانی و اجتماعی)
صفحه‌های ۲ تا ۴۸

پاسخ‌گویی به سوالات این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

- ۴۱- به ترتیب، هر یک از عبارات‌های زیر با کدام مفهوم در ارتباط است؟
- الف) بخشی از ذخیره دانشی ما را تشکیل می‌دهد.
- ب) مانند هوا برای انسان است.
- ج) شناخت دقیق مسائل و ارائه راهکارهای صحیح را پیشنهاد می‌دهد.
- د) هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی، دارای آن است.
- ۱) دانش عمومی - دانش عمومی - دانش علمی - ذخیره دانشی
- ۲) دانش علمی - دانش علمی - دانش علمی - ذخیره دانشی
- ۳) دانش علمی - ذخیره دانشی - دانش عمومی - ذخیره دانشی
- ۴۲- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با دیدگاه‌های اول و سوم ارتباط دانش عمومی و دانش علمی، غلط و صحیح می‌باشد؟
- ۱) دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است. - دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را هم شامل می‌شود.
- ۲) دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظاممند به دست می‌آید ولی دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی افراد است. - برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتیار می‌داند و دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی می‌داند.
- ۳) دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش پیکانی برخوردار است و دانش عمومی از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید. - دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند اما دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.
- ۴) دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند. - دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد.

۴۳- به ترتیب در ارتباط با موارد زیر، کدام گزینه صحیح است؟

- عامل شکل‌گیری جامعه‌شناسی تبیینی، تفسیری و انتقادی
- وجه اشتراک جغرافیای انسانی، اقتصاد و سیاست
- نتیجه کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی

- ۱) دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - مطالعه پدیده‌های اجتماعی - توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی انسان
- ۲) اندازه و دامنه پدیده‌های اجتماعی - علم شناخت ساختار اجتماعی - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی
- ۳) دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی - فراهم آمدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان
- ۴) اندازه و دامنه پدیده‌های اجتماعی - علم شناخت ساختار اجتماعی - برخورداری از فرصت‌های اجتماعات مختلف

۴۴- کدامیک از عبارات زیر، نادرست می‌باشد؟

- ۱) جامعه‌شناسی یکی از شاخه‌های علوم اجتماعی است.
- ۲) جامعه‌شناسی خرد و کلان، نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند.
- ۳) جامعه‌شناسی کلان به مطالعه کنش اجتماعی می‌پردازد.

۴۵- به ترتیب، هر عبارت با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

- جوامع مبتنی بر تبیین

- در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید
- بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم می‌آید
- هر چه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد
- انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد

۱) ج - ب - الف - د

۲) د - ب - الف - ج

۳) د - الف - ب - ج

۴) ب - د - ج - الف

د	الف	ساختمار اجتماعی	تبیین تجربی
پیش‌بینی رفتارها را تضمین می‌کنند	اشتراك میان راننده‌ای که در شانه خاکی جاده رانندگی می‌کند با پزشکی که بیماران خود در مطب منتظر می‌گذارند.	ب	ج

۴۶- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

الف) در اوایل قرن نوزدهم میلادی، کدام تبیین‌ها به رسمیت شناخته می‌شد؟

ب) رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی کدام است؟

۱) تبیین‌های عقلانی - نگاه از بیرون به پدیده‌های اجتماعی

۲) تبیین‌های تجربی - نگاه از درون به پدیده‌های اجتماعی

۳) تبیین‌های عقلانی - نگاه از درون به پدیده‌های اجتماعی

۴) تبیین‌های تجربی - رویکرد پوزیتیویستی، وحدت روش علوم

۴۷- «اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم» و «برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما»، نشان‌دهنده چیست و با کدامیک از پیامدهای

نادیده گرفتن کنش مرتبط است؟

۱) تأکید بر امور قابل مشاهده - سقوط ارزش‌ها

۲) تأکید بر امور قابل مشاهده - افول معانی

۳) نادیده گرفتن معنای کنش - سقوط ارزش‌ها

۴) نادیده گرفتن معنای کنش - افول معانی

۴۸- در متن زیر، چند مورد نادرست وجود دارد؟

«تأکید بیش از اندازه رویکرد تفسیری بر نظم و ساختارهای اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی

می‌انجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد. برای جلوگیری از بروز چنین پیامدهایی، کنش اجتماعی مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گرفت.

نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا،

مطالعه می‌کنند.»

۱) سه

۲) یک

۳) صفر

۴) دو

۴۹- بررسی و مطالعه پدیده‌های انسانی و اجتماعی، چه زمانی به نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه منجر می‌شود؟

۱) شناخت نادرست تفاوت‌های فردی و اجتماعی

۲) عدم توجه به عمق پدیده‌ها

۳) دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی

۴) ناتوانی در فهم معنای زندگی و کنش دیگران

۵۰- کدامیک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

۱) خودکشی یک کنش غیر عادی است که برخلاف طبیعت و سرشت انسان است.

۲) وجود نظریات متفاوت، نشانه پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی است.

۳) آنچه شهادت را از خودکشی جدا می‌کند، هویت متفاوت آنها است.

۴) پس از انقلاب فرانسه، مسئله خودکشی در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد.

هویت
(هویت ایرانی، ۱، ۲، ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۲۵

در این بخش، از میان سوالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوال‌های ۵۱ تا ۵۵ «یا» به سوال‌های ۶۵ تا ۷۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱- کدام گزینه بیانگر هویت فرهنگی جوامع اسلامی از نظر مستشرقان و تاریخ‌نگاران غربی است؟

۱) توحیدی و یا اساطیری نیست و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود نمی‌گردد.

۲) سکولار و دنیوی است و در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف تقسیم می‌کند.

۳) توحیدی یا اساطیری است و در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف تقسیم می‌کند.

۴) سکولار و دنیوی نیست و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌گردد.

۵۲- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با «پیدایش قدرت اجتماعی»، «رابطه نظام سیاسی با نظام فرهنگی» و «اقتدار» صحیح است؟

۱) توانایی انجام کاری با آگاهی و اراده - شکل‌گیری تزلزل و تعارض هویتی در نتیجه دور ماندن نظام فرهنگی از ارزش‌ها و آرمان‌های جامعه - قدرت رسمی که با مقبولیت یا عدم مقبولیت همراه است.

۲) به خدمت گرفتن اراده و کار ارادی دیگران - کاهش اقتدار نظام فرهنگی در صورت عدول از اصول و ارزش‌های نظام سیاسی - قدرت رسمی که همراه با تبعیت و رضایت است.

۳) تأثیرگذاری بر اراده دیگران در جهت وصول به اهداف خود - تعیین عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی از سوی نظام فرهنگی - قدرت رسمی که با مقبولیت همراه است.

۴) عمل کردن افراد مطابق آنچه که ما می‌خواهیم - بسط و توسعه فرهنگ در نتیجه وفاداری نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی جامعه - قدرت رسمی یا غیررسمی که با تبعیت همراه است.

۵۳- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

الف) سیاست چگونه پدید می‌آید؟

ب) لیبرال دموکراسی چیست؟

۱) هنگامی که قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند. - نوعی نظام سیاسی است که در جهان اسلام مورد توجه امت اسلامی قرار گرفته است.

۲) هنگامی که فرد بپذیرد مطابق آنچه از او خواسته شده عمل نماید. - نوعی نظام سیاسی است که در جهان اسلام مورد توجه امت اسلامی قرار گرفته است.

۳) هنگامی که قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند. - نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.

۴) هنگامی که فرد بپذیرد مطابق آنچه از او خواسته شده عمل نماید. - نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.

۵۴- به ترتیب، هریک از عبارات زیر با کدام گزینه مرتبط است؟

- مصادقی از روند بسط فرهنگ

- زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر

- راه گسترش هر فرهنگ

۱) افزایش جمعیت جهان اجتماعی - از بین رفتن معانی و ارزش‌های اجتماعی - درک معانی نهفته در آن

۲) گسترش معانی و ارزش‌های خانواده - افزایش جمعیت جهان اجتماعی - درک معانی نهفته در آن

۳) افزایش جمعیت جهان اجتماعی - از بین رفتن معانی و ارزش‌های اجتماعی - شناختن، پذیرفتن و عمل کردن به آن

۴) گسترش معانی و ارزش‌های خانواده - نزول جمعیت جهان اجتماعی - شناختن، پذیرفتن و عمل کردن به آن

۵۵- پاسخ هریک از سوالات زیر به ترتیب کدام است؟

- از کارکردهای مهم خانواده چیست؟

- لازمه تحقق هدف اسلام چیست؟

- شاخص و نشانه جهان اجتماعی متعدد چیست؟

۱) تأمین جمعیت - اعتقاد به توحید - کاهش جمعیت

۲) تربیت فرزندان - داشتن جمعیت مناسب - افزایش جمعیت

۳) تأمین جمعیت - داشتن جمعیت مناسب - کاهش جمعیت

۴) تربیت فرزندان - اعتقاد به توحید - افزایش جمعیت

بیداری اسلامی و جهان جدید
 (سرآغاز بیداری اسلامی،
 انقلاب اسلامی ایران، افق
 بیداری اسلامی)
 صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۳۴

اگر به سوال‌های ۵۱ تا ۵۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سوال‌های ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید.

جامعه‌شناسی (۲)

- ۵۶- به ترتیب، عبارات کدام گزینه در رابطه با ویژگی نسل اول منورالفکران نادرست و در ارتباط با ویژگی نسل دوم منورالفکران، صحیح است؟**
- همانند بیدارگران اسلامی، خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند. - در ابتدا تأکید بر ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود کردند اما در نهایت با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند.
  - این گروه تحت تأثیر جریان‌های چپ در کشورهای اروپایی بودند. - اعتراض آن‌ها به روش‌نفرکران نسل اول، به دلیل اسلام‌ستیزی آنان نبود، بلکه از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های فئودالیسم شکل گرفت.
  - با فروپاشی بلوک شرق، جاذبه‌های آن‌ها در سطح جهان از بین رفت و این جریان در کشورهای اسلامی نیز جاذبه خود را از دست داد. - برخی از آنان، آشکارا اندیشه‌های غیرتوحیدی را مطرح می‌کردند و برخی دیگر از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم خودداری می‌کردند.
  - آتابورک در ترکیه، رضاخان در ایران و امان‌الله‌خان در افغانستان، سه نمونه از این گروه‌اند. - حرکت‌های اعتراض‌آمیز آن‌ها، اغلب مورد حمایت بلوک شرق قرار می‌گرفت.
- ۵۷- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارت‌های زیر، در کدام گزینه به درستی نمایان شده است؟**
- امام‌خمینی (ره)، انقلاب را هنگامی آغاز کرد که شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را بر عهده داشت و منورالفکران چپ نیز به صحنۀ رقابت‌های سیاسی داخلی کشور بازگشته بودند.
  - امام‌خمینی (ره) به عنوان یک مرجع دینی، مردم و عالمان را از موضع فعالیت رقابت‌آمیز به مقاومت منفی بازگرداند.
  - در اندیشه اجتماعی و سیاسی شیعی، حاکمیت آرمانی دینی، حاکمیت الهی است که بهوسیله پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) تحقق پیدا می‌کند و در زمان غیبت امام زمان (عج) اجرای احکام وظیفه فقه‌ها است.
  - در جریان مشروطه، نزاع و رقابت سختی بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا به وجود آمد که پس از دهه کشمکش، با حضور قدرت‌های استعماری و دخلات انگلستان، به حاکمیت رضاخان منجر شد.
۱) غ - ص - ص	۲) غ - غ - ص	۳) ص - غ - ص
۴) ص - غ - ص	۵) غ - ص - غ	۶) ص - غ - غ
- ۵۸- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟**
- منورالفکران غرب‌گرا مانند بیدارگران اسلامی، بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.
  - از اولین لزهایی که منورالفکران در ایران تأسیس کردند، لز آدمیت و لز بیداری ایرانیان بود.
  - از جمله اقدامات آتابورک، لغو تقویم هجری و انتشار اسکناس با نماد پان‌ترکیسم بود.
  - قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در پیشینۀ تاریخی این کشورها داشت.
۱) ص - غ - ص	۲) غ - ص - غ	۳) غ - ص - غ
۴) ص - غ - ص	۵) غ - ص - غ	۶) ص - غ - غ
- ۵۹- به ترتیب، کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟**
نمونه تاریخی	ویژگی فعالیت اجتماعی - سیاسی
(الف)	اصلاح رفتار حاکمان
تدوین رساله‌های جهادیه	(ج)
انقلاب مشروطه	(ب)
- تغییر ساختار سیاسی - تدوین رساله‌های جهادیه - همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه
  - همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه - تدوین رساله‌های جهادیه - همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه
  - جنبش تباکو - تغییر ساختار سیاسی - همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه
  - جنبش تباکو - همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه - تغییر ساختار سیاسی
- ۶۰- به ترتیب کدام گزینه با عبارات زیر در ارتباط است؟**
- افتراء انقلاب اسلامی ایران با انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار
  - پیامد انقلاب اسلامی ایران بر جهان غرب
  - اقدامات جهان غرب در مقابله با حرکت مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته است.
- انقلاب اسلامی ایران در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت. - به وجود آمدن رویکرد دنیوی و دینی به زندگی اجتماعی - ایجاد اختلافات فرقه‌ای و مذهبی برای تضعیف جهان اسلام
  - انقلاب اسلامی ایران از آغاز جهت‌گیری ضدآمریکایی و ضدصهیونیستی و ضدمارکسیستی خود را اعلام کرد. - شکل‌گیری و گسترش اندیشه‌های مدرن - استقبال آی‌پک از تصویب تحریم‌های ضد ایرانی در سنای آمریکا
  - انقلاب اسلامی ایران بیرون از قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب یک قطب‌بندی جدید فرهنگی به وجود آورد. - شکل‌گیری نظریه‌های سکولاریسم - جنگ رسانه‌ای همه‌جانبه در برابر حرکت فرهنگی جهان اسلام
  - انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. - انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند. - از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌های پس از رنسانس - ارائه تفسیرهای سکولار از اسلام و حمایت از اسلام آمریکایی

حافظه و علل فراموشی
صفحه‌های ۸۸ تا ۱۱۱

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۶۱- در ساعت نخست بعد از یادگیری، گذشت زمان با میزان فراموشی رابطه‌ای ... دارد و بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان، ... است.

(۱) معکوس - مرور اطلاعات در زمان مناسب

(۲) مستقیم - کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن

(۳) مستقیم - مرور اطلاعات در زمان مناسب

(۴) معکوس - کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن

۶۲- وقتی در گوشی موبایل خود یادداشت می‌کنیم که کاری را انجام دهیم ...

(۱) یک نشانه بازیابی معنایی اضافه کرده‌ایم.

(۲) از تداخل اطلاعات جلوگیری کرده‌ایم.

(۳) از نشانه بازیابی نقش ایفا می‌کند.

۶۳- پیام اصطلاح «اثر آزمون» چیست؟

(۱) در کسب نشانه‌های بازیابی نقش ایفا می‌کند.

(۲) مشکل نگه داشتن اطلاعات در حافظه حل می‌شود.

(۳) در پی تقویت حافظه و سطوح شناخت است.

۶۴- کدام گزینه در مورد سوال «نتیجه بازی فوتbal ایران و انگلیس در جام جهانی ۲۰۲۲ چه شد؟» قطعاً نادرست است؟

(۱) پاسخ به این سوال به حافظه معنایی مربوط می‌شود.

(۲) پاسخ به این سوال به حافظه رویدادی مربوط می‌شود.

(۳) پاسخ این سوال را از حافظه کوتاه‌مدت بازیابی می‌کنیم.

(۴) پاسخ این سوال را از حافظه بلندمدت بازیابی می‌کنیم.

۶۵- به ترتیب، علت و معلول علاقه‌مندی به یک موضوع چیست؟

(۱) کسب اطلاعات درباره اهمیت آن موضوع - رمزگردانی ادراک قوی از موضوع‌های مختلف

(۲) هم‌زمانی چند فعالیت - رمزگردانی پایدار

۶۶- «سعید معلم فارسی دبیرستان است و بدنیال راهی است تا با مک آن به دانش‌آموزان کمک کند تا اشعار حفظی کتاب درسی را بهتر به‌خطر پسپارند.» کدام گزینه دربردارنده بهینه‌های پیشنهاد برای این هدف است؟

(۱) از دانش‌آموزان بخواهد ابتدای روز و با ذهن شاداب‌تر اشعار را حفظ کند.

(۲) با توضیح دادن معنای ابیات، شعر را برای دانش‌آموزان قابل فهم کند.

(۳) از دانش‌آموزان بخواهد بدون صدا و تنها با دیدن شعر آن را حفظ کند.

(۴) برای هر شعر موسیقی‌ای پیدا کند که متن شعر، متن آواز آن باشد.

۶۷- درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی آورده شده است؟

- اولین خاطره انسان، با شکل‌گیری کامل مغز و در ۴ سالگی شکل می‌گیرد.

- هر کس بیشتر از حافظه‌اش استفاده کند، دیرتر از دیگران دچار اختلالات روانی می‌شود.

- ظرفیت حافظه هیچ محدودیتی ندارد.

- شاهدین محاکم قضایی مصون از خطای حافظه نیستند.

(۱) ۵ - ۵ - ن - ن - ۵   (۲) ۵ - ن - ۵ - ن - ۵   (۳) ن - ن - ن - ۵ - ن

۶۸- هر یک از گزاره‌های زیر، به ترتیب به کدام نوع حافظه اشاره دارد؟

- راه انتقال ویروس آنفلوانزا چیست؟

- آخرین جلسه کلاس در مورد چه موضوعی گفت و گو کردیم؟

- مقالمه‌ای را که دیروز در روزنامه خواندید به یاد دارید؟

(۱) معنایی - معنایی - رویدادی

(۲) رویدادی - معنایی - رویدادی

(۳) رویدادی - رویدادی - معنایی

۶۹- «سمیه مشغول آماده کردن ساندویچ تزیینه مدرسه فرزندش است، اما مرد است که کدام مواد نیازهای رشدی فرزندش بیشتر مورد نیاز است. هم‌چنین سمیه به‌خاطر دارد که فرزندش از او خواسته بود تا ساندویچ‌ها تغییری بکند، اما فراموش کرده فرزندش از او چه درخواستی داشته است.» هر یک از دغدغه‌های سمیه به‌ترتیب ناظر به کدام‌یک از انواع حافظه هستند؟

(۱) معنایی - رویدادی   (۲) معنایی - رویدادی   (۳) رویدادی - معنایی

(۴) رویدادی - معنایی

۷۰- در هر یک از موقعیت‌های زیر کدام عامل موجب فراموشی شده است؟

- عرفان فردای امتحان‌هایی که شب امتحانی درس خوانده نمی‌تواند مطالب را به یاد بیاورد.

- مرجان فراموش کرد کتاب مورد علاقه‌اش را برای امانت دادن به دوستش به مدرسه بیاورد.

- بعد از مدرسه، ستاره هر چقدر فکر کرد نتوانست به خاطر بیاورده مانتوی معلم‌شان چه رنگی بوده است.

- امیر تا پیش از آن که دوستش خودش را معرفی کند نتوانست هم‌کلاسی دبستانش را بشناسد.

(۱) گذشت زمان - عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی - گذشت زمان

(۲) تداخل اطلاعات - عدم رمزگردانی - گذشت زمان - نشانه‌های بازیابی

(۳) گذشت زمان - عدم رمزگردانی - گذشت زمان - تداخل اطلاعات

(۴) تداخل اطلاعات - عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی - گذشت زمان

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه
۱۴۰۲/۹/۱۷

آزمون ۱۷ آذر ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

نام درس	۷۰۰	۶۴۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۳۰۰۰	این قسمت را قبل از شروع آزمون بر کنید.
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

شمارنده:

نام و نام خانوادگی:

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	نام شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۳) و (۱)	۲۰	۷۱	۹۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۹۱	۹۵	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۹۶	۱۰۰	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۰۱	۱۰۵	
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۰۶	۱۱۰	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران	۵	۱۱۱	۱۱۵	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۷	اجباری	منطق	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، سجاد غلامپور سیوکی، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری
جامعه‌شناسی	امیرمهدي افشار، ریحانه اميني، آزيتا بيدقى، كوش شاهحسيني، فاطمه صفرى، حبيبه محبى، سيد محمد مدنى ديناني
روان‌شناسي	حميدرضا توکلى، مهدى جاهدى، محمد حبibi
عربی زبان قرآن	محمد بادرین، ولی برجمی، مجید بیگلری، حسین رضایی، اسماعیل علیبور، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاچانپور، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنمایی، محمد آفلاصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجهف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، زهرا محمدی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برونو کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدي ملارمضاني، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	—	الهه شهریازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان،	سپیده فتح‌الله‌ی	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	کوش شاهحسینی	کوش شاهحسینی	فاطمه صفری،	آرش مرتضائی‌فر	زهره قموشی
روان‌شناسي	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگر، فرهاد علی‌نژاد	صبا صفائی	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلات‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	آرتین کیانی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه محلوجی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد،	کیانا یوسفزاده	سوگند بیگلاری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سara شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهره قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرا قموشی
حروفچین و صفحه آرا	مهرشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حیدر عباسی

عربی (۳):

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام

عليٌّ (ع)

الوجه النافع والوجه المفسر

درس‌های ۱ و ۲

صفحه‌های ۱ تا ۲۷

عربی (۱):

صناعة النَّفَطِ

يَا مَنْ فِي الْبِحَارِ عَجَابُكَ

درس‌های ۷ و ۸

صفحه‌های ۲۱ تا ۹۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

■■ عَيْنُ الْأَنْسَبُ لِلْجَوابِ عَنِ التَّرْجِمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۷۸ - ۷۱)

﴿وَهُوَ الَّذِي يَقْبِلُ التَّوْبَةَ عَنِ عَبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ﴾: وَأَوْ

کسی است که ...

۱) توبه بندگانش را قبول می‌کند و گناهان را می‌بخشد و آنچه را انجام می‌دهند، می‌داند!

۲) توبه را از بندگانش می‌پذیرد و از بدی‌ها در می‌گذرد و آنچه را انجام می‌دهید، می‌داند!

۳) توبه بندگانش را قبول می‌کند و بدی‌ها را می‌بخشد و به آنچه انجام می‌دهید، آگاه‌تر است!

۴) توبه را از بندگانش می‌پذیرد و از گناهانشان در می‌گذرد و به آنچه انجام می‌دهند، آگاه است!

۵- «كَأَنَّ الْمُشْتَريَ مُتَرَدِّدٌ فِي شِرَاءِ هَذِهِ الْبَضَائِعِ؛ وَلَكِنَّ الْبَائِعَ عَازِمٌ عَلَى بَيْعِهَا!»: ۷۲

۱) مثل اینکه خریدار در خرید کالا مردّ بود، ولی فروشنده بر فروش آن مصمّم‌تر بود!

۲) انگار فروشنده در فروش این کالاها مردّ است، ولی خریدار بر خرید آن‌ها مصمّم است!

۳) گویا مشتری در خرید این کالاها مردّ است، ولی فروشنده مصمّم بر فروش آن‌ها است!

۴) گویی مشتری در خرید این کالا دودل است، ولی فروشنده‌گان مصمّم بر فروش آن هستند!

۶- «إِكْتَشَفَ الْعُلَمَاءُ سَائِلًا أَسْوَدَ وَ سَمْوَهُ «النَّفَطِ»، فِي عَصْرِنَا الْحَاضِرِ يَسْتَفِيدُ الْإِنْسَانُ مِنْهُ كَوْقُودٍ وَ لِمُعَالَجَةِ الْأَمْرَاضِ

الجلدیّة و يُصدَّرُ قَسْمًا مِنْهَا إِلَى الْبُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ!»:

۱) دانشمندان مایعی سیاه را کشف کرده‌اند و آن نفت نامیده شد، در دوران کنونی ما انسان به عنوان سوخت و برای درمان

بیماران پوستی از آن بهره می‌برد و قسمتی از آن را به کشورهای صنعتی صادر می‌کند!

۲) دانشمندان مایع سیاهی را کشف کردند و آن را نفت نامیدند، ما در دوران حاضر به عنوان سوخت و برای پیشگیری از

بیماری‌های پوستی از آن استفاده می‌کنیم و قسمتی از آن به کشورهای صنعتی صادر می‌گردد!

۳) دانشمندان مایع سیاه رنگی را کشف کردند و آن نفت نامیده شد، بشر در عصر کنونی ما از آن به عنوان سوخت و برای

درمان بیماری‌های پوستی استفاده می‌کند و بخشی نیز به کشورهای صنعتی صادر می‌شود!

۴) دانشمندان مایعی سیاه را کشف کرده‌اند و آن را نفت نامیده‌اند، در دوران کنونی ما انسان به عنوان سوخت و برای درمان

بیماری‌های پوستی از آن بهره می‌برد و بخشی از آن را به کشورهای صنعتی صادر می‌کند!

٧٤- «كَادَتِ الْحُرُبُ بَيْنَ هَذِينَ الْبَلْدَيْنِ تَنْتَهِي بِالسَّلْمَ حَتَّى أَخْذَ عَمَلَاءَ الْعَدُوِّ يَسْتَفِيدُونَ مِنْ هَذِهِ الْمَادَةِ فَازْدَادَتِ الْحُرُوبُ وَ كَثُرَتِ أَدَوَاتُ الْقَتْلِ وَ التَّخْرِيبِ بِهَا!»:

- ١) جنگ داشت بین این دو کشور با صلح تمام می شد تا اینکه مزدوران دشمن شروع به استفاده از این ماده کردند پس جنگها افزایش یافت و ابزارهای کشتار و ویرانگری به وسیله آن زیاد شد!
- ٢) جنگ بین این دو کشور به صلح منتهی شده بود که مزدوران دشمن شروع کردند از این ماده استفاده کنند پس جنگها افزایش یافت و وسائل کشتار جمعی و تخریب با آن زیاد شد!
- ٣) جنگ نزدیک بود بین این دو کشور تمام شود تا اینکه مزدوران دشمن تصمیم گرفتند از این ماده استفاده کنند و جنگها را افزایش دهند و ابزارهای کشتار و ویرانگری با آن زیاد شود!
- ٤) جنگ داشت بین این دو کشور با آشتی تمام می شد تا اینکه مزدوران دشمن شروع به استفاده از این ماده کردند پس جنگها را افزایش دادند و وسائل کشتار و تخریب به وسیله آن زیاد شد!

٧٥- «مَصْفَاهَ عَبَادَانَ لِلنَّفْطِ تُعدُّ أَكْبَرَ مَصْفَاهَ النَّفْطِ فِي إِيْرَانَ، وَ مِنْ مُنْتَجَاهُهَا هِيَ: الغَازُ الْمَسَالُ وَ الْبَنْزِينُ وَ الْمَوَادُ الْأُولَيَّةُ لِمَصَانِعِ الْمَطَاطِ!»:

- ١) پالایشگاه نفت آبادان بزرگترین پالایشگاه نفت در ایران به شمار می آید و از محصولات آن: گاز مایع، بنزین و مواد اولیه کارخانه های کائوچوسازی هستند!
- ٢) پالایشگاه نفتی که آبادان دارد بزرگترین پالایشگاه نفت ایران است و از محصولات آن: گاز مایع، بنزین و مواد اولیه ساختن پلاستیک هستند!
- ٣) پالایشگاه نفت آبادان از بزرگترین پالایشگاه های نفت در ایران به شمار می آید و از محصولاتش: گاز مایع، بنزین و مواد اولیه کارخانه های پلاستیک سازی هستند!
- ٤) پالایشگاه نفتی که در آبادان است بزرگترین پالایشگاه نفت در ایران به حساب می آید و محصولاتی از قبیل: گاز مایع، بنزین و مواد اولیه کارخانه های کائوچو دارد!

٧٦- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ١) داء المَرءِ فِي أَغْلَبِ الْأَوْقَاتِ مِنْهُ بَيْنَمَا لَا يَشْعُرُ!: در بیشتر وقتها دوای انسان از خود اوست در حالی که هرگز احساس نمی کند!
- ٢) عَلَّمْتِي التَّجَارِبُ أَنَّ قِيمَةَ كُلِّ امْرِئٍ مَا يُحْسِنُهُ!: تجربه ها به من آموخته اند که ارزش هر انسانی به چیزی است که آن را به خوبی انجام می دهد!
- ٣) أَيَّهَا الشَّبَابُ! لَا تَنْطَلِبُوا بِالْعِلْمِ بَدْلًا فَإِنَّ الْجَاهِلَ مَيْتٌ وَ الْعَالَمُ حَيٌّ!: ای جوانان! برای دانش نباید جانشینی طلب کنید زیرا نادان می میرد و عالم زنده می ماند!
- ٤) إِنَّمَا الْفَخْرُ فِي الدِّنِيَا لِعُقْلِ ثَابَتٍ وَ حَيَاءٍ وَ عَفَافٍ لَا نَسْبٌ!: همانا افتخار کردن در دنیا به اندیشه های استوار و زندگی شرافتمدانه و پاکدامنی است نه دودمان!

٧٧- عین الخطأ:

- ١) قالَ رَجُلٌ سَحَبَهُ تَيَارُ الْمَاءِ الشَّدِيدُ إِلَى الْأَعْمَاقِ، مَرْدِيَ كَهْ جَرِيَانُ شَدِيدُ آبٍ وَى رَا بَهْ أَعْمَقَ كَشَانَدَه بَوَدَ، گَفَتَ:
- ٢) رَفَعَنِي شَيْءٌ بَغْنَةً إِلَى الْأَعْلَى بِسُرْعَةٍ، نَاهَهَانَ چِيزِي بَهْ سَرْعَتَ مَرَا بَالَا بَرَدَ،
- ٣) ثُمَّ أَخْذَتُ إِلَى الشَّاطِئِ وَ لَمَّا فُتِحَتْ عَيْنِي، سَبِسَ بَهْ سَاحَلَ آوَرَدَ وَ هَنَگَامِي كَهْ چَشَمَ خَودَ رَا گَشَودَمَ،
- ٤) مَا وَجَدْتُ مُنْقِذًا إِلَّا دُلْفِينًا يَقْفَرُ فِي الْمَاءِ بِفَرَحٍ! جَزْ دَلْفِينِي كَهْ بَا خَوْشَحَالِي درَ آبَ مَى پَرِيدَ، نَجَاتِ دَهْنَدَهَي نِيافَتَمَ!

٧٨- «همیه‌نان در زمینه‌های مختلف برای آباد کردن کشور، امیدوارانه تلاش می‌کنند»؛ **عین الصحيح:**

- ١) المَوَاطِنُونَ يَحَاوِلُونَ فِي الْمَجَالِ الْمُخْتَلَفِ لِإِعْمَارِ الْبَلَادِ آمَلِينَ!
- ٢) يَحَاوِلُ الْمَوَاطِنُونَ فِي الْمَجَالِاتِ الْمُخْتَلَفَةِ لِإِعْمَارِ الْبَلَادِ رَاجِيِنَ!
- ٣) يَسْعَى الْمَوَاطِنُونَ الرَّاجِونَ فِي الْمَجَالِاتِ الْمُخْتَلَفَةِ أَنْ يَعْمَرُوا الْبَلَادَ!
- ٤) يَسْعَوْنَ الْمَوَاطِنُونَ فِي الْمَجَالِاتِ الْمُخْتَلَفَةِ وَ يَعْمَرُونَ بِلَادَهُمْ آمَلِينَ!

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٧٩ - ٨٣) بما يناسب النص:

لا أحد يشك في أن تناول الطعام الصحي أمر مهم و ضروري للغاية لصحة الجسم و الحفاظ عليها، ولكن الكثيرين يصرفون النظر عن البدء بهذه الخطوة لاعتقادهم أن الأمر في غاية الصعوبة خصوصاً بعد الاعتياد لسنوات طويلة على طرق تغذية مختلفة، ولكن بعض الحيل البسيطة ستسهل مهمة التعود على نظام غذائي صحي.

ينصح خبراء التغذية عادةً باستخدام أطباق أصغر حجماً لتجنب تناول المزيد من الطعام؛ إن الطبق الأصغر يعني طعاماً أقل و بذلك تشعر بأن الطعام كافٍ لك. يتضح أن يُمْلأ نصف الطبق بالخضار أو الفاكهة فإنك ستقلل كمية الطعام و ستتناول غذاءً مفيداً. تلعب الألوان دوراً مهماً عند التناول، من الأفضل ألا تتتشابه ألوان الطبق مع الطعام، لأن الدماغ لا يفرق بين حجم الطعام و حجم الطبق و يطلب الإنسان المزيد من الطعام.

٧٩- عین الخطأ:

- ١) مِنَ الْمُمْكِنَ أَنْ نَغِيرَ النَّظَامَ الْغَذَائِيَّ وَ عَادَاتَنَا الْيَوْمَيَّةَ!
- ٢) بَعْضُ النَّاسِ يَعْقُدُونَ أَنَّ الْأَطْعَمَةَ لَا تَؤْثِرُ عَلَى صَحَّةِ الْجَسْمِ!
- ٣) هُنَاكَ الْكَثِيرُ مِنَ النَّاسِ فِي الْعَصْرِ الْحَاضِرِ لَا يَهْتَمُونَ بِمَا يَأْكُلُونَ!
- ٤) يَسْتَطِعُ الإِنْسَانُ الْوَقاِيَّةَ مِنَ الْأَمْرَاضِ بِالتَّعُودِ عَلَى النَّظَامِ الْغَذَائِيِّ الصَّحِيِّ!

٨٠- عین الصحيح عن النصائح الصحية في النص:

- ١) مِنَ الْأَفْضَلِ أَنْ يَكُونَ الطَّبَقُ أَبْيَضَ عَنْ تَناولِ الرَّزَّ!
- ٢) يُوصَى بِتَناولِ بَعْضِ الْأَغْذِيَّةِ الصَّحِيَّةِ فَقْطَ، لَأَنَّهَا تُفْدِي أَبْدَانَنَا!
- ٣) إِنْ يَكُنَ نَصْفُ الطَّعَامِ مِنَ الْخَضْرَاءِ وَ الْفَوَاكِهِ، فَإِنَّ طَعَامَنَا صَحِيًّا!
- ٤) هُنَاكَ ثَلَاثَ حِيلَ بَسِيَطَةٍ فِي النَّصِّ تُقْرَبُنَا مِنَ النَّظَامِ الْغَذَائِيِّ الصَّحِيِّ!

٨١- أذكر ما لم يأت في النص:

(١) كمية الطعام   (٢) تنوع الطعام

(٣) كيفية الطعام   (٤) أطباق الطعام

■ عين الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (٨٢ و ٨٣)

٨٢- «تناول - سُهّل - ينصح - استخدام»:

(١) تناول: فعل مضارع - مزيد ثلثي - متعد - معلوم / فعل، و مع فاعله جملة فعلية

(٢) سُهّل: مضارع للمستقبل - مزيد ثلثي، من مصدر: سهيل - متعد / فعل و فاعل، مفعوله: مهمة

(٣) ينصح: فعل مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مجرد ثلثي دون حرف زائد - معلوم / فعل، و فاعله «خبراء»

(٤) استخدام: مصدر من الأفعال المزيدة، من باب استفعال - معرب / مجرور بحرف الجر؛ باستخدام: جاز و مجرور

٨٣- «الدماغ - يطلب - الألوان - يُملأ»:

(١) الدماغ: اسم - مفرد - معرب / اسم «أن» (من الحروف المشبهة بالفعل)، و خبره: لا يفرق

(٢) يطلب: مجرد ثلثي، حروفه الأصلية: طل ب - معلوم / فاعله: الإنسان، و مفعوله: المزيد

(٣) الألوان: اسم - جمع تكسير، مفرده: «لون»، مذكر - معرب / فاعل و مرفوع بعلامة الضمة

(٤) يُملأ: مضارع - صيغته للمفرد المذكر الغائب - مجرد ثلثي - مجهول / فعل و نائب فاعله: الطبق

■ عين المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٨٤ - ٩٠)

٨٤- عين الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(١) حَصَلَ الإِنْسَانُ عَلَى نِقْنِيَّةٍ جَدِيدَةٍ لِتَقْلِيلِ الضَّغْطِ!   (٢) السَّيَّارَةُ تَقْلُلُ أَخْشَابًا مِنِ الْغَابَةِ إِلَى مَصْنَعِ الْوَرَقِ!

(٣) إِنَّ الإِنْسَانَ يَسْتَخْرُجُ التَّفَطَ مِنْ بَاطِنِ الْأَرْضِ!   (٤) الْبَئْرُ حُفَرَةٌ عَمِيقَةٌ يُوجَدُ فِيهَا سَائِلٌ كَالْمَاءِ!

٨٥- ﴿يُعرفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُم﴾؛ عين الأبعد من مفهوم الآية الشريفة:

(١) آن را که عیان است چه حاجت به بیان است!

(٢) عند الشدائدين يُعرف الإخوان!   (٣) ظاهر المرء يدل على باطن!

(٤) رنگ رخساره خبر می دهد از سرّ ضمیر!

٨٦- عین ما فيه «نون الوقاية» أقل:

- ١) ينصحني الحكيم بالابتعاد عما يوعني في عقاب الله!
- ٢) فكرت أن الشعر ينذنني ولكن هذه القصائد الرائعة أغرفتي!
- ٣) قد آلمني خبر وفاة صديقي؛ إلهي أبعد عنّي حُزناها و كدرها!
- ٤) قد منحني ربّي ما سأله عنه؛ لا تحزنني و لا تخافي أخي العزيزة!

٨٧- عین عبارة لم يُحذف فاعلها:

- ١) النّفط يستخرج من باطن الأرض و ذلك ثروة عظيمة لكلّ بلد!
- ٢) تنقل مُشتقات النّفط من المصافي إلى محطّات الوقود في البلاد!
- ٣) تحرك السفينة العظيمة مع المسافرين و البضائع من ميناء الإمام!
- ٤) تحرّك السفن الكبيرة من موانئ البلدان الصناعية إلى المناطق الأخرى!

٨٨- في أيّ عبارة يوجد حرفان مضادان في المعنى؟

- ١) كأنّك قد نسيت الماضي ولكن المستقبل ينتظرك!
- ٢) عليكم بمحارم الأخلاق لأنّ الرسول بعث بها!
- ٣) إعلم أنّ الدهر يومان، يوم لك و يوم عليك!
- ٤) أحبّ عباد الله إلى الله أنفعهم لعباده!

٨٩- عین ما لا نرجو وقوعه:

- ١) ﴿إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرِيَّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾
- ٢) ليت فصل الرّبيع طويلاً في بلدنا! لأنّ الرّبيع قصير هنا!
- ٣) كأنّ أخي متربّد في مواصلة هذا العمل؛ رُبّما يضرّه يوماً!
- ٤) إن السّيّاح حاضرون في قاعة المطار؛ لكن الدليل لم يحضر!

٩٠- عین العبارة التي تبيّن كيفية الاسم عند وقوع الفعل:

- ١) جعل الله لنا من كلّ ضيق في الحياة مخرجاً!
- ٢) كان الطفل باكيًّا و يبحث عن أمّه قرب المنزل!
- ٣) رأيت صيادين نشيطين في شاطئ البحر ينظران إلى الصيد!
- ٤) كان التلاميذ يستمعون إلى نصائح معلمهم مُتقربين في كلماته!

درسن‌های اول تا چهارم +
درسن‌پنجم: نهضت مشروطه
ایران
صفحه‌های ۷۷ تا ۲

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تا ربع (۳)

۹۱- همه گزینه‌ها از پیامدهای انقلاب صنعتی در انگلستان است؛ به جز:

(۱) گسترش استعمار و غارت کشورهای آسیایی و آفریقایی

(۲) گسترش بی‌رویه شهرها، رشد سریع جمعیت و نارضایتی‌های اجتماعی و اقتصادی

(۳) افزایش استثمار و بهره‌کشی از کارگران

(۴) شناخته شدن مجلس به عنوان منشأ قدرت و تعیین‌کننده اختیارات پادشاه

۹۲- هدف انعقاد کدام معاهده در عصر قاجار با سایر قراردادها متفاوت است؟

(۴) رویتر

(۳) گلداسミت

(۲) بانک شاهنشاهی

(۱) تالبوت

۹۳- در دوره قاجار، تولید کدام محصولات کشاورزی، چند برابر شد؟

(۲) ابریشم، تریاک، تنباکو، پنبه، برنج

(۱) ابریشم، گندم، جو، سیب‌زمینی، برنج

(۴) سیب‌زمینی، ابریشم، تریاک، تنباکو، گوجه‌فرنگی

(۳) سیب‌زمینی، گوجه‌فرنگی، گندم، جو و برنج

۹۴- اساس نهضت مشروطه بر چه پایه‌ای استوار بود؟

(۱) مبارزه با نفوذ استعمار و اعتراض به عملکرد مشروطه‌خواهان در اعدام شیخ فضل‌الله نوری

(۲) مبارزه با لجام‌گسیختگی در کشور و مقابله با دخالت‌های آمریکا در ایران

(۳) مبارزه با استعمار خارجی و استبداد داخلی و تلاش برای برقراری عدالت در مملکت

(۴) مبارزه با افکار نامشروع سلاطین و تلاش برای ایجاد مجلس شورای اسلامی

۹۵- کدام موارد از اقدامات نمایندگان دوره اول مجلس شورای ملی است؟

الف) استخدام کارشناسان سوئدی برای تأسیس نیروی ژاندارمری

ب) رد دریافت وام از دولتهای خارجی و اقدام برای تأسیس بانک ملی

ج) استخدام مورگان شوستر برای اصلاح امور اداری - مالی ایران

د) مخالفت قاطعانه با قرارداد ۱۹۰۷ روسیه و انگلستان و رد آن

(۴) «الف» و «د»

(۳) «ب» و «ج»

(۲) «ب» و «د»

(۱) «الف» و «ج»

فصل سوم: ایران در عصر باستان
(درس‌های ۱۳ تا ۱۶)
صفحه‌های ۱۱۸ تا ۱۵۲

در این بخش، از میان سوالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوالاتی ۹۶ تا ۱۰۰ «با» به سوالاتی ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۱)

۹۶- در عصر ساسانی به کدام دلیل موبدان زرتشتی اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کردند؟

(۱) عدم رغبت به نقل شفاهی اعتقادات و آیین‌های زرتشتی

(۲) روبرو شدن گروههای زرتشتی با مسائل و مشکلات رواج برخی ادیان

(۳) تفهیم مطالب، عقاید و اعتقادات آیین زرتشتی

(۴) در اختیار داشتن سند و مدرک در مقام بحث و جدل با پیروان ادیان مختلف

۹۷- کدام گزینه، درباره باورها و آموزه‌های زرتشت درست است؟

(۱) پرداختن به کشاورزی و قربانی کردن گاو را نهی می‌کرد.

(۲) پارسایی و استقلال را دو ویژگی زن خوب می‌شمرد.

(۳) مشوق زندگی کوچنشینی و اقتصاد شبانی بود.

۹۸- کدام گزاره درباره «پول و اوزان» در زمان حکومت هخامنشی، صحیح است؟

(۱) تا زمان داریوش، در بیشتر نواحی تحت فرمان حکومت هخامنشی پول رواج چندانی نداشت.

(۲) داریوش سکه‌هایی با وزن‌ها و عیار متفاوت ضرب کرد که در بخشی از قلمرو هخامنشیان اعتبار داشت.

(۳) ضرب سکه طلا و نقره در انحصار شاهان بود و کسی غیر از شاه هخامنشی نمی‌توانست آن‌ها را ضرب کند.

(۴) هخامنشیان واحدهای وزن و اندازه‌گیری بابلی‌ها را حفظ کردند و البته واحدهای تازه‌ای به آن افزودند.

۹۹- کدام گزینه درباره اقدامات خسرو انشیروان در رابطه با علم و مباحث آموزشی، درست است؟

(۱) پناه دادن به تعدادی از فیلسوفان یونانی در ایران و گفت‌وگوی علمی با آن‌ها

(۲) تبلیغ دین زرتشتی در قلمرو روم و مباحثه با روحانیون مسیحی درباره رسمیت یافتن این دین

(۳) اختصاص آموزگاری به عنوان یک شغل رسمی به موبدان و گسترش دانشگاه جندی‌شاپور

(۴) اهمیت دادن به آداب و رسوم دینی و میهنی و توجه ویژه به سوارکاری و تیراندازی

۱۰۰- هنر گچبری در زمان ... رواج یافت و در بناهای ... در ... به نهایت ظرافت رسید.

(۱) اشکانیان - معبد آناهیتا - کنگاور

(۲) ساسانیان - کاخ تیسفون - کناره رود دجله

(۳) ساسانیان - کاخ تیسفون - کناره رود دجله

فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام
تا پایان صفویه

فصل چهارم: اروپا در قرون
وسطاً و عصر جدید
(درس‌های ۱۳ تا ۱۶)
صفحه‌های ۱۳۵ تا ۱۸۶

اگر به سؤال‌های ۹۶ تا ۱۰۰ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.

تاریخ (۲)

۱۰۱- سرکوب امرای سرکش و طغیانگر قزلباش از اقدامات کدام شاه صفوی بود؟

(۲) شاه صفی

(۱) شاه اسماعیل یکم

(۴) شاه عباس اول

(۳) شاه سلطان حسین

۱۰۲- یکی از منابع عمده درآمد خزانه سلطنتی در زمان شاه عباس اول، تجارت ... بود که تجار شرکت‌های مختلف ... مشتری اصلی آن بودند.

(۴) ابریشم - عثمانی

(۳) قالی - هند شرقی

(۲) ابریشم - هند شرقی

(۱) قالی - عثمانی

۱۰۳- ویژگی‌های شاخص دو مسجد شیخ لطف‌الله و مسجد جامع عباسی (مسجد امام) کدام است؟

(۱) شکوه و عظمت و کاربردهای متنوع آن‌ها

(۲) هماهنگی رنگ‌ها و طراحی بی‌نظیر آن دو مسجد

(۳) عظمت بنای این دو مسجد، اعجاب‌آور و تحسین‌برانگیز است.

(۴) کاشی‌کاری هنرمندانه که تحسین و شگفتی هر بیننده‌ای را برمی‌انگیزد.

۱۰۴- کدام یک از گزینه‌های زیر، جزء علل و عوامل بروز جنگ‌های صلیبی محسوب نمی‌شود؟

(۲) موققیت‌های نظامی مسلمانان در اندلس

(۱) به خطر افتادن موجودیت امپراتوری بیزانس

(۴) مشکلات اجتماعی سرزمین‌های اروپایی

(۳) مشکلات اقتصادی سرزمین‌های اروپایی

۱۰۵- کدام گزینه در مورد مفهوم اومانیسم یا انسان‌گرایی نادرست است؟

(۱) یکی از وجود افتدن مفهوم اومانیسم بود که ریشه در فرهنگ یونان باستان داشت.

(۲) اومانیست‌ها اعتقاد داشتند که معیارهای اخلاقی باید بر پایه خواسته‌های انسان و تمایلات دنیوی او ایجاد شود.

(۳) انسان‌گرایی حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان و تصدیق استعداد و توانایی‌های او بود.

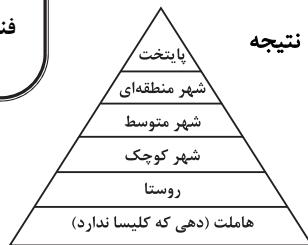
(۴) اومانیست‌ها مروج این عقیده بودند که انسان فقط برای خدمت به خدا خلق شده است.

درس اول: شهرها و روستاهای
درس دوم: مدیریت شهر
و روستا

فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)
صفحه‌های ۱ تا ۴۰

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیا (۳)

۱۰۶- با توجه به تصویر زیر که یک نمونه از سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها در اروپا است؛ باید نتیجه گرفت: ...

(۱) در رأس هرم به دلیل جمعیت بیشتر، آستانه جمعیتی نفوذ آن کمتر از سایر سکونتگاه‌ها است.

(۲) در رأس هرم به دلیل خدمات بیشتر، حوزه نفوذ گسترده‌تری نسبت به سایر سکونتگاه‌ها دارد.

(۳) در قاعده هرم، به دلیل جمعیت کمتر، آستانه جمعیتی نفوذ آن بیشتر از سایر سکونتگاه‌ها است.

(۴) در قاعده هرم، به دلیل خدمات کمتر، حوزه نفوذ گسترده‌تری نسبت به سایر سکونتگاه‌ها دارد.

۱۰۷- همه عبارت‌های مفهوم درستی از «منطقه مادرشهری» را بیان می‌کنند؛ بهجز:

(۱) با افزایش شهرنشینی، گسترش حمل و نقل و وسائل ارتباطی، شکل گرفته‌اند.

(۲) با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های پیرامونی، به وجود آمده است.

(۳) با مهاجرت گسترده مردم از نقاط مختلف یک کشور به کلان‌شهرها، به وجود می‌آید.

(۴) از کنار هم قرار گرفتن حومه‌ها، شهرک‌های اقماری و حدائق یک مادرشهر، به وجود آمده است.

۱۰۸- کدام مورد عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«تهییه و اجرای طرح‌های هادی روستایی، .....»

(۱) از وظایف جهاد سازندگی است که با تهییه نقشه‌های وضع موجود از سکونتگاه‌های روستایی، چگونگی گسترش آن‌ها در آینده معین می‌شود.

(۲) از وظایف بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است که با تهییه نقشه‌های وضع موجود از روستاهای، چگونگی گسترش آن‌ها در آینده معین می‌شود.

(۳) از وظایف بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است که با شناسایی کاربری‌های اراضی روستاهای، خدمات بهداشتی و توسعه راه‌های روستایی انجام می‌شود.

(۴) از وظایف جهاد سازندگی است که با شناسایی مناطق محروم روستایی، شبکه‌های آب آشامیدنی، خدمات بهداشتی و توسعه روستایی انجام می‌شود.

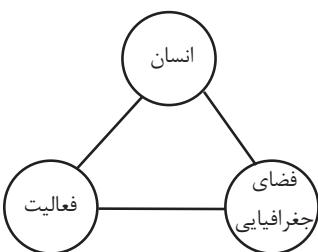
۱۰۹- کدام گزینه با تصویر روبرو، مغایرت دارد؟

(۱) سامان‌دادن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن جمعیت

(۲) ایجاد تعادل در دسترسی به تجهیزات و امکانات در مکان‌های جغرافیایی

(۳) شناخت توان‌های جغرافیایی و درک صحیح ظرفیت‌های محیطی

(۴) نقش عوامل طبیعی و انسانی در شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی

۱۱۰- هر کدام از موارد زیر، با کدامیک از مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی مرتبط است؟

الف) مدل‌سازی

ب) ارائه نتایج برای تصمیم‌گیری بهینه

ج) جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از محیط

د) تجزیه و تحلیل اطلاعات با توجه به اهداف کاربران

(۱) پردازش - خروجی - خروجی - ورودی

(۲) پردازش - ورودی - خروجی - پردازش

(۱) ورودی - پردازش - ورودی - خروجی

(۳) پردازش - خروجی - ورودی - پردازش

فصل سوم: جغرافیای انسانی
ایران
(درس‌های ۹ و ۱۰)
صفحه‌های ۷۸ تا ۱۰۰

در این بخش، از میان سوالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) تنها یک مجموعه و انتخاب کنید.
به سوال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ «یا» به سوال‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیای ایران

۱۱۱- کدام گزینه، دلیل مناسبی برای عبارت زیر است؟

«در سطح زمین، اشکال مختلفی از سکونتگاه‌ها به وجود آمده است.»

- ۱) چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی
۲) نحوه توزیع شبکه خطوط حمل و نقل ریلی و جاده‌ای
۳) دسترسی به شرایط جغرافیایی (طبیعی، انسانی) مناسب
۴) نقش عوامل طبیعی و انسانی در شکل‌گیری شهر و روستا

۱۱۲- پدیده «مهاجرت معکوس» به چه موضوعی اشاره دارد؟

- ۱) افزایش مهاجرت با تحولات صنعتی و نفوذ ارزش‌ها و مظاهر شهری در روستاهای
۲) حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاهای
۳) افزایش جمعیت روستانشینی به دلیل فراهم شدن امکانات و تجهیزات مناسب در روستاهای
۴) رشد مهاجران به شهرها به دلیل وضعیت مناسب امکانات و تسهیلات

۱۱۳- چگونه می‌توان از صدمات ناشی از بهره‌برداری انسان از محیط کاست و زمینه‌های رسیدن به توسعه پایدار را فراهم نمود؟

- ۱) ساماندهی فعالیت‌های انسان در مکان، براساس توان محیطی
۲) توجه همه‌جانبه به وابستگی فعالیت‌های اقتصادی به یکدیگر
۳) بهره‌برداری یکسان و یکنواخت از تمامی محیط‌ها
۴) فعالیت برابر در بخش‌های مختلف اقتصادی

۱۱۴- کدام عامل موقعیت مساعدی را برای تولید انواع محصولات زراعی فراهم آورده است و چه عاملی باعث شده است کشورمان در تأمین برخی از این محصولات به واردات وابسته باشد؟

- ۱) اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه - تغییر محور توسعه کشاورزی از زراعت به باگداری
۲) نوسانات آب و هوایی - کاهش منابع آبی کشور
۳) دسترسی به منابع آب و خاک کافی - استعدادهای متفاوت نواحی مختلف کشور در تولیدات زراعی
۴) تنوع آب و هوایی - مشکلات مربوط به تولیدات زراعی

۱۱۵- کدام عامل در کشور ما زمینه «ژئوپریسیم» را ایجاد کرده است؟

- ۱) موقعیت ریاضی و گستردگی آن در عرض جغرافیایی
۲) پیکره‌بندی طبیعی سرزمین ایران
۳) تنوع قومی و فرهنگی در کشورمان
۴) وجود آثار باستانی و جذب گردشگران داخلی و خارجی

فصل چهارم: نواحی سیاسی
(درس‌های ۹ تا ۱۱)
صفحه‌های ۱۱۵ تا ۱۵۲

اگر به سوال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سوال‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۱۶- بهترتیب هر یک از مثال‌های زیر، مربوط به کدامیک از انواع نواحی سیاسی جهان هستند؟

«کشور ایران - شهرستان‌های استان تهران - اتحادیه اروپا»

- ۱) ناحیه سیاسی ملی - ناحیه سیاسی منطقه‌ای - ناحیه سیاسی فرامالی
- ۲) ناحیه سیاسی منطقه‌ای - ناحیه سیاسی فرومالی - ناحیه سیاسی ملی
- ۳) ناحیه سیاسی منطقه‌ای - ناحیه سیاسی ملی - ناحیه سیاسی فرامالی
- ۴) ناحیه سیاسی ملی - ناحیه سیاسی فرومالی - ناحیه سیاسی فرامالی

۱۱۷- در کدامیک از انواع مرزها، حداقل کشمکش‌ها و اختلافات مشاهده می‌شود و دلیل آن کدام است؟

- ۱) مرزهای پیشتاز؛ زیرا این‌گونه مرزها با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی دو کشور ایجاد شده‌اند.
- ۲) مرزهای قبیل از سکونت؛ زیرا این‌گونه مرزها در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند.
- ۳) مرزهای تحملی؛ زیرا با در نظر گرفتن حق حاکمیت سرزمینی ایجاد شده‌اند.
- ۴) مرزهای تطبیقی؛ زیرا از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند.

۱۱۸- کدام عامل موجب تبدیل شدن پایتخت‌ها به کلان شهرها می‌شود؟

- ۱) پیوند خوردن حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر
- ۲) داشتن قابلیت‌های محیطی و دور بودن از مرزها
- ۳) تمرکز اقتصادی نهادهای مالی و شرکت‌های بزرگ
- ۴) افزایش جمعیت و تبدیل شدن آن به مرکز حکومتی و مذهبی

۱۱۹- با بررسی موارد زیر، کدام مورد با نظریه ژئopolitic آن، مطابقت دارد؟

الف) جنگ تحمیلی عراق علیه ایران بهدلیل محدودیت‌های کشور عراق در دسترسی به سواحل خلیج فارس

ب) تبدیل شدن کشور انگلستان به یک قدرت دریایی بهدلیل دسترسی به آبهای آزاد و موقعیت جزیره‌ای

ج) موقعیت آسیب‌پذیر لهستان بهدلیل مجاورت داشتن با دو کشور روسیه و آلمان در دوره‌هایی از تاریخ

- ۱) مورد «الف» برخلاف موارد «ب» و «ج»، با نظریه هلغورد مکیندر
- ۲) مورد «الف» همانند موارد «ب» و «ج»، با نظریه هلغورد مکیندر
- ۳) مورد «ب» برخلاف موارد «الف» و «ج»، با نظریه آلفرد ماهان
- ۴) مورد «ب» همانند موارد «الف» و «ج»، با نظریه آلفرد ماهان

۱۲۰- شکل کشورهای زیر بهترتیب چگونه است؟

«تاپلند - اندونزی - لسوتو - نروژ»

۲) طویل - جمع و جور - محاطی - طویل

۱) دنباله‌دار - طویل - جمع و جور - دنباله‌دار

۴) دنباله‌دار - چند تکه - محاطی - طویل

۳) طویل - چند تکه - جمع و جور - دنباله‌دار

درس‌های اول تا چهارم +
درس پنجم: خدا در فلسفه
(قسمت اول)
صفحه‌های ۱ تا ۴۰

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- اگر ....، میان دو حیث هستی و چیستی انسان که منزع از حقایق خارجی هستند ....

۱) حمل «موجود» بر «انسان» بیانگر تمام ذات بود - مغایرت مصداقی ای وجود نمی‌داشت.

۲) حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» بی‌واسطه دلیل بود - مغایرت مصداقی ای وجود نمی‌داشت.

۳) حمل «موجود» بر «انسان» بیانگر تمام ذات بود - هیچ جنبه‌ای از مغایرت وجود نمی‌داشت.

۴) حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» بی‌واسطه دلیل بود - هیچ جنبه‌ای از مغایرت وجود نمی‌داشت.

۱۲۲- کدام گزینه، توصیف درست‌تری از رابطه امکانی به‌دست می‌دهد؟

۲) موضوع در واقعیت قادر به خروج از حالت تساوی بین طرفین نیست.

۴) حمل در آن هم در حالت موجبه و هم در حالت سالبه، صادق است.

۱) بین موضوع و محمول هنوز ارتباطی برقرار نشده است.

۳) عقل نه ناگزیر از قبول آن است و نه ناگزیر از رد آن.

۱۲۳- کدام گزینه به نقطه اشتراک فیلسوفان عقل‌گرای غرب، با فیلسوفان مسلمان در مورد علیت اشاره می‌کند؟

۱) یک قاعدة عقلی است و از تجربه به‌دست نمی‌آید.

۲) از تجربه به‌دست نمی‌آید و هر انسانی به طور فطری با آن آشنا است.

۳) هر چند از تجربه به‌دست نمی‌آید، اما پایه و اساس هر تجربه‌ای است.

۴) یک امر بدیهی است که هر انسانی آن را بدون نیاز به استدلال درک می‌کند.

۱۲۴- یک شرکت بزرگ هواپیماسازی، متخصصانی را برای ساختن یک هواپیمای فوق‌پیشرفته با تأمین تمام مقدمات لازم استخدام می‌کند، ولی در آزمایش

فنی، معلوم می‌شود که هواپیمای ساخته شده استانداردهای لازم را ندارد و پژوهه شکست می‌خورد. این شرکت یک تیم فنی را مأمور بررسی عوامل

ناکامی این عملیات می‌کند. استفاده از متخصصان و سپس بررسی عوامل ناکامی آزمایشات، به ترتیب با باور به کدام اصول فلسفی همسوی بیشتری

دارند؟

۲) اصل علیت - اصل سنتخت

۱) اصل سنتخت - اصل علیت

۴) اصل وجوب‌بخشی علی و معلولی - اصل سنتخت

۳) اصل سنتخت - اصل وجوب‌بخشی علی و معلولی

۱۲۵- علم ناقص انسان‌ها نسبت به حوادث به کدام معنا از اتفاق منجر می‌شود؟

۱) صرفاً به رخ دادن حوادث پیش‌بینی نشده که با هیچ یک از لوازم علیت مخالف نیست.

۲) به اینکه معلول می‌تواند بدون وجود علت، پدید آید و سنتختی میام علت و معلول نیست؛ اولی، رابطه ضروری و دومی نظم جهان را انکار می‌کند.

۳) به اینکه از آنجایی که هیچ علت‌العلی نیست و نظم جهان بدون برنامه است، پس هیچ هدفی در جهان وجود ندارد.

۴) به حوادث پیش‌بینی نشده و اینکه معلول می‌تواند بدون وجود علت پدید آید که رابطه ضروری را انکار می‌کند.

۱۲۶- کدام مورد نمی‌تواند توصیف فلسفی افلاطون از خداوند باشد؟

(۱) مثال خیر در رأس همه امور مادی و مجرد قرار دارد.

(۲) در این جهان هر چیزی با عملکردش سازگاری دارد؛ این تناسب حاکی از وجود یک مدبر است.

(۳) خداوند محرّکِ نخستین عالم است.

(۴) خداوند حقیقتی است ثابت و هیچ تغییری در او رخ نمی‌دهد.

۱۲۷- کدام گزینه از جمله مقدمات برهان حرکت ارسسطو نیست؟

(۱) تسلسل نامتناهی بین متحرّک‌ها عقلاً محال است.

(۴) هر محرّکِ متحرّکی، به محرّکی دیگر نیازمند است.

۱۲۸- کدام گزینه نمی‌تواند برهان اثبات خدای دکارت را متزلزل سازد؟

(۱) تناهی مفهوم خدا

(۴) نشان دادن منشأ بشری باور به مفهوم خدا

۱۲۹- کدام عبارت برای نقد دیدگاه فیلسوف ذکر شده، مناسب‌تر است؟

(۱) برهان نظم می‌تواند با برهان‌های عقلی محض در اثبات وجود خدا تکمیل شود. (نقد دیدگاه هیوم)

(۲) داشتن تصویری از یک موضوع سبب نمی‌شود آن موضوع وجود خارجی داشته باشد. (نقد دیدگاه دکارت)

(۳) برهان نظم، فقط وجود یک نظام را اثبات می‌کند، نه وجود خالق را. (نقد دیدگاه فیلسوف تجربه‌گرای خداباور)

(۴) تا وجود واقعی خدا را اثبات نکنیم، نمی‌توانیم موقع داشته باشیم که نیازهای ما را برطرف کنند. (نقد دیدگاه کانت)

۱۳۰- کدام مورد عبارت را به نحو مناسب تکمیل می‌کند؟

«فیلسوفی مانند ... که دغدغه بحران معناداری زندگی را دارد، برخلاف فیلسوفی مثل ... که دغدغه مشترکی دارد، برای حل این معضل، از

استدلال برای اثبات ... استفاده ...»

(۱) برگسون - کاتینگهام - رابطه ضروری معناداری زندگی با خداباوری - می‌کند.

(۲) کرکگور - کانت - نیاز اخلاق به پشتوانه باور به خدا و ماوراء الطبیعه - نمی‌کند.

(۳) کانت - دکارت - وجود خدا از طریق برهان مبتنی بر وجود اخلاقی - می‌کند.

(۴) کاتینگهام - جیمز - وجود خدا از طریق عشق، عرفان و تجربه درونی - نمی‌کند.

اقسام استدلال استقرایی
صفحه‌های ۳۹ تا ۵۲

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۳۱- کدام گزینه در توضیح استقرای تمثیلی نادرست است؟

- (۱) به حکم مشابهت ظاهری بین دو امر جزئی، احکام یکی را بر دیگری تسری می‌دهد.
- (۲) یکی از روش‌ها در توضیح و فهم مطالب است.
- (۳) مثل استقرای تعمیمی دارای شدت و ضعف است.
- (۴) نتایج آن احتمالی است.

۱۳۲- مضمون تمام ابیات زیر به ضعیف بودن استقرای تمثیلی اشاره دارد، به‌جز:

- ۱) چون بسی ابلیس آدمروی هست
پس به هر دستی نشاید داد دست
- ۲) از قیاسش خنده آمد خلق را
کو چو خود پنداشت صاحبدلق را
- ۳) گر به صورت آدمی یکسان بدی
احمد و بوجهل خود یکسان بدی
- ۴) سگ اصحاب کهف روزی چند
پی نیکان گرفت و مردم شد

۱۳۳- در متن زیر، به ترتیب چه نوع استدلال‌هایی به کار رفته است؟

«پسربچه‌ای چهارساله که طی یک دوره، در بیمارستان بستری بوده است، پس از ترجیح از تمام افرادی که روپوش سفید به تن دارند، می‌ترسد و حکم می‌کند که هر کس روپوش سفید به تن دارد، پزشک است. همچنین یک روز در خیابان زنی با مانتوی سفید را دکتر دانسته و از او ترسید.»

- ۱) استقرای تمثیلی - استقرای تعمیمی
۲) استقرای تعمیمی - قیاس
- ۳) استقرای تعمیمی - استقرای تمثیلی
۴) قیاس - استنتاج بهترین تبیین

۱۳۴- چرا از استقرای تعمیمی نمی‌توان نتیجه یقینی گرفت؟

- ۱) در آن همیشه از نمونه‌های تصادفی استفاده نمی‌شود.
- ۲) مبنای آن براساس تخمين بنا شده است.
- ۳) قوانین کلی علمی را تأیید نمی‌کند.
- ۴) مقدمات از نتیجه حمایت نسبی نمی‌کنند.

۱۳۵- کدام گزینه در مورد استقرای تعمیمی نادرست است؟

- ۱) اگر شرایط استفاده از استقراء را به درستی رعایت کنیم، باز هم امکان اشتباه بودن نتیجه هست.
- ۲) نمونه‌ها باید بیانگر همه طیف‌های مختلفی باشند که در جامعه آماری وجود دارند.
- ۳) در استقرای تعمیمی هر چقدر جامعه آماری بیشتر باشد، استقراء قوی‌تر خواهد بود.
- ۴) اگر شرایط استفاده از استقراء را به درستی رعایت نکنیم، دچار مغالطه تعمیم شتاب‌زده می‌شویم.

۱۳۶- کدامیک از گزینه‌های زیر استدلالی تعمیمی است، اما دارای مغالطه تعمیم شتابزده نیست؟

۱) برای ورود به دانشگاه فرهنگیان داشتن حداقل معدل دیپلم ۱۴ ضروری است، پس حتماً آقای افتخاری که امسال قبول شد حداقل معدل ۱۴ را

داشته است.

۲) فردی با دیدن معلمی که به دانشآموز خود فحاشی می‌کند، چون معلم دیگری را هم قبل‌تر دیده بود که مثل این معلم فحاشی می‌کرد، نتیجه بگیرد که همه معلمان فحاش هستند.

۳) چون خورشید تا الان هر روز صبح طلوع کرده است، پس همیشه صبح‌ها طلوع خواهد کرد.

۴) فردی تعریف می‌کرد که زنان آلمانی به شوهرانشان خیانت می‌کنند، زیرا در سفری به آلمان چند مورد را عینی مشاهده کرده بود.

۱۳۷- شباهت و تفاوت استقرای تمثیلی و تعمیمی در چیست؟

۱) عدم صدق نتیجه - کلیت مقدمات

۲) عدم قطعیت نتیجه - کلیت نتیجه

۳) عدم صدق نتیجه - کلیت مقدمات

۱۳۸- کدام گزینه، یک استقرای تعمیمی قوی محسوب می‌شود؟

۱) با دیدن رسانا بودن ۱۰ فلز، حکم به رسانا بودن فلز شماره ۱۱ دهیم.

۲) با قرار دادن کاغذ تورنسل در همه اسیدها، حکم به قرمز شدن آن در مجاورت با همه اسیدها دهیم.

۳) یک پژشک پس از تجویز یک دوره داروی ضد درد آکسی‌کانتین برای بیماران خود و مشاهده اعتیاد آن‌ها، از تجویز دوباره آن خودداری می‌کند.

۴) علی‌رغم بررسی اینکه تعداد کمی از مبتلایان به سندرم داون، صاحب فرزند می‌شوند، حکم به ناباروری افراد مبتلا به این بیماری دهیم.

۱۳۹- جنس استدلال مطرح شده در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) علی چون کیک وانیلی و توت‌فرنگی دوست ندارد، پس کیک شکلاتی خواهد خرید.

۲) قرار بود امروز دوستم را در مدرسه ببینم، اما او نیامده است. از آنجایی که او دانشآموز درس‌خوانی است، پس حتماً مريض شده که نیامده است.

۳) جواب این تست، گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» نیست؛ پس حتماً گزینه «۴» جواب صحیح خواهد بود.

۴) علیرضا واکسن آنفلانزا و کرونا را دریافت کرده است، پس حتماً حالا که مريض شده، سرما خورده است.

۱۴۰- مبنای ..... بر اساس تخمین بنا شده است و استقرای تعمیمی، استنتاج ..... است.

۱) استقرای تمثیلی - کلی از جزئی

۲) استقرای تعمیمی - جزئی از کلی

۳) استقرای تمثیلی - جزئی از کلی

امکان شناخت
صفحه‌های ۴۳ تا ۴۹

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۴۱- به ترتیب کدام گزینه، شکل تکامل دانش را در این متن به درستی نشان می‌دهد؟

«راننده‌ای امروز به سمت محلی که آدرسش را سه روز قبل از دوستش پرسیده بود، حرکت می‌کند. در راه متوجه می‌شود خیابان اصلی را دیشب برای عملیات

عمرانی مسدود کرده‌اند. از راه دیگری می‌رود. وقتی به محل موردنظر می‌رسد، متوجه می‌شود آنجایی که می‌خواست نیست. با پرس‌وجو از اهالی محل متوجه می‌شود

دوستش آدرس دو خیابان بالاتر را به او داده است. در نهایت به مقصد موردنظر می‌رسد.»

۲) کسب دانش جدید - تصحیح شناخت‌های پیشینیان

۱) پی‌بردن به امکان معرفت - کسب دانش جدید

۴) تصحیح شناخت‌های پیشینیان - کسب دانش جدید

۳) کسب دانش جدید - پی‌بردن به امکان معرفت

۱۴۲- کدام گزاره درباره معرفت و لوازم آن صحیح است؟

۲) از وقوع خطأ در شناخت، می‌توان امکان آن را متزلزل کرد.

۱) ارتباط با غیر، از نشانه‌ها و لوازم شناخت است.

۴) میان امکان شناخت و عدم تناهی حدود آن ملازمه وجود دارد.

۳) حصول شناخت از اشیا نشانه امکان استفاده از آن‌ها است.

۱۴۳- کدام گزاره در خصوص معرفت صحیح است؟

۲) وجود هرگونه تصوّر در ذهن، حاکی از آن است.

۱) آگاهی صادق نسبت به اطراف همان معرفت است.

۴) دانستن معنای لفظ معرفت، امری ذاتی است.

۳) معنای معرفت به هیچ صورت قابل تعریف نیست.

۱۴۴- درباره فهم چیستی معرفت کدام مورد درست است؟

۲) بدون قبول واقعیت، امکان‌پذیر نیست.

۱) برای عقل انسان امکان‌پذیر نخواهد بود.

۴) با استفاده از مفهوم «دانستن» حاصل می‌شود.

۳) فقط با عقل می‌تواند مورد بررسی قرار گیرد.

۱۴۵- امکان شناخت ... مفهوم و معنای شناخت امری ... است که ...

۲) همانند - بدیهی - نمی‌توان مدعی انکار آن بود.

۱) برخلاف - بدیهی - مورد انکار واقع شده است.

۴) همانند - محتاج استدلال - مورد انکار واقع شده است.

۳) همانند - بدیهی - انکار عملی آن غیر ممکن است.

۱۴۶- کدام مورد درباره این گزاره که «انسان می‌تواند اشیا را بشناسد.» درست است؟

(۱) مترادف است با اینکه بگوییم شناخت اشیا همان‌گونه که هستند، ممکن است.

(۲) متنافق است با این گزاره که انسان می‌تواند در شناخت اشیا خطا و اشتباه کند.

(۳) ناسازگار است با این مطلب که انسان فقط به شناخت همین امور محسوس می‌رسد.

(۴) سازگار است با اینکه همواره معرفت به امور، برخلاف آن‌گونه که هستند، حاصل می‌شود.

۱۴۷- چرا سوفیست‌ها باطل را حق جلوه می‌دادند؟

(۱) به دلیل دوری از تناقض میان حرف و عمل.

(۲) به این خاطر که معتقد بودند انسان توانایی رسیدن به حقیقت را ندارد.

(۳) زیرا معتقد بودند که انسان نباید به دانشی که مطابق با واقع باشد، برسد.

(۴) به علت استفاده از مغالطه‌های مختلف در گفت‌وگوها و در محاکم قضایی.

۱۴۸- کدام گزینه شبیه به این سخن گرگیاس است که می‌گوید: «شناخت قابل انتقال به غیر نیست.»؟

(۱) انسان نباید به اعتقادات دیگران کار داشته باشد. اصلاً چرا شما نمی‌توانید مردم را آزاد بگذارید؟

(۲) اگر سخنواران نباشند، مردم به معرفت نمی‌رسند و اگر به معرفت نرسند، سخنور نمی‌شوند.

(۳) دین هر کس برای خود او مفید و سبب سعادت روح است. پس «عیسی بـه دین خود و موسی بـه دین خود.»

(۴) معرفت را نمی‌شود تعریف کرد، چرا که هنگام تعریف آن، نیازمند به یک معرفت هستیم.

۱۴۹- این که منجمان قدیم عموماً فکر می‌کردند خورشید به دور زمین می‌گردد ولی منجمان جدید پی بردنده که این نظر اشتباه بوده است، به کدام مسئله معرفت‌شناختی مربوط است؟

(۱) معنی شناخت

(۲) تکمیل دانش

(۳) محدودیت دانش

(۴) امکان شناخت

۱۵۰- به ترتیب، پیشرفت دانش بشر درباره «وجود منظومه‌های دیگر در کیهان» و «عدم اعتقاد به زمین تخت‌گرایی» مرتبط با کدام یک از انواع تکامل دانش بشری است؟

(۱) دستیابی به علم جدید - دستیابی به علم جدید

(۲) تصحیح معلومات گذشتگان - تصحیح معلومات گذشتگان

(۳) تصحیح معلومات گذشتگان - دستیابی به علم جدید

(۴) دستیابی به علم جدید - تصحیح معلومات گذشتگان

بازیگران اصلی در میدان اقتصاد
(درس ششم و هفتم)
صفحه‌های ۵۵ تا ۸۰

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۱۵۱- موارد کدام گزینه تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

(الف) دولت با ... امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد.

(ب) ... وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند.

(ج) داور بازی اقتصاد با عملکرد درست خود می‌تواند ... برای اقتصاد به وجود آورد.

(د) کالاها و خدماتی مانند ... می‌توانند توسط افراد زیادی هم‌زمان استفاده شوند و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.

(۱) (الف) نظارت و سیاست‌گذاری، (ب) وزارت اقتصاد و امور دارایی، (ج) درآمدزایی بسیار خوبی، (د) چرخ فلک در شهر بازی

(۲) (الف) نظارت و سیاست‌گذاری، (ب) وزارت اقتصاد و امور دارایی، (ج) تخصیص‌های بهینه‌ای، (د) تیرهای چراغ برق

(۳) (الف) تعریف و اجرای حقوق مالکیت، (ب) سازمان استاندارد، (ج) تخصیص‌های بهینه‌ای، (د) خدمات پلیس

(۴) (الف) تعریف و اجرای حقوق مالکیت، (ب) سازمان استاندارد، (ج) درآمدزایی بسیار خوبی، (د) خدمات پزشکی

۱۵۲- به ترتیب کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- اساس و مبنای مالیات بر ارث چیست؟

- کدام نوع از مالیات معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی به کار گرفته می‌شود؟

- عبارت کدام گزینه در خصوص مالیات بر ارزش افزوده صحیح است؟

(۱) ثروت مؤدی - مالیات بر مصرف - مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی به مالیات بر فروش بعدی اضافه می‌شود. به عبارت دیگر کالا و خدمات نهایی و واسطه‌ای مشمول پرداخت مالیات‌اند.

(۲) درآمد مؤدی - تعرفه‌های گمرکی - در کشورهایی که ساز و کار مالیات بر ارزش افزوده در آن‌ها برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از خرید دیگر کسب و کارها، جمع‌آوری و آن را از طریق فروش خودشان پرداخت می‌کنند.

(۳) ثروت مؤدی - تعرفه‌های گمرکی - این نوع از مالیات، چند مرحله‌ای است و در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی بر حسب ارزش افزوده گرفته می‌شود.

(۴) درآمد مؤدی - مالیات بر مصرف - مالیاتی است که از تفاوت ارزش بین کالا و خدمات عرضه شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در دوره‌ای مشخص گرفته می‌شود.

۱۵۳- با توجه به جدول زیر که خلاصه‌ای از میزان مالیات پرداختی در یک جامعه است:

۱۲۰ میلیون تومان	مالیات بر مصرف
$\frac{1}{5}$ کل مالیات بر دارایی	مالیات بر ارث
۷۰ میلیون تومان	مالیات بر دارایی
$\frac{1}{8}$ مالیات بر مصرف	مالیات بر درآمد
۲۴ میلیون تومان	عوارض خودرو

الف) مجموع میزان مالیات مستقیم پرداختی، کدام است؟

ب) مجموع میزان پرداختی برای مهمترین نوع مالیات، چقدر است؟

ج) مجموع میزان پرداختی برای مهمترین نوع مالیات بر دارایی، کدام است؟

(۱) الف) ۹۵ میلیون تومان، ب) ۲۵ میلیون تومان، ج) ۱۶ میلیون تومان

(۲) الف) ۸۵ میلیون تومان، ب) ۱۵ میلیون تومان، ج) ۱۴ میلیون تومان

(۳) الف) ۸۵ میلیون تومان، ب) ۱۵ میلیون تومان، ج) ۱۶ میلیون تومان

(۴) الف) ۹۵ میلیون تومان، ب) ۲۵ میلیون تومان، ج) ۱۴ میلیون تومان

۱۵۴- با توجه به جدول زیر کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

مرحله (۳)	مرحله (۲)	مرحله (۱)	مراحل تولید
۹۰,۰۰۰ تومان	۶۰,۰۰۰ تومان	۳۰,۰۰۰ تومان	قیمت فروش کالا
۱۰۳,۵۰۰		۳۴,۵۰۰	قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده
C	۹,۰۰۰	۴,۵۰۰	مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده
D	B		اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده
	A		مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده

الف) نرخ مالیات بر ارزش افزوده چقدر است؟

ب) ارزش افزوده محصول در مرحله سوم چه میزان است؟

ج) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم، با کدام قسمت برابر است؟

د) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده، چند تومان است؟

ه) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله دوم کدام است؟

(۱) الف) ۱۵ درصد ب) ۱۳,۵۰۰ تومان ج) ۳۰,۰۰۰ تومان ه) ۶,۵۰۰ تومان

(۲) الف) ۱۰ درصد ب) ۱۳,۵۰۰ تومان ج) C ۳۰,۰۰۰ تومان ه) ۴,۵۰۰ تومان

(۳) الف) ۱۵ درصد ب) ۳۰,۰۰۰ تومان ج) D ۱۳,۵۰۰ تومان ه) ۴,۵۰۰ تومان

(۴) الف) ۵ درصد ب) ۳۰,۰۰۰ تومان ج) D ۱۳,۵۰۰ تومان ه) ۶,۵۰۰ تومان

۱۵۵- عبارات کدام گزینه به ترتیب تکمیل کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) کالاها هم مانند انسان‌ها ... دارند و برخی محصولات بهویژه محصولاتی که از فناوری‌های پیشرفته‌تری بهره می‌برند، ممکن است ...

ب) مونتاژ کالای کره‌ای در کشور اندونزی به عامل ... از جمله عوامل تجارت میان کشورها اشاره دارد.

ج) صادرات کالا منافع ... و ... را برای تولیدکنندگان دارد.

(۱) الف) تنوع - امکان تولید در هر کشوری را نداشته باشند (ب) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید (ج) افزایش هزینه فرصت - استفاده از منابع کمیاب

(۲) الف) تنوع - امکان تولید در هر کشوری را نداشته باشند (ب) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری (ج) امکان فروش در بازارهای بزرگ‌تر -

تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر

(۳) الف) ملیت - چندملیتی باشند (ب) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری (ج) افزایش هزینه فرصت - استفاده از منابع کمیاب

(۴) ملیت - چندملیتی باشند (ب) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری (ج) افزایش هزینه فرصت - استفاده از منابع کمیاب

۱۵۶- دولتها با چه هدفی پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند؟ در چه صورتی تجارت خارجی می‌تواند برای کشوری آسیب‌رسان

باشد؟ چه عاملی می‌تواند موجب بهانه‌جویی و سلطه رقیب یا دشمن و نهایتاً ضعف و وابستگی یک کشور شود؟

(۱) برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر - اگر تمرکز بر مزیت‌های نسبی و مطلق وجود نداشته باشد - وابستگی

در تأمین کالاهای راهبردی و ضروری

(۲) گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند. - چنانچه تجارت سبب آسیب رساندن به قدرت و استقلال

اقتصادی یک کشور شود. - وابستگی در تأمین کالاهای راهبردی و ضروری

(۳) گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند. - چنانچه جریان تجارت به صورت یک طرفه و بدون بازگشت

باشد. - وابستگی در زمینه صنایع نظامی و دفاعی به بیگانگان

(۴) برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر - چنانچه تجارت سبب آسیب رساندن به قدرت و استقلال اقتصادی

یک کشور شود. - رفتار خودخواهانه برخی کشورها در به تاراج بردن منابع کشورهای ضعیفتر

۱۵۷- هر یک از موارد زیر به کدام نوع از مالیات اشاره دارد؟

- فردی یک کسب و کار شخصی را اندازی کرده و از منافع مالیاتی برخوردار است.

- دولت با هدف کاهش آلودگی هوا، برای خرید بنزین مالیات تعیین می‌کند.

- برای جلوگیری از واردات کالاهای خارجی، مالیات دریافت می‌شود.

- برای تأمین مالی هزینه ساخت بزرگراه، پس از بهره‌برداری از آن، مردم باید مالیات پرداخت کنند.

۱) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف

۲) مالیات بر سود - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض شهرداری - عوارض شهرداری

۳) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - تعرفه‌های گمرکی - عوارض خدماتی

۴) مالیات بر سود - عوارض گمرکی - مالیات بر مصرف - مالیات بر ثروت دولت

۱۵۸- کشورهای A و B فقط دو محصول گندم و پنبه تولید می‌کنند. کشور A به ازای هر تن گندم که تولید می‌کند از تولید ۱۰ تن پنبه صرف‌نظر

می‌کند. کشور B به ازای هر تن گندم که تولید می‌کند از تولید ۵ تن پنبه صرف‌نظر می‌کند. با توجه به اطلاعات ارائه شده، کشور B دارای کدام

مزیت است؟

۱) مزیت نسبی در تولید گندم   ۲) مزیت نسبی در تولید پنبه   ۳) مزیت مطلق در تولید گندم   ۴) مزیت مطلق در تولید پنبه

۱۵۹- موارد کدام گزینه از جهت صحیح یا غلط بودن عبارات زیر، به درستی بیان شده است؟

(الف) دولت برای انجام نقش‌های مختلفی که بر عهده دارد، خریداری مهم در بازارهای عوامل تولید و نیز بازار کالا و خدمات است.

(ب) در بازارهای عوامل تولید دولت منابع و عوامل تولید را از بنگاه‌ها خریداری و مبالغ را تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به آنها پرداخت می‌کند.

(ج) دولت با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانواده‌ها و پرداخت یارانه به آن‌ها نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند.

(د) در نمودار جربان چرخشی تعاملات بین خانوارها، بنگاه‌ها و دولت، بنگاه‌ها پرداخت عوامل تولید در بازار عوامل تولید انجام می‌دهند.

۱) ص - غ - ص - ص   ۲) غ - ص - غ - غ   ۳) ص - غ - غ - ص   ۴) غ - ص - غ

۱۶۰- بهترتب، هر یک از موارد زیر به کدام یک از نظام‌های اقتصادی اشاره دارد؟

- تأکید دارد که دولتها موظف‌اند از افسار ضعیف حمایت کنند.

- از کاهش تعرفه‌ها در تجارت خارجی دفاع می‌کند.

- افزایش رفاه اقتصادی یک نفر مقید به افزایش رفاه اقتصادی دیگران است.

۱) عدالتبنیان - سوسیالیسم - مارکسیسم

۲) سوسیالیسم - سرمایه‌داری - مارکسیسم

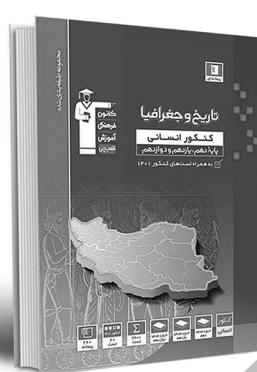
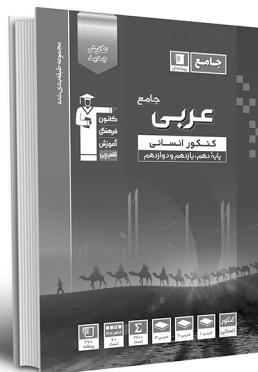
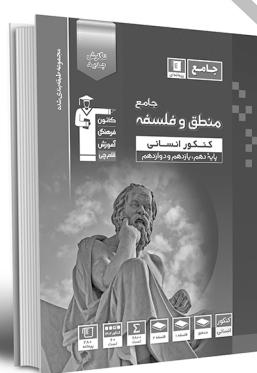
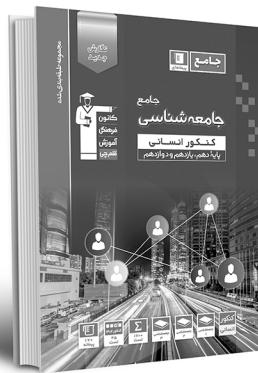
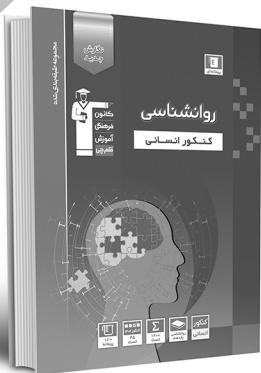
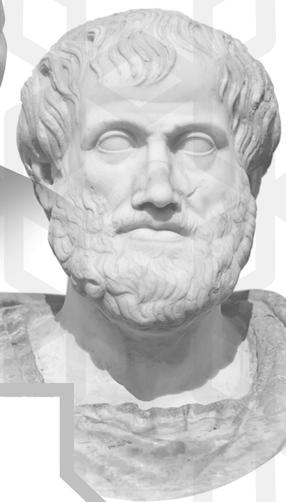
۳) سوسیالیسم - سرمایه‌داری - عدالتبنیان

۴) مارکسیسم - سوسیالیسم - عدالتبنیان

کتاب‌های دانش انسانی

پیمانه‌ای که روش‌گردان

۸۴۵۱
www.kanoon.ir
www.kanoonbook.ir
<https://konkur.info>

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۴۰۲ آذر ماه

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۰۶۴۶۳-۰۲۱

« تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، سجاد غلامپور سیوکی، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری
جامعه‌شناسی	امیرمهدي افشار، ریحانه اميني، آزيتا بيدقى، كوش شاهحسيني، فاطمه صفرى، حبيبه محبى، سيد محمد مدنى ديناني
روان‌شناسي	حميدرضا توکلى، مهدى جاهدى، محمد حبibi
عربی زبان قرآن	محمد بادرین، ولی برجمی، مجید بیگلری، حسین رضایی، اسماعیل علیپور، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاچانپور، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنمایی، محمد آصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجهف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، زهرا محمدی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برونو کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدي ملارمضاني، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	—	الهه شهریازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان،	سپیده فتح‌الله‌ی	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	کوش شاهحسینی	کوش شاهحسینی	فاطمه صفری،	آرش مرتضائی‌فر	زهره قموشی
روان‌شناسي	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگر، فرهاد علی‌نژاد	صبا صفائی	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلات‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	آرتین کیانی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه محلوجی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد،	کیانا یوسفزاده	سوگند بیگلاری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سara شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهره قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرا قموشی
حروفچین و صفحه آرا	مهرشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حیدر عباسی

(امیر محمدیان)

۴- گزینه «۳»
برای آن که اشتراک A و B تهی باشد، هر عضو مجموعه U سه حالت دارد:

الف) فقط در A باشد.

ب) فقط در B باشد.

ج) نه در A باشد و نه در B.

برای مثال، اگر عدد ۱ فقط در B، عدد ۲ فقط در A، عدد ۳ نه در A و نه در B، عدد ۴ فقط در A، عدد ۵ نه در A و نه در B و عدد ۶ فقط در B باشد، زیرمجموعه‌های A و B به صورت زیر تشکیل می‌شوند که با هم هیچ اشتراکی ندارند ($A \cap B = \emptyset$):

$$A = \{4\}$$

$$B = \{1, 2, 6\}$$

پس طبق اصل ضرب، از آنجا که هر عضو مجموعه U، ۳ حالت دارد، تعداد کل حالات برابر است با:

$$3 \times 3 \times 3 \times 3 \times 3 \times 3 = 3^6 = 729$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۶)

(محمد بهیرایی)

۵- گزینه «۱»

برای بدست آوردن تعداد زیر مجموعه‌های یک مجموعه از فرمول ترکیب استفاده می‌کنیم. بنابراین:

$$\binom{n}{n-2} = \frac{n!}{(n-2)! \times 2!} = \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)! \times 2!}$$

$$\rightarrow \frac{n(n-1)}{2} = 28$$

$$\Rightarrow n(n-1) = 56 = 8 \times 7 \Rightarrow n = 8$$

با اضافه کردن ۲ عضو دیگر، مجموعه ۱۰ عضوی می‌شود که تعداد زیرمجموعه‌های ۳ عضوی آن برابر است با:

$$\binom{10}{3} = \frac{10!}{7! \times 3!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7!}{7! \times 3 \times 2 \times 1} = \frac{5 \times 3 \times 8}{1} = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

(فرشید کریمی)

۶- گزینه «۳»

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

$$n(S) = \binom{9}{5} = \frac{9!}{(9-5)!5!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6 \times 5!}{4! \times 5!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6}{4 \times 3 \times 2 \times 1} = 126$$

از آنجایی که فقط مربی و سرپرست مجاز به رانندگی هستند، پس حداقل یکی از این دو نفر را انتخاب می‌کنیم:

$$n(A) = \binom{2}{2} \binom{5}{3} + \binom{2}{2} \binom{2}{1} \binom{5}{2} + \binom{2}{1} \binom{2}{1} \binom{5}{3} + \binom{2}{1} \binom{5}{4}$$

یکی از مربی و سرپرست مربی و سرپرست

۱ بازیکن ذخیره

۲ تا ۳ بازیکن اصلی

۳ بازیکن اصلی

(محمد بهیرایی)

ریاضی و آمار (۳)**۱- گزینه «۳»**

فرض می‌کنیم x راه از C به وجود دارد.

برای مسیر رفت و برگشت با در نظر گرفتن شرط داده شده، مسیرهای ممکن و تعداد حالت‌های آن را می‌نویسیم:

$$ABDBA \Rightarrow 3 \times 2 \times 1 \times 2 = 12$$

$$ABDCA \Rightarrow 3 \times 2 \times x \times 2 = 12x$$

$$ACDCA \Rightarrow 2 \times x \times (x-1) \times 1 = 2x^2 - 2x$$

$$ACDBA \Rightarrow 2 \times x \times 2 \times 3 = 12x$$

$$2x^2 - 2x + 12x + 12x + 12 = 132$$

$$\Rightarrow 2x^2 + 22x - 120 = 0 \xrightarrow{+2} x^2 + 11x - 60 = 0$$

$$\Rightarrow (x-4)(x+15) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=4 \\ x=-15 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۶)

(محمد ابراهیم تووزنده‌بانی)

۲- گزینه «۲»

نکته حائز اهمیت در این سؤال حرف «ی» است که در اول کلمه نقطه‌دار

(ی) و در آخر کلمه بدون نقطه (ی) ظاهر می‌شود.

حالات‌های مختلف را مطابق زیر در نظر می‌گیریم:

$$1) \frac{3}{\substack{\text{ت, ف, ق} \\ 4!}}$$

$$2) \frac{1}{\substack{\text{ق, ت} \\ 4!}}$$

$$3) \frac{1}{\substack{\text{ق, ت} \\ 4!}}$$

$$4) \frac{1}{\substack{\text{ف, ق} \\ 4!}}$$

طبق اصل ضرب تعداد حالات ممکن را بدست می‌آوریم:

$$3 \times 4! = 72$$

$$2 \times 4! = 48$$

$$2 \times 4! = 48$$

$$2 \times 4! = 48$$

در نتیجه طبق اصل جمع داریم:

$$72 + 48 + 48 + 48 = 216$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

(علی قهرمان زاده)

۳- گزینه «۳»

با توجه به اینکه باید عدد، فرد و مجموع رقم یکان و دهگان بزرگتر از

باشد، رقم یکان ۹ و رقم دهگان حتماً ۸ می‌شود، پس داریم:

$$3 \times 2 \times 1 \times 1 = 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

$\Delta = 3\sqrt{30}$ = انحراف معیار جدید و $27 =$ میانگین جدید

$(3\sqrt{30})^2 = 270$ = واریانس جدید

$$\Rightarrow \frac{\text{میانگین جدید}}{\text{واریانس جدید}} = \frac{27}{270} = \frac{1}{10} = 0.1$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

ریاضی و آمار (۲)

(امیر معموریان)

۱۱- گزینه «۳»
تابعی ثابت است. فرض می‌کنیم $f(x) = c$ در این صورت $f(\alpha) = f(\beta) = c$ است. بنابراین:

$$2c^2 = 5c + 3 \rightarrow 2c^2 - 5c - 3 = 0$$

$$\Delta = 25 - 4(2)(-3) = 49 > 0$$

$$\Rightarrow c = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$$

$$c = \frac{5 \pm 7}{4} \Rightarrow \begin{cases} c = 3 \\ c = -\frac{1}{2} \end{cases} \xrightarrow{\text{مجموع مقادیر ممکن}} 3 + \left(-\frac{1}{2}\right) = \frac{5}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

(علی قهرمان زاده)

۱۲- گزینه «۴»
چون تابع f همانی است، پس:

$$f(2k) = 2k, f(-k) = -k$$

$$(2k - k)^2, 4k - (-k)) = (2k - k)^2, 4k$$

معادله نیمساز ناحیه دوم و چهارم به صورت $y = -x$ است، پس:

$$\text{نیمساز ناحیه دوم و چهارم} \rightarrow 2k - k^2 = -4k$$

$$\Rightarrow k^2 - 6k = 0 \Rightarrow k(k - 6) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k = 0 \\ k = 6 \end{cases}$$

چون $k \neq 0$ پس:

$$f(\sqrt{k}) \xrightarrow{\text{همانی}} f(\sqrt{6}) = \sqrt{6}$$

(ریاضی و آمار (۳)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

(آرین حسینی)

۱۳- گزینه «۳»
تابع x و $g(x) = -x$ و $f(x) = x$ است، پس داریم:

$$\begin{cases} f(x^2 - x) = x^2 - x \\ g(4x - 9) = -(4x - 9) \end{cases} \Rightarrow f(x^2 - x) - g(4x - 9) = 1$$

$$\Rightarrow x^2 - x + 4x - 9 = 1 \Rightarrow x^2 + 3x - 10 = 0$$

$$\Rightarrow (x+5)(x-2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -5 \\ x = 2 \end{cases}$$

اختلاف مقادیر x برابر است با:

$$2 - (-5) = 7$$

(ریاضی و آمار (۳)، تابع، صفحه‌های ۲۱ تا ۳۳)

(محمد بهرامی)

۱۴- گزینه «۲»
 $f(-3) = \frac{2}{3}$ ضابطه اول $\rightarrow -3b + 2 = 0 \Rightarrow b = \frac{2}{3}$ ضابطه اول

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{2}{2} \binom{5}{3} + \binom{2}{2} \binom{2}{1} \binom{5}{2} + \binom{2}{1} \binom{2}{1} \binom{5}{3} + \binom{2}{1} \binom{5}{4}}{\binom{9}{5}}$$

$$= \frac{10 + 20 + 40 + 10}{126} = \frac{80}{126} = \frac{40}{63}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۷)

۷- گزینه «۲»
کتاب آبی پیمانه‌ای)

هر یک از موارد را بررسی می‌کنیم:
«الف» گام‌های چرخه آمار به هم واستهاند و بر یکدیگر به شدت تأثیر می‌گذارند.

«ب» در نقش اخصاچهای گزارش، دلیل گزارش شدن یا نشدن اشخاص‌های پراکنده‌ی و مرکزی باید بیان شوند.
«ج» صحیح است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۸)

۸- گزینه «۳»

(محمد محمدی)

$n(S) = \{2, 3, 5\}$

$\{(r,r), (p,p), (p,r), (r,p)\}$ حداقل یک سکه رو باشد

$$n(S) = 6 \times 2 \times 2 = 24$$

$$n(A) = \frac{3}{24} = \frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۷)

۹- گزینه «۴»

(محمد نظامی)

فضای نمونه‌ای انتخاب ۵ مهره از ۷ مهره داخل کيسه به صورت زیر است:

$$n(S) = \binom{7}{5} = \frac{7!}{5! \times 2!} = \frac{7 \times 6 \times 5!}{5! \times 2!} = 21$$

برای پیشامد خواسته شده حالت‌های زیر را خواهیم داشت:

یکمهره‌آبی و سه‌مهره‌سیاه و یکمهره‌سفید

$$\binom{2}{1} \times \binom{3}{3} \times \binom{2}{1} = 2 \times 1 \times 2 = 4$$

سه‌مهره‌سیاه و دو‌مهره‌سفید

$$\binom{2}{2} \times \binom{3}{3} \times \binom{1}{1} = 1 \times 1 \times 1 = 1$$

یکمهره‌آبی و دو‌مهره‌سیاه و دو‌مهره‌سفید

$$\binom{2}{1} \times \binom{3}{2} \times \binom{2}{1} = 1 \times 3 \times 2 = 6$$

$$\Rightarrow n(A) = 4 + 1 + 6 = 11$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{11}{21}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۷)

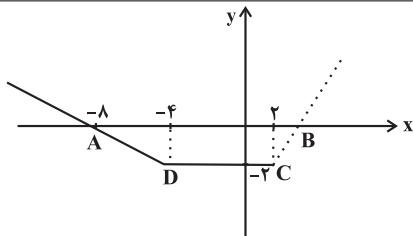
۱۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

با توجه به نمودار داده شده، میانگین 10 و انحراف معیار $5/\sqrt{48} = \sqrt{30}$

است. با 3 برابر کردن داده‌ها میانگین 10 خواهد شد و انحراف معیار $3\sqrt{30}$

برابر $3\sqrt{30}$ خواهد شد. همچنین اگر 3 واحد از هر داده کم کنیم، میانگین 27 خواهد شد و انحراف معیار تغییری نخواهد کرد. پس داریم:

$$y = -\frac{1}{2}x - 4 : \begin{array}{|c|c|c|} \hline x & -4 & -8 \\ \hline y & -2 & 0 \\ \hline \end{array}$$

از آنجا که تابع $f(x)$ با محور x تشکیل ذوزنقه می‌دهد، پس ضابطه سوم شبیب مثبت دارد و از نقطه $(2, -2)$ می‌گذرد که به صورت خط‌چین رسم شده است. مساحت ذوزنقه 17 واحد مربع است. ارتفاع آن نیز 2 واحد است:

$$S_{ABCD} = 17 \Rightarrow \frac{1}{2} \times 2(AB + CD) = 17 \Rightarrow AB + CD = 17$$

طول ضلع CD برابر است با:

$$CD = 2 - (-4) = 6$$

$$\Rightarrow AB + 6 = 17 \Rightarrow AB = 11 \Rightarrow x_B - x_A = 11$$

پس طول نقطه B برابر 3 است.

$$\Rightarrow x_B - (-8) = 11 \Rightarrow x_B = 3$$

حال با داشتن دو نقطه $(2, -2)$ و $(3, 0)$ ضابطه سوم را بدست می‌آوریم:

$$a = \frac{0 - (-2)}{3 - 2} = 2 \Rightarrow y = 2x + b \quad (3, 0)$$

$$0 = 2 \times 3 + b \Rightarrow b = -6 \Rightarrow y = 2x - 6$$

$$\Rightarrow f(5) = 2 \times 5 - 6 = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

(علی قهرمانزاده)

۱۹- گزینه «۲»

تابع ثابت است، بنابراین:

$$f(x) = c \Rightarrow \frac{ax^2 + 3x}{3x^2 + ax} = \frac{c}{1} \Rightarrow ax^2 + 3x = cx^2 + acx$$

$$\left\{ \begin{array}{l} a = 3c \\ 3 = ac \end{array} \right. \Rightarrow 3 = (3c)c \Rightarrow c^2 = 1 \quad c < 0 \quad \text{مقدار برد منفی است} \Rightarrow c = -1$$

$$\Rightarrow a = 3(-1) = -3$$

$$f(x) = -1$$

$$\frac{x \neq 0, 1}{\text{ریشه‌های مخرج}} \Rightarrow f(x) = -1 \Rightarrow f(\sqrt{3}) + a = -1 - 3 = -4$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

(محمد میری)

۲۰- گزینه «۳»

$x = 3$ در فاصله $4 \leq x \leq 2$ قرار دارد، پس ابتدا دو نقطه از نمودار را انتخاب می‌کنیم و ضابطه تابع g را برای $4 \leq x \leq 2$ می‌نویسیم:

$$\left| \begin{array}{c} 4 \\ 3 \end{array} \right. , \quad \left| \begin{array}{c} 4 \\ -1 \end{array} \right. \Rightarrow m = \frac{-1 - 3}{4 - 2} = -2 \quad (\text{شیب})$$

$$y - 3 = -2(x - 2) \Rightarrow y = -2x + 7$$

در نتیجه داریم:

$$x = 3 \Rightarrow g(3) = -2 \times 3 + 7 = 1$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

$$\xrightarrow{x=0} f(0) = 0 + 2 = 2 \Rightarrow a = 2$$

ضابطه اول

$$\xrightarrow{2k=2} k = 1$$

ضابطه دوم ثابت است.

با توجه به آن که $a = 2$ و ضابطه دوم از نقطه $(0, 2)$ می‌گذرد، پس:

نمودار ضابطه سوم از نقاط $(2, 2)$ و $(3, 0)$ می‌گذرد. بنابراین:

$$\left\{ \begin{array}{l} 2c + d = 2 \\ 3c + d = 0 \end{array} \right. \Rightarrow c = -2 \Rightarrow d = 6$$

$$\Rightarrow \frac{c + d}{ak} = \frac{-2 + 6}{2 \times 1} = \frac{4}{2} = 2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۵- گزینه «۱»

می‌دانیم تابع ثابت به فرم $h(x) = c$ و تابع همانی به فرم $U(x) = x$ است، لذا:

$$\left\{ \begin{array}{l} c = f(x) + kx \Rightarrow f(x) = c - kx \\ x = 3kx + g(x) - 5 \Rightarrow x - 3kx + 5 = g(x) \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow g(x) = (1 - 3k)x + 5$$

از طرفی چون نمودار توابع $f(x)$ و $g(x)$ در هیچ نقطه‌ای یکدیگر را قطع نمی‌کنند، پس موازی‌اند لذا شبیه یکسان دارند، در نتیجه:

$$1 - 3k = -k \Rightarrow 2k = 1 \Rightarrow k = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۶- گزینه «۲»

(گلنزار بینقی) $9 - 7 = 2$ ، $C(2) = 1$ = ۱ واحد ، 2000 = خودروی اول

$$10 - 7 = 3 \quad , \quad C(3) = 3 + \frac{1}{2} = \frac{7}{2}$$

$$\frac{7}{2} = \frac{x}{2000} \Rightarrow x = \frac{7 \times 2000}{2} = 7000 \quad \text{واحد}$$

$$16 - 7 = 9 \quad , \quad C(9) = \frac{1}{2}$$

$$\frac{1}{2} = \frac{x}{2000} \Rightarrow x = \frac{1 \times 2000}{2} = 1000$$

مجموع هزینه‌های ۳ خودرو: $10000 + 7000 + 1000 = 18000$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

(ابوالفضل بخاری)

در گزینه دوم قسمت $(x \geq 0)$ غلط ترسیم شده است. در گزینه چهارم قسمت $(x = -1)$ ، نادرست مشخص شده و در گزینه اول نیز قسمت‌های $(x \geq 0)$ و $(x = -1)$ نادرست رسم شده است.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۸- گزینه «۳»

(امیر معموریان) ابتدا ضابطه اول و دوم تابع $f(x)$ را رسم می‌کنیم:

گزینه «۲»: استفاده از زبان مردم کوچه و بازار و اصطلاحات عامیانه (کلانمی‌ها - شماها) از ویژگی‌های بارز گروهی از شاعران دوره بیداری است. بیت سروده میرزاده عشقی است.

گزینه «۳»: اشاره به اهمیت وطن که از مفاهیم فکری دوره بیداری است. این بیت هم از بهار است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۵)

(یاسین مودیان)

۲۵- گزینه «۲»

این بیت از ملمعات سعدی گزینش شده است. توجه داشته باشد که شاعران، گاهی اشعاری سرودهاند که ترکیبی از زبان فارسی و عربی است. مصراع دوم بیت گزینه «۲»، اشاره به آیه یا حدیث خاصی ندارد، بلکه سعدی ادامه مفهوم مصراع اول را به زبان عربی سروده است. این نوع از اشعار را «ملمع» می‌نامند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «قل هو الله احد» تضمین است.

گزینه «۳»: مصراع دوم، تضمینی است از بیت معروف سعدی شیرازی:

خوش می‌روی به تنها، تن‌ها فدای جانت / مدهوش می‌گذاری یاران مهربانت

گزینه «۴»: «کل يوم هو في شأن» تضمین است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

(مبتبی فرهادی)

۲۶- گزینه «۱»

در دو بیت تلمیح یافت می‌شود.

«الف»: بیت فاقد تلمیح است.

«ب»: به داستان حضرت موسی (ع) اشاره دارد.

«ج»: بیت، گفت‌وگویی بین شیرین و خسرو از منظومه «خسرو و شیرین» نظامی است و تلمیحی در آن یافت نمی‌شود؛ چرا که در تلمیح، اشاره غیرمستقیمی به داستان می‌شود و در این بیت، اشاره مستقیم به داستان خسرو، شیرین، فرهاد ... دارد.

«د»: اشاره به داستان عاشقانه وامق و عذرا

«ه»: بیت فاقد تلمیح است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

(سعید مجفری)

۲۷- گزینه «۳»

مراعات نظری: سر، پهلو، سینه، بالین، بستر / تلمیح: ندارد.

تشریح سایر ایيات:

گزینه «۱»: تضمین: مصراع دوم، برگرفته از شعر «بوی جوی مولیان آید همی» از رودکی / جناس ناهمسان: کوی، جوی

گزینه «۲»: تلمیح: اشاره به داستان منصور حلاج دارد. / استعاره: شمع آمد و گفت. (تشخیص)

گزینه «۴»: جناس: بر، در / تضمین: «مرا به میکده بر، در خم شراب انداز» از حافظ

(علوم و فنون ادبی، بیان و بربع، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- گزینه «۴»

(شیوا نظری)

آثار نثر موزون: آثار خواجه عبدالله انصاری - «کشف‌الاسرار و عدة‌الابرار» مبتدی

نمونه نثر فنی: کلیله و دمنه

برخی آثار منتشر قرن پنجم و ششم: قابوس‌نامه - تاریخ بیهقی - چهارمقاله نظامی عروضی - مقامات حمیدی - کلیله و دمنه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: به کارگیری سجع، ویژگی اصلی نثر موزون است.

گزینه «۲»: در این دوره نثر ساده به کمال رسید و نثر مصنوع هم رایج شد.

گزینه «۳»: از نمونه‌های نثر فنی می‌توان به «کلیله و دمنه» از ابوالمعالی نصرالله منشی اشاره کرد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

۲۲- گزینه «۴»

عبارات کوتاه قائم مقام گاهی موزون و مسجع است و متکلف نیست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۲۳- گزینه «۳»

(سباد غلام‌پور سیوکی)

این شعر از خاقانی شرونی است که از شاعران سبک عراقی (منطقه آذربایجان) محسوب می‌شود. در شعر کلمات بیکانه زیادی به کار نرفته است، اما کلمات مهجور و دشوار هم در شعر دیده نمی‌شوند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «نفس صبح» اضافه استعاری (استعاره مکبیه) است، ضمناً شاعر در جاهای دیگری هم خصوصیات انسانی را به «صبح» و «باد» نسبت داده است که همگی استعاره‌اند. ترکیب «غالیه‌فام» در بیت چهارم به معنای «غالیه‌رنگ و غالیه‌گون» یعنی «سیاه‌رنگ» است که اگر آن را در معنای «غالیه‌گون» در نظر بگیریم، تشییه است. در بیت سوم هم «نامه، کبوتر و بام» مراجعات نظری دارند.

گزینه «۲»: شاعر احوالات شخصی خود را بیان می‌کند (درون‌گرایی) و از ناکامی خود در عشق سخن می‌گوید و بخت ناموفق را سرزنش می‌کند.

گزینه «۴»: جایگاه فایده‌های شعر و محتوای آن نشان از قالب غزل دارند. زبان شعر هم پیچیدگی خاصی ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۶)

۲۴- گزینه «۴»

(سباد غلام‌پور سیوکی)

در این بیت مفاهیم دینی و همچنین تعبیرهای «اسیر رنگ شدن و بی‌رنگی» دیده می‌شود که مفاهیمی عرفانی و از ویژگی‌های سبک عراقی هستند. بیت از مشنوی معنوی مولانا است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واژه «بادافره» نشانه از توجه گروهی شاعران این دوره به باستان گرایی و واگان کهن است. بیت سروده ملک‌الشعرای بهار است.

ج) «وفات» اول یعنی وفای تو و «وفات» دوم یعنی مرگ، در نتیجه نمی‌توانیم بگوییم حرف «ت» الحاقی است؛ چرا که در «وفات» دومی، «ت» جزء خود واژه است.

د) واژه «درو» و واژه «پرتو» بنا بر قاعدة ۲ و با حروف اصلی «د» و «پ» که صدای **ow** می‌دهد و شامل مصوت کوتاه «- و صامت «و» است، قافیه این بیت را تشکیل داده‌اند.

ه) واژه «وحی» در مصraع نخست، نمی‌تواند با «نهی» هم‌قافیه شود، چرا که املای حروف اصلی قافیه در آن‌ها متفاوت است (عدم رعایت قافیه خطی).

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

(سیدعلیرضا احمدی)

با نگاهی گذرا به گزینه «۴» متوجه می‌شویم که در این بیت، قافیه اول در کلمات «گویا» و «شلهای» آمده است (قاعدة ۱) و قافیه دوم در کلمات «شکر» و «عبهر». (قاعدة ۲) پس قافیه‌های این بیت از لحاظ قاعده متفاوت‌اند.

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قافیه اول در کلمات «جان» و «زنان» (قاعدة ۲) و قافیه دوم در کلمات «تبود» و «تبود» (قاعدة ۲) آمده است. توجه داشته باشید فعل «تبود» ردیف نیست؛ چرا که اولی در معنای «وجود ندارد»، در معنای یک فعل غیراستنادی، آمده است و دیگری، معنای استنادی (نمی‌باشد) می‌دهد.

معنای مصراع اول: در عشق، دل و عقل و تن و جان وجود ندارد.

گزینه «۲»: قافیه اول در کلمات «یاد» و «آزاد» (قاعدة ۲) و قافیه دوم در کلمات «آید» و «آید» (قاعدة ۲) آمده است. توجه داشته باشید فعل «آید» ردیف نیست؛ چرا که اولی در معنای «آمدن» در ساختار یک فعل مرکب آمده است و دیگری معنای استنادی (شدن) می‌دهد. معنای مصراع دوم: اگر مرغ دلش از این قفس آزاد شود.

گزینه «۳»: قافیه اول در کلمات «هجران» و «زندان» (قاعدة ۲) و قافیه دوم در کلمات «داری» و «داری» (قاعدة ۲) آمده است. توجه داشته باشید فعل «داری» ردیف نیست؛ چرا که اولی در معنای «دارا شدن» در ساختار یک فعل مفعول خواه آمده است و دیگری معنای گردانیدن (کردن = ساختن) می‌دهد و مفعول و مسنن می‌خواهد. معنای مصراع دوم: آفاق و آسمان‌ها را در چشم من همچون زندان می‌کنی.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

(سیدعلیرضا احمدی)

وزن مصراع گزینه «۴»، «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن» است و سایر مصراع‌ها در وزن «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن» سروده شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

(محتبی فرهادی)

جناس: حال و سال / مجاز: «چشم» مجاز از «نظر» / استعاره: «ماه» استعاره از «مشوق»

تشرییم گزینه‌ها در گزینه «۴»:

گزینه «۱»: جناس: گر، در، سر / مجاز: «سر» مجاز از قصد و اندیشه / استعاره ندارد.

گزینه «۲»: جناس: ندارد. / مجاز: «چمن» مجاز از باغ / استعاره: «سر و روان» استعاره از مشوق / «خجالت کشیدن چمن»: استعاره مکنیه و تشخیص

گزینه «۳»: جناس: نار و کار / مجاز: ندارد. / استعاره: شاعر صبر را مانند انسان مورد خطاب قرار داده است و آرایه تشخیص (استعاره) شکل گرفته است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

(پاسین مهریان)

بیت «الف»: جناس همسان: «قدم» مصراع اول: پا، «قدم» مصراع دوم: قد من / جناس همسان: «در» مصراع اول: اندر؛ «در» مصراع دوم: دربار / فاقد واژه‌آرایی

بیت «ب»: فاقد استعاره (توجه داشته باشید که «چشم ارادت» اضافه اقتراضی است و «لاله» و «سبنبل» نیز در معنای حقیقی خود به کار رفته‌اند و در اصل، شاعر «رو» و «مو» را به صورت مضمر و تفضیلی به «لاله» و «سبنبل» تشبیه کرده است). / جناس ناهمسان: «روی» و «موی»

تشرییم سایر ایات:

بیت «ج»: کنایه: «بر دل غبار داشتن» کنایه از مکدر بودن / تشبیه: «سیالاب نیستی»؛ اضافه تشبیه‌ی

بیت «د»: مجاز: «دل» مجاز از درون و داخل / تقابل سجع‌های متوازی و متوازن، پدیدآورنده آرایه موانenze است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

(پاسین مهریان)

در این بیت، «دوری» در معنای «دور هستی» و «دُور» در معنای «روزگار» به کار رفته است و نمی‌توانند پدیدآورنده آرایه اشتقال باشند.

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «تکبر» و «کبریا»

گزینه «۳»: «احتیاج» و «حاجت»

گزینه «۴»: «داد» و «دادگر»

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع لفظی، صفحه ۹۹)

(سیدعلیرضا احمدی)

گزینه «۳»

الف) دارای تبصره قافیه (حروف الحاقی) است. صامت «ی» در پایان واژگان مختوم به مصوت بلند «» و «و» اگر تفاوتی در معنا ایجاد نکند، الحاقی است.

ب) «برد» و «فسردد» کلمات قافیه و «رُرد» نیز حروف اصلی قافیه است.

چرا که طبق تعریف حذف همزه، پیش از همزة مذکور می‌بایست صامت ساکن باید و در اینجا واژه «مستغنى» محتوم به صوت بلند «ای» است.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: حذف همزه: زمین از سایه: زمین سایه / موارد تغییر کمیت صوت کوتاه: کسره اضافه پس از واژه‌های «سایه»، «کوه» و «بار» گزینه «۳»: فقد حذف همزه / موارد تغییر کمیت صوت کوتاه: کسره اضافه پس از واژه‌های «سر» و «راه» و «دچار»

گزینه «۴»: حذف همزه: عجز اضطرار ما: عجز اضطرار ما / موارد تغییر کمیت صوت کوتاه: کسره اضافه پس از واژه‌های «شیوه»، «اضطرار»، «پشت»، «قماش» و «کار»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۹)

(عزیز الیاسی پور)

گزینه «۴»

بیت گزینه «۴» درباره ناپایداری دیاست و بقیه گزینه‌ها درباره غنیمت دانستن زمان و فرصت هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۵۵)

(شیوا نظری)

گزینه «۲»

هر دو بیت، اشاره به بخشندگی خداوند (بخشیدن و آمرزش گناهان) دارد.

مفهوم سایر ایات:

گزینه «۱»: شکرگزاری خداوند به خاطر نعمتی که به شخص داده است. دقت کنید که «بخشندگی» خداوند با «نعمت‌بخشی» خداوند تفاوت دارد.

گزینه «۳»: از لی و ابدی بودن خداوند

گزینه «۴»: فراتر بودن خداوند از درک و عقل

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰۷)

(سعید مجفری)

گزینه «۱»

هر دو بیت گزینه «۱» به پایداری و ایستادگی در برابر سختی‌ها اشاره دارد. در بیت دوم شاعر می‌گوید همه بیماران جسمانی منتظر دوا و درمانند،

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در بیت اول شاعر به رنج کشیدن و سختی‌های زندگی اش اشاره دارد. در بیت دوم شاعر می‌گوید همه بیماران جسمانی منتظر دوا و درمانند، ولی بیمار عشق طلب رنج بیشتری می‌کند.

گزینه «۳»: در بیت اول شاعر به لزوم سختی کشیدن برای رسیدن به چیز بالازش می‌گوید و کوهکنی را که به دنبال گوهر (جوهرات) می‌گردد مثال می‌زند. در بیت دوم شاعر می‌گوید من هم مثل فرهاد کوهکن دچار بلای عشق هستم.

گزینه «۴»: در بیت اول شاعر می‌گوید انسانیت از میان رفته است و شیخ در شهر به دنبال انسان و انسانیت می‌گشته است. در بیت دوم خاقانی کسانی را که از او تقلید می‌کنند به زاغ تشبیه می‌کند که سعی می‌کند شیوه را مرفت کنک را بیاموزد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۹)

(سیدعلیرضا احمدی)

وزن بیت گزینه «۱»، «مفعول مفاعلن مفاعیل» است. وزنی ناهمسان که قابلیت دسته‌بندی به صورت «مستفعل فاعلات مفعول» را نیز دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: وزن بیت، «فعالتن مفاعلن فعلن» است و قابلیت دسته‌بندی هجایی دیگری ندارد.

گزینه «۳»: وزن بیت، «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن» است و قابلیت دسته‌بندی هجایی دیگری ندارد.

گزینه «۴»: وزن بیت، «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» است (همسان) که قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه را دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

«۱- گزینه ۳۴»

وزن بیت گزینه «۱»، «مفعول مفاعلن مفاعیل» است. وزنی ناهمسان که قابلیت دسته‌بندی به صورت «مستفعل فاعلات مفعول» را نیز دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: وزن بیت، «فعالتن مفاعلن فعلن» است و قابلیت دسته‌بندی هجایی دیگری ندارد.

گزینه «۳»: وزن بیت، «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن» است (همسان) که قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه را دارد.

«۴- گزینه ۳۵»

در این بیت، واژه‌ای محتوم به صوت بلند «او» و «ای» وجود ندارد و طبیعتاً نمی‌توان در آن، اختیار کوتاه تلفظ کردن صوت بلند یافت.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: وزن ناهمسان بیت، «مفعول مفاعیل مفاعیل فعلن» است که دسته‌بندی همسان این وزن، «مستفعل مستفعل مستفعل مستف» است.

گزینه «۳»: در واژه «دو» در ابتدای هر دو مصraig، صوت کوتاه «-»، بلند تلفظ می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

«۳- گزینه ۳۶»

وزن بیت «الف»، «مفعول مفاعیل مفاعیل فعلن» است و باید صوت بلند «او» در واژه «دارو»، کوتاه تلفظ شود.

وزن بیت «ج»، «فعالاتن فعلاتن فعلاتن فعلن» است و باید صوت بلند «ای» در واژه‌ای «صافی» و «جاری» کوتاه تلفظ شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

(سیدعلیرضا احمدی)

«۱- گزینه ۳۷»

وزن همه ایات، «مفاعیل مفاعیل مفاعیل مفاعیل» است. تقطیع رکن به رکن بیت نخست:

نَ دَرَ حَا / جَ تِ مَشَ شَا / طَ روِيِ گُل / عِ ذَرِ ما / پَرِ طَا وَوِ سِ مُسْ تَخَنِي / سَتَ أَزْنَقَ شَنِي / نَ گَارِ ما
همانطور که مشخص است، در مصraig نخست، کسره اضافه پس از واژه‌های « حاجت»، «زوی» و «گلعادزار» و در مصraig دوم، واژه‌های «بر» و «نگار» بلند تلفظ می‌شود و همچنین واطف پس از واژه «نقش» بلند تلفظ می‌شود.
مجموعاً شش اختیار زبانی)

توجه: این بیت فقد حذف همزه است. «ست از» امکان حذف همزه را دارد؛ ولی همانطور که تقطیع رکن به رکن نشان داد، حذف همزه صورت نبذرفته است. همچنین در عبارت «مستغنى» است «حذف همزه نداریم؛

بی نظمی بیشتر از نظم به چشم می آید ← اشتراک میان رانندہای که در شانه خاکی جاده رانندگی می کند با پزشکی که بیماران خود را در مطب منتظر می گذارد.

هر چه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می یابد ← تبیین تجربی

(جامعه‌شناسی (۳)، نظام اجتماعی، صفحه‌های ۲۰، ۲۳، ۲۵ و ۲۸)

(بیبیه مهی)

۴۶- گزینه «۴»

الف) در اوایل قرن نوزدهم میلادی، با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد.

ب) جامعه‌شناسی تبیینی همان رویکرد پوزیتیویستی (جامعه‌شناسی پوزیتیویستی) به معنای وحدت روش علوم است؛ یعنی در همه دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن روش تجربی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظام اجتماعی، صفحه ۲۵)

(سید محمد مردنی (ینانی))

۴۷- گزینه «۱»

اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تبیین اینکه چه کسی از نژاد برتر برخوردار است و برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما، نشان‌دهنده تأکید افرادی بر امور قابل مشاهده‌اند که مربوط به سقوط ارزش‌ها از پیامدهای نادیده گرفتن معنای کنش می‌باشد.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۸)

(ریحانه امینی)

۴۸- گزینه «۲»

متن تصحیح شده:

تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌نجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد. برای جلوگیری از بروز چنین پیامدهایی، کنش اجتماعی مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گرفت. نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۴۰)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۴۹- گزینه «۲»

بررسی و مطالعه پدیده‌های انسانی و اجتماعی، بدون توجه به عمق آن‌ها، به نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه منجر می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زنگی، صفحه ۴۴)

(ریحانه امینی)

۵۰- گزینه «۴»

پس از انقلاب صنعتی، مسئله خودکشی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زنگی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

جامعه‌شناسی (۳)

۴۱- گزینه «۲»

(بیبیه مهی)

الف) بخشی از ذخیره دانشی ما را شکل می‌دهد ← دانش عمومی / دانش علمی

ب) مانند هوا برای انسان است ← دانش عمومی

ج) شناخت دقیق مسائل و ارائه راهکارهای صحیح را پیشنهاد می‌دهد ← دانش علمی

د) هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی، دارای آن است ← ذخیره دانشی

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه‌های ۳ تا ۶)

۴۲- گزینه «۳»

(امیره‌مردی اخشار)

گزینه «۳»: غلط (دانش علمی در مقابل دانش عمومی از ارزش ناچیزی برخوردار است). - صحیح

تشمیم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح - صحیح

گزینه «۲»: صحیح - غلط (این عبارت مربوط به دیدگاه دوم می‌باشد).

گزینه «۴»: صحیح - صحیح

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه ۸)

۴۳- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

- در جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکدهای مختلفی شکل گرفته است. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه‌شناسی تفسیری و

جامعه‌شناسی انتقادی سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی‌اند.

- اقتصاد، حقوق، سیاست، تاریخ، باستان‌شناسی، ارتباطات، مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی، جمعیت‌شناسی، زبان‌شناسی، مدیریت، روان‌شناسی اجتماعی و جغرافیای انسانی از جمله رشته‌های هستند که پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.

- دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند. آنها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶)

۴۴- گزینه «۴»

تشمیم عبارت نادرست:

«جامعه‌شناسی خرد» کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند؛ «جامعه‌شناسی کلان» ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی و مطالعه می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۶)

۴۵- گزینه «۲»

(آریتا بیدرقی)

جوامع مبتنی بر تبیین ← پیش‌بینی رفتارها را تضمین می‌کند. در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید ← ساختار اجتماعی

- (ریهانه امینی) **۵۵- گزینه «۳»**
 - فرزندآوری نیاز فطری انسان‌ها و تأمین جمعیت، از کارکردهای مهم نهاد خانواده است.
 - هدف اسلام تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن است. لازمه تحقق این هدف، داشتن جمعیت مناسب است.
 - کاهش جمعیت، شاخص و نشانه جهان اجتماعی متعدد است.
 (جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۹ و ۱۳۰)

جامعه‌شناسی (۲)

- (خاطمه صفری) **۵۶- گزینه «۳»**
بررسی گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: درست - نادرست (مریوط به نسل اول منورالفکران است).
 گزینه «۲»: نادرست (مریوط به نسل دوم منورالفکران است). - نادرست (اعتراض آنها به روشنفکران نسل اول، از نوع اعتراضات قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیسم بود).
 گزینه «۳»: نادرست (مریوط به نسل دوم روشنفکران است). - درست
 گزینه «۴»: درست - درست
 (جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳)

- (امیرمهدي اغشار) **۵۷- گزینه «۲»**
بررسی عبارات نادرست:
 - امام خمینی (ره) انقلاب را هنگامی آغاز کرد که شاه تحت حمایت دولتهای غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را بر عهده داشت. روشنفکران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.
 - امام خمینی (ره) به عنوان یک مرجع دینی، مردم و عالمان را از موضع مقاومت منفی به فعالیت رقابت‌آمیز بازگرداند.
 (جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۰)

- (ریهانه امینی) **۵۸- گزینه «۲»**
تشرییم عبارات نادرست:
 - منورالفکران غرب گرا برخلاف بیدارگران اسلامی، بیداری را بازگشت به اسلام نمی‌دانستند بلکه بیداری را در تقليد از رفتار فرنگیان می‌دیدند.
 - قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت و قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود.
 (جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه‌های ۱۰ و ۱۳)

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی	۵۹- گزینه «۳»
تدوین رساله‌های جهادیه	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	مقاومت منفی	
جنبیش تنبکو	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	
جنبیش عدالتخانه، انقلاب مشروطه	تغییر ساختار سیاسی	انقلاب اجتماعی	

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه ۱۱)

جامعه‌شناسی (۱)**۵۱- گزینه «۲»**

هویت فرهنگی جوامع اسلامی از نظر مستشرقان و تاریخ‌نگاران غربی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست؛ بلکه هویتی سکولار و دنیوی است که به بعد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌گردد. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۰۵)

۵۲- گزینه «۳»

- قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و اراده و کار ارادی آنان را به خدمت بگیرد.

- نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می‌کند؛ اما اگر نظام سیاسی به دلایل داخلی و یا تحت تأثیر و فشار عوامل خارجی، از اصول و ارزش‌های فرهنگی خود عدول کند، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را کاهش می‌دهد. نظام سیاسی نیز اگر به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند و اگر از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی دور شود زمینه تعارضات، تزلزل و بحران‌های فرهنگی و هویتی را پدید می‌آورد.

- قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید، دارای مقبولیت است و قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۷، ۱۱۸ و ۱۱۹)

۵۳- گزینه «۳»

الف) هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، سیاست پدید می‌آید.

ب) لیبرال دموکراسی، نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۵۴- گزینه «۴»

- روند بسط فرهنگ را به خوبی می‌توان در گسترش معانی و ارزش‌های خانواده مشاهده کرد.

- کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله محدود شدن گستره آن است که می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد.

- راه گسترش هر فرهنگ، شناختن (اندیشیدن)، پذیرفتن و عمل کردن به آن است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۱۷)

(مهدی پاحدی)

«۶۶- گزینه ۲»
رمزگردانی به سه دسته دیداری، شنیداری و معنایی تقسیم می‌شود. گزینه «۲» اشاره به رمزگردانی معنایی، گزینه «۳» اشاره به رمزگردانی دیداری و گزینه «۴» اشاره به رمزگردانی شنیداری دارد. با توجه به اینکه رمزگردانی معنایی پایدار است، پیشنهاد مطرح شده در گزینه «۲» پیشنهادی بهتر برای دغدغه سعید است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

(محمد مبین)

«۶۷- گزینه ۳»
شكل درست عبارت‌های نادرست بدین شرح است:
- اولین خاطره انسان، بسیار قبل از ۴ سالگی شکل می‌گیرد.
- هر کس بیشتر از حافظه‌اش استفاده کند، دیرتر از دیگران دچار اختلالات حافظه می‌شود.
- ظرفیت حافظه بستگی به نوع آن دارد.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۰)

(ممیرضا توکلی)

«۶۸- گزینه ۴»
مورد اول یک دانش عمومی است که به حافظه معنایی برمی‌گردد، اما دو مورد بعدی دارای زمان و مکان خاص است و به یک تجربه شخصی برمی‌گردد، پس رویدادی است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

(مهدی پاحدی)

«۶۹- گزینه ۱»
حافظه بر اساس نوع اطلاعات به دو دسته معنایی و رویدادی تقسیم می‌شود. زمانی که اطلاعات به خاطر سپرده شده زمان و مکان مشخص داشته و بر اساس تجربه شخصی باشند ما با حافظه رویدادی طرف هستیم؛ به مانند درخواست فرزند سمیه از او. از طرف دیگر زمانی که اطلاعات به خاطر سپرده شده از جنس دانش عمومی باشند که بعد شخصی ندارد ما با حافظه معنایی مواجهیم؛ به مانند این اطلاعات که چه ماده غذایی‌ای برای سن فرزند سمیه مورد نیاز است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

(مهدی پاحدی)

«۷۰- گزینه ۴»
زمانی که افراد به صورت تجمعی و پشتسرهم مطالب را به خاطر می‌سپارند، بخشی از اطلاعات به سبب تضعیف حافظه فراموش می‌شوند، به مانند عرفان که مطالبی که شب امتحانی خوانده سریع فراموشش می‌شوند. همچنین زمانی که مطلبی را دوست نداشته باشیم سخت‌تر آن را به خاطر می‌سپاریم به مانند مرجان که دوست نداشت کتاب خود را به دوستش امانت دهد و به همین خاطر فراموش کرد کتاب را با خود بیاورد. همین‌طور بخشی از فراموشی به سبب رمزگردانی نکردن اطلاعات است؛ به مانند ستاره که رنگ مانتوی معلم خود را رمزگردانی نکرده بود و به همین خاطر بعد از مدرسه نتوانست رنگ آن را به خاطر بیاورد. در نهایت گذشت زمان باعث فراموشی اطلاعات می‌شود به مانند امیر که پس از گذشت چند سال نام هم کلاسی‌اش را نمی‌توانست به خاطر بیاورد.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۳)

(آریتا بیدقی)

افتراء انقلاب اسلامی با انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار ← انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت، در حالی که انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگاران مستقیم غربی موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند.

پیامد انقلاب اسلامی ایران بر جهان غرب ← از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌های پس از رنسانس

اقدامات جهان غرب در مقابله با حرکت مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته است ← ارائه تفسیرهای سکولار از اسلام و حمایت از اسلام آمریکایی (جامعه‌شناسی ۳)، پیداری اسلامی و همان پدیده، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۳ تا ۱۰۵)

روان‌شناسی

«۳۶- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

- در ساعات اولیه بعد از یادگیری، هر چه زمان بگذرد، مطالب بیشتری فراموش می‌شوند (رابطه مستقیم)، اما بعد از آن، شدت فراموشی کاهش می‌یابد (رابطه باز هم مستقیم است اما شیب کم‌تری دارد).
- بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان، مرور اطلاعات در زمان مناسب است.
(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

«۶۲- گزینه ۲»

(ممیرضا توکلی)

یادداشت کردن یک مطلب برای جلوگیری از فراموشی، به فراهم کردن یک نشانه بیرونی اشاره دارد.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۱۰۳)

«۶۳- گزینه ۱»

(ممیرضا توکلی)

شرکت در آزمون‌های مکرر شما را جهت بازیابی موفق، توانمندتر می‌سازد. هر چه بیشتر آزمون دهید نشانه‌های بازیابی بیشتری کسب خواهید کرد؛ به این پدیده اصطلاحاً «اثر آزمون» می‌گویند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۱۰۹)

«۶۴- گزینه ۳»

(محمد مبین)

پاسخ این سؤال در حافظه بلندمدت ثبت می‌شود، نه کوتاه‌مدت؛ چرا که هم دانش عمومی و دانش شخصی و تجارب جام جهانی سال ۲۰۲۲ در حافظه بلندمدت جای دارند.

نتیجه: این سؤال در رابطه با کسانی که در این بازی شرکت کرده‌اند، مربوط به حافظه رویدادی و برای سایر افراد مربوط به حافظه معنایی ایشان می‌شود.
(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

«۶۵- گزینه ۱»

(محمد مبین)

برای اینکه حافظه شما پذیرای اطلاعات جدید باشد، سعی کنید در ابتداء، درباره اهمیت آن، اطلاعات کسب کنید. مطالب مهم و کاربردی، دوست‌داشتنی هستند، چیزی را که دوست نداشته باشیم، به راحتی رمزگردانی نمی‌شوند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۱۰۵)

(ولی برجهی - ابره)

٧٦- گزینه «۲»
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «داء» به معنای «بیماری» است، نه «دوا». همچنین «هرگز» در ترجمه اضافی است.

گزینه «۳»: «لا تطلبو» فعل نهی مخاطب است و در ترجمه نهی مخاطب از «تباید» استفاده نمی‌شود، ترجمة درست آن «طلب نکنید» است. همچنین ترجمة صحیح جملة «الجاهل میت و العالم حی» به صورت «نادان مرده است و عالم زنده است» می‌باشد.

گزینه «۴»: «إنما» به معنی «فقط، تنها» است که نادرست ترجمه شده است.

حیاء نیز به معنای «شم» است نه «زنگی شرافتمدانه».

(ترجمه)

(حسین رضایی)

٧٧- گزینه «۳»

ترجمة صحیح عبارت: سپس به ساحل آورده شدم و هنگامی که چشمم باز شد، (فعل‌های جمله مجھول هستند و باید مجھول ترجمه شوند).

(ترجمه)

(ولی برجهی - ابره)

٧٨- گزینه «۲»

«هم میهنان تلاش می‌کنند»: يحاول المواطنون، يسعى المواطنون، المواطنون يحاولون (رد گزینه «۴») / «در زمینه‌های مختلف»: في المجالات المختلفة (رد گزینه «۱») / «برای آباد کردن»: لإعصار (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «کشور»: البلاد (رد گزینه «۴») / «امیدوارانه»: راجيin، آملين (نقش حال را دارد، نه صفت ← رد گزینه «۳»)

۱- فعل در ابتدای جمله به صورت مفرد می‌آید، حتی اگر فاعل آن یک اسم مشتمی یا جمع باشد.

۲- عموماً در برگرداندن جملات فارسی به عربی، نباید مصدر را به صورت فعل بیاوریم («آباد کردن» مصدر است در حالی که «أن يعمروا» و «يعمرون» فعل هستند).

(ترجمه)

ترجمة متن درگ مطلب:

هیچ کس در این شک ندارد که خوردن غذای سالم، امری بسیار مهم و ضروری برای سلامتی بدن و حفاظت از آن است. اما بسیاری (از افراد) از شروع این گام صرف نظر می‌کنند با خاطر اعتقادشان به این که این موضوع، به خصوص بعد از سال‌های طولانی عادت کردن به روش‌های متفاوت تغذیه، بسیار دشوار است، اما برخی از روش‌های ساده، موضوع عادت به رژیم غذایی سالم را آسان خواهند کرد.

کارشناسان تغذیه معمولاً به استفاده از ظرف‌های کم حجم‌تر برای دوری از خوردن غذای بیشتر، توصیه می‌کنند؛ ظرف کوچکتر یعنی غذای کمتر و بدین وسیله، تو احساس می‌کنی که آن غذا برایت کافی است. توصیه می‌شود که نیمی از ظرف با سبزی یا میوه پُر شود پس تو مقدار غذا را کم خواهی کرد و غذای مفیدی خواهی خورد. رنگ‌ها در هنگام (غذا) خوردن نقش مهمی را ایفا می‌کنند، بهتر است که رنگ‌های ظرف با غذا شبیه هم نباشند، زیرا مغز بین حجم غذا و حجم ظرف تفاوتی قائل نمی‌شود و انسان غذای بیشتری طلب می‌کند.

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

٧١- گزینه «۲»

(پیروز وفان - گنبد) «و هو أَنْذِي» و او کسی است که / «يَقْبِلُ»: می‌پذیرد، قبول می‌کند / «الْوَيْلَةَ عَنِ عِبَادِهِ»: توبه را بندگانش (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «يَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ»: از بدی‌ها در می‌گذرد، گناهان را می‌بخشد (رد گزینه «۴») / «يَعْلَمُ»: می‌داند (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «مَا»: آنچه را / «تَفَعَّلُوا»: انجام می‌دهید (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)

(ترجمه)

٧٢- گزینه «۳»

(مهید بیکلدری) «هذه»: این (رد گزینه «۱») / «البضائع»: کالاهای (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «عازم»: مصمم (اسم فاعل است و نباید تفضیلی ترجمه شود). (رد گزینه «۱») / «المُشْتَرِى»: خریدار (رد گزینه «۲») / «البائِعُ»: فروشنده (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «بيع»: فروش (رد گزینه «۲»)

در جمله عربی داده شده، معادلی برای «بود» وجود ندارد. (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

٧٣- گزینه «۴» آزمون وی ای پی

(ممور بادربرین - یاسوج) «إكتشاف العلماء»: دانشمندان کشف کرده‌اند، دانشمندان کشف کرده‌اند / «سئالاً أسود»: مایعی سیاه (رد گزینه «۳») / «ستوه»: آن را نامیدند (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «في عصرنا الحاضر»: در دوران کنونی ما (رد گزینه «۲») / «يُسْتَفِيدُ»: بهره می‌برد، استفاده می‌کند (رد گزینه «۲») / «وقود»: سوخت / «المعالجة»: الأمراض الجلدية: برای درمان بیماری‌های پوستی (رد گزینه‌های «۱» و «۲») / «يُصَدِّرُ»: صادر می‌کند (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «قسمًا»: قسمی را، بخشی را / «البلدان الصناعية»: کشورهای صنعتی

(ترجمه)

٧٤- گزینه «۱»

(روح الله لکشن) «كادت ... تنتهي»: نزدیک بود تمام شود، داشت تمام می‌شد (رد گزینه «۲») / «الستم»: صلح، آشتی (رد گزینه «۳») ترجمه نشده است) / «أخذ ... يُستفيدونَ»: شروع به استفاده کردن، شروع کردن استفاده کنند (رد گزینه «۳») / «ازدادت الخُرُوبُ»: جنگ‌ها افزایش یافت («الحروب» اعراب مرفوع دارد، پس فاعل است نه مفعول) (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «كُثُرت»: زیاد شد (رد گزینه «۳»)

(ترجمه)

٧٥- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم‌شیرودی) «صفقة عبادان للنفط»: پالیشگاه نفت آبادان (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «تعدَّ»: به شمار می‌آید (رد گزینه «۲») / «أكبَر مصافة النَّفْطِ»: بزرگترین پالیشگاه نفت (رد گزینه «۳») / «فَى إِرَان»: در ایران (رد گزینه «۲») / «مِن مُنْتَجَاتِهَا هِيَ»: از محصولات آن (رد گزینه «۴») / «الغاز المُسَالُ»: گاز مایع / «المواد الأولية لمصانع المطاط»: مواد اولیه کارخانه‌های پلاستیک‌سازی (کائوچوسازی) (رد گزینه «۲»)

(ترجمه)

﴿ولی برجهی - ابره﴾
گزینه ۴-۸۶
 در عبارت گزینه «۴»، «منحنی» نون و قایه دارد (نون اول، جزء ریشه فعل و نون دوم از نوع وقایه است) اما «لا تحرنی» نون و قایه ندارد، زیرا نون در آن، جزء ریشه فعل (ح زن) است. (۱ نون و قایه)

تشريح سایر گزینهها:
 گزینه «۱»: «ینصحنی» و «یوچعنی» نون و قایه دارند. (۲ نون و قایه)
 گزینه «۲»: «ینقدنی» و «اُغرقتنی» نون و قایه دارند. (۲ نون و قایه)
 گزینه «۳»: «آلمنی» و «عنی» (عن + ن + ی) نون و قایه دارند. (۲ نون و قایه)

تکات مضموم درس:

دقت کنید علاوه بر فعل‌ها، برخی از حروف نیز در هنگام اتصال به ضمیر «ی»، نون و قایه می‌گیرند.

(قواعد فعل)

(پیروز و جان - گنبد)
گزینه ۳-۸۷
 صورت سؤال، فعلی را می‌خواهد که فاعلش حذف نشده باشد، یعنی فعل معلوم باشد و فاعل داشته باشد. در گزینه «۳»، «تحرکت» فعل معلوم و «السفينة» فاعل آن است.
 در سایر گزینه‌ها: «یستخرج، تُنقَلُ و تُحرَك» همگی مجہول هستند و فاعلشان محدود است.

(أنواع بملات)

(اسماعیل علیپور)
گزینه ۳-۸۸
 در این گزینه، حرف جر «ل» به معنی «به سود...» و «علی» به معنی «به ضرر....» با هم متضاد هستند.

(أنواع بملات)

(حسین رضایی)
گزینه ۲-۸۹
 «لیت»: ای کاش (برای بیان آرزوی غیرمحتمل و دور از دسترس است).
تشريح سایر گزینهها:
 گزینه «۱»: «إنـا» (إن + نا) (از حروف مشتبه بالفعل برای تأکید جمله پس از خود است): بی کمان / لعل (از حروف مشتبه بالفعل برای بیان امیدواری است): امید است، شاید
 گزینه «۳»: «كأنـ» (از حروف مشتبه بالفعل برای بیان حدس یا تشییه است): گویی، مانند
 گزینه «۴»: «إنـ» (از حروف مشتبه بالفعل برای تأکید جمله پس از خود است): قطعاً / لكنـ (از حروف مشتبه بالفعل برای بطریف کردن ابهام از جمله قبل است) اما، ولی

(أنواع بملات)

(ممدوح بادرین - یاسوج)
گزینه ۴-۹۰
 صورت سؤال، تعیین حال را از ما خواسته است؛ وظیفه حال، بیان حالت و چگونگی یک اسم، در هنگام وفوع فعل است. در گزینه «۴»، «متقدّرين» حال است که حالت «التلاميذ» را بیان می‌کند.
تشريح سایر گزینهها:
 گزینه «۱»: «مخـجاً» مفعول برای فعل «جعل» است.
 گزینه «۲»: «بـاكيـاً» خبر «کان» است.
 گزینه «۳»: «تشيـطيـن» صفت برای «صيـاديـن» است.

(هال)

(سید محمدعلی مرتفعی)
گزینه ۲-۷۹
 مطابق خط اول متن، عبارت «برخی از مردم معتقدند که غذاها بر سلامتی بدن تأثیر نمی‌گذارند!» نادرست است.

تشريح سایر گزینهها:

گزینه «۳»: ممکن است رژیم غذایی و عادت‌های روزانه خود را تغییر بدھیم! گزینه «۴»: بسیاری از مردم در دوران کنونی هستند که به آنچه می‌خورند، توجه نمی‌کنند!
گزینه ۴: انسان می‌تواند با عادت کردن به رژیم غذایی سالم، از بیماری‌ها پیشگیری کند!

(درک مطلب)

(سید محمدعلی مرتفعی)
گزینه ۴-۸۰
 عبارت «سه روش ساده در متن وجود دارد که ما را به رژیم غذایی سالم نزدیک می‌کند!» صحیح است.

تشريح سایر گزینهها:

گزینه «۱»: بهتر است هنگام خوردن برنج، ظرف سفید باشد؛ نادرست است. رنگ ظرف و غذا بهتر است مشابه هم نباشد.
 گزینه «۲»: فقط به خوردن برخی از غذاهای سالم توصیه می‌شود، زیرا آن‌ها به بدن هایمان سود می‌رسانند؛ نادرست است.
 گزینه «۳»: اگر نصف غذا از سبزیجات و میوه‌ها باشد، قطعاً غذای ما سالم است؛ نادرست است، حجم و کیفیت غذا هم بسیار مهم است.

(درک مطلب)

(سید محمدعلی مرتفعی)
گزینه ۲-۸۱
 در متن درباره «تنوع غذا» صحبت نشده است. «مقدار، کیفیت و ظرف‌های غذا» در متن مطرح شده‌اند.

(درک مطلب)

(سید محمدعلی مرتفعی)
گزینه ۲-۸۲
 «تناول» بعد از حرف مشبه «آن» آمده است، پس نمی‌تواند فعل باشد و موارد گزینه «۱» نادرست هستند. «تناول» در اینجا مصدر از باب تفاعل است.
تحلیل صرفی و اعراب:

(سید محمدعلی مرتفعی)
گزینه ۴-۸۳
 «نصف» نائب فاعل است و «الطبق» مضاف الیه آن محسوب می‌شود.
تحلیل صرفی و اعراب:

(مرتفعی کاظم شیروودی)
گزینه ۳-۸۴
 «یستخرج» نادرست است و صحیح آن به صورت «یستخرج» می‌باشد.
 در باب استفعال، به حرکت‌های تمام حروف در ماضی و مضارع دقت کنید:
 ماضی (استغلل)، مضارع (یستغلل)، مضارع (یستغط).

«الغط» هم نادرست است، زیرا حرکت حرف «ن» باید کسره باشد (الغط).

(ضبط هر کات)

(روح الله لکشن)
گزینه ۲-۸۵
 با توجه به ترجمه آیه (مجرمان از چهره‌شان شناخته می‌شوند)، این مفهوم استباط می‌شود که «ظاهر انسان بیان کننده باطنش است.» که با گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» قرابت مفهومی دارد، اما گزینه «۲» (دوستان در هنگام سختی‌ها شناخته می‌شوند)، با آیه داده شده هیچ تناسب مفهومی ندارد.

(مفهوم)

(کنکور فارج از کشور (۱۴۰۰))

آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار، تأثیر بهسزایی بر انتقال تدریجی آراییان از زندگی شبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت.
(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

(علی آقاپانپور)

تا زمان داریوش بزرگ، در بیشتر نواحی تحت فرمان حکومت هخامنشی، سکه (پول) رواج چندانی نداشت و مبالغه کالا به صورت پایاپای انجام می‌گرفت. حقوق و دستمزدها نیز به صورت کالا پرداخت می‌شد. داریوش، سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که در سراسر قلمرو هخامنشیان و حتی فراتر از آن اعتبار داشت. سکه طلایی داریوش موسوم به دریک، شهرت فراوان یافت. ضرب سکه طلا در انحصار شاهان بود و شهربها (ساتراپها) با اجازه پادشاه می‌توانستند سکه نقره ضرب کنند. نظام پولی که داریوش هخامنشی ایجاد کرد، عامل مهمی در بسط و گسترش تجارت داخلی و خارجی بود. هخامنشیان واحدهای وزن و اندازه‌گیری ایلامیان را حفظ کردن و واحدهای تازه‌ای به آن افزودند.
(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

(پوار میربلوکی)

خسرو انوشیروان ضمن پناه دادن به تعدادی از فیلسوفان یونانی که بر اثر تنگنظری امپراتوری روم، به ایران پناهنده شده بودند، با آنان به گفت‌و‌گوی علمی پرداخت.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۶۲)

(علی آقاپانپور)

هنر گچبری در زمان اشکانیان رواج یافت و در بنای‌های کوه خواجه، در سیستان به نهایت ظرافت رسید.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۶۸)

تاریخ (۲)

(علی آقاپانپور)

شاه عباس اول، برای تحقق هدف ثبات سیاسی و برقراری نظم و امنیت در داخل کشور، امرای سرکش و طغیانگر قزلباش را سرکوب کرد و قدرت سیاسی و نظامی آنان را به طور چشمگیری کاهش داد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۳۹)

(امیرحسین کاروین)

یکی از منابع عمده درآمد خزانه سلطنتی در زمان شاه عباس اول، تجارت ابریشم بود که تجار اروپایی و شرکت‌های مختلف هند شرقی، مشتری اصلی آن بودند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۳۶)

تاریخ (۳)

۹۱- گزینه «۴»

(زهراء دامیار)

از پیامدهای انقلاب باشکوه انگلستان این بود که منشأ الهی سلطنت نفی و مجلس منشأ قدرت و تعیین‌کننده اختیارات پادشاه شناخته شد.

(تاریخ (۳)، ایران و پهلوی در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۶ و ۳۰)

۹۲- گزینه «۳»

(امیرحسین کاروین)

معاهده گلدادسمیت با هدف جدا کردن بخش‌هایی از سیستان و بلوجستان از ایران و الحق آن به هندوستان صورت گرفت؛ در حالی که سایر معاهدات در گزینه‌ها با اهداف اقتصادی منعقد شدند.

(تاریخ (۳)، سیاست و کلموت در عصر قاجار، صفحه ۱۴۵)

۹۳- گزینه «۲»

(پوار میربلوکی)

برخی از گزارش‌ها حکایت از چند برابر شدن تولید برخی از اقلام محصولات کشاورزی، بهویژه محصولات صادراتی مانند ابریشم، تریاک، تنباق، پنبه و برنج دارد.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۱۵)

۹۴- گزینه «۳»

(پوار میربلوکی)

اساس نهضت مشروطه، بر مبارزه با استعمار خارجی و استبداد داخلی و تلاش برای برقراری عدالت در مملکت قرار داشت، تا ایجاد عدالتخانه و دارالشورا قدرت و اختیارات پادشاه و حکام را محدود و با اجرای قوانین اسلامی از لجام‌گسیختگی آن‌ها جلوگیری کند.

(تاریخ (۳)، نوشت مشروطه ایران، صفحه ۶۱۳)

۹۵- گزینه «۲»

(کنکور سراسری نوبت (۱۴۰۲ - تیر ماه))

موارد «الف» و «ج» از جمله اقدامات نمایندگان دوره دوم مجلس شورای ملی است.

(تاریخ (۳)، نوشت مشروطه ایران، صفحه ۷۶ و ۷۷)

تاریخ (۱)

۹۶- گزینه «۴»

(زهراء دامیار)

تحولات دینی عصر ساسانی، از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و درگرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند؛ هر چند همچنان به نقل شفاهی آن رغبت بیشتری داشتند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

در آینده معین می‌شود و راهکارهایی برای بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی روستاها را ارائه می‌گردد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۳)

(فاطمه سقایی)

شكل صورت سؤال اشاره به آمایش سرزمین (تنظیم رابطه انسان، فضای جغرافیایی و فعالیت) دارد.

آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت، فعالیت‌ها و تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۶)

(محمد ملک‌آبادی زاده)

مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی به سه صورت است که شامل: ۱- ورودی ۲- پردازش ۳- خروجی می‌باشد.

گزاره‌های صورت سؤال با توجه به ویژگی‌های این سه مرحله به ترتیب مربوط به «پردازش، خروجی، ورودی و پردازش» می‌شود.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی، صفحه ۳۹)

«۱۰۹- گزینه ۴»

شكل صورت سؤال اشاره به آمایش سرزمین (تنظیم رابطه انسان، فضای جغرافیایی و فعالیت) دارد.

آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت، فعالیت‌ها و تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۶)

«۱۱۰- گزینه ۳»

مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی به سه صورت است که شامل: ۱-

ورودی ۲- پردازش ۳- خروجی می‌باشد.

گزاره‌های صورت سؤال با توجه به ویژگی‌های این سه مرحله به ترتیب مربوط به «پردازش، خروجی، ورودی و پردازش» می‌شود.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی، صفحه ۳۹)

جغرافیای ایران

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

«۱۱۱- گزینه ۱»

چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه‌ها را به وجود آورده است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۸۲)

(زهرا دامیار)

«۱۱۲- گزینه ۲»

با توجه به مشکلات شهرهای بزرگ در سال‌های اخیر از جمله آسودگی هوای گرانی مسکن و آسیب‌های اجتماعی، حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها آغاز شده است. این پدیده را «شهرگریزی یا مهاجرت معکوس» می‌گویند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۸۷)

(فاطمه سقایی)

«۱۱۳- گزینه ۱»

ساماندهی فعالیت‌های انسان در مکان، براساس توان محیطی می‌تواند از صدمات ناشی از بهره‌گیری انسان از محیط بکاهد و زمینه‌های رسیدن به توسعه پایدار را فراهم سازد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۸۸)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«۱۱۴- گزینه ۴»

تنوع وضعیت آب و هوایی در ایران، موقعیت مساعدی را برای تولید انواع محصولات زراعی فراهم آورده است. مشکلات تولیدات زراعی باعث شده است کشورمان در تأمین برخی محصولات زراعی به واردات وابسته باشد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

مسجد شیخ لطف‌الله به لحاظ وسعت و ابعاد، کوچک‌تر از مسجد جامع عباسی است، اما از نظر فن معماری و زیبایی‌نمایی از آثار بی‌نظیر معماری ایران به شمار می‌رود. از ویژگی‌های شاخص هر دو مسجد، کاشی‌کاری هنرمندانه‌ای است که تحسین و شگفتی هر بیننده‌ای را برمی‌انگیزد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۵۲ و ۱۵۳)

«۱۰۳- گزینه ۴»

عباسی است، اما از نظر فن معماری و زیبایی‌نمایی از آثار بی‌نظیر معماری ایران به شمار می‌رود. از ویژگی‌های شاخص هر دو مسجد، کاشی‌کاری هنرمندانه‌ای است که تحسین و شگفتی هر بیننده‌ای را برمی‌انگیزد.

(بهراد میربلوکی)

موقوفیت‌های نظامی مسیحیان در اندلس، جزء عوامل بروز جنگ‌های صلیبی محسوب می‌شود.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر پرید، صفحه‌های ۱۶۷ و ۱۶۸)

«۱۰۴- گزینه ۲»

در حالی که انسان‌گرایان، انسان را موجودی می‌شمرند که زندگی دنیوی او ارجمند و مهم است، کلیسا مروج این عقیده بود که انسان فقط برای خدمت به خداوند خلق شده است و دنیاگرایی و میل به لذت‌جویی، او را از رسیدن به سعادت و خوشبختی در جهان آخرت باز می‌دارد.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر پرید، صفحه ۱۷۶)

«۱۰۵- گزینه ۴»

سکونتگاه‌هایی که به قاعدة هرم نزدیک‌ترند، آستانه جمعیتی نفوذ کمتری دارند؛ این سکونتگاه‌های کوچک یا کم جمعیت خدمات محدودی به ساکنان خود ارائه می‌دهند؛ بنابراین حوزه نفوذ کم وسعتی دارند.

سکونتگاه‌هایی که به رأس هرم نزدیک‌ترند، آستانه جمعیتی نفوذ بیشتری دارند؛ این سکونتگاه‌ها جمعیت بسیاری دارند و بزرگ‌ترند و خدمات بیشتری به ساکنان خود و حتی به روستاها و شهرهای مجاور خود ارائه می‌دهند؛ بنابراین حوزه نفوذ گسترده‌تری دارند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۷ تا ۹)

جغرافیا (۳)

«۱۰۶- گزینه ۲»

سکونتگاه‌هایی که به قاعدة هرم نزدیک‌ترند، آستانه جمعیتی نفوذ کمتری دارند؛ این سکونتگاه‌های کوچک یا کم جمعیت خدمات محدودی به ساکنان خود ارائه می‌دهند؛ بنابراین حوزه نفوذ کم وسعتی دارند.

سکونتگاه‌هایی که به رأس هرم نزدیک‌ترند، آستانه جمعیتی نفوذ بیشتری دارند؛ این سکونتگاه‌ها جمعیت بسیاری دارند و بزرگ‌ترند و خدمات بیشتری به ساکنان خود و حتی به روستاها و شهرهای مجاور خود ارائه می‌دهند؛ بنابراین حوزه نفوذ گسترده‌تری دارند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۷ تا ۹)

«۱۰۷- گزینه ۴»

با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آن‌ها، به تدریج منطقه مادرشهری به وجود می‌آید. در پیرامون برخی از مادرشهرها، شهرها و شهرک‌های اقماری پدید آمده‌اند.

نکته: از کنار هم قرار گرفتن چندین حومه، شهرک اقماری و دو یا چند مادرشهر، مگالاپلیس (ایر شهر) به وجود می‌آید.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

(کنکور سراسری نوبت اول ۱۴۰۲ - دی ماه)

تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی از وظایف مهم بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است.

در طرح‌های هادی روستایی کاربری‌های اراضی روستا شناسایی و نقشه‌های وضع موجود آن تهیه می‌شود. در این طرح‌ها ساماندهی کاربری‌های مسکونی، کشاورزی، خدماتی و نیازها و همچنین چگونگی گسترش روستا

فلسفه دوازدهم

(علیرضا نصیری)

۱۲۱- گزینه «۳»

مغایرت، می‌تواند مغایرت مفهومی باشد یا مغایرت مصداقی. ممکن است که دو مفهوم با این که مفهوماً مغایر هستند، اما از حیث مصداقی وحدت داشته باشند. مثلاً دو مفهوم «خداآوند» و « قادر مطلق » با این که از حیث مفهومی مغایر هستند اما هر دو مصادق واحدی دارند. مفاهیم «وجود» و «ماهیت» نیز به همین صورت هستند. میان این دو مفهوم هیچ مغایرتی در خارج وجود ندارد؛ چون اگر داشت، هر شیءی مرکب از دو جزء وجود و ماهیت می‌شد که هر دو مستقلًا موجود هستند؛ فلذا هر چیزی دو چیز می‌شد و آن دو چیز، خودشان دو چیز دیگر می‌شدند و این تابد ادامه می‌یافتد. بنابراین می‌توان گفت که وجود و ماهیت از حیث مصداقی مغایرتی ندارند و آن‌چه به نام «اصل مغایرت وجود و ماهیت» خوانده می‌شود در واقع از جنس مغایرت مفهومی است. (رد گزینه‌های «۱» و «۲»)

حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» و بالعکس، حمل اوّلی ذاتی است؛ یعنی بی‌نیاز از دلیل است و موضوع و محمول از حیث مفهومی مساوی هستند. اما حمل «موجود» بر «انسان» از آن جایی که از این جنس - اوّلی ذاتی - نیست و از جنس شایع صناعی می‌باشد، بنابراین نیازمند دلیل است و این نشان‌دهنده مغایرت مفهومی وجود و ماهیت است؛ چون اگر وجود عین ذات انسان بود، در آن صورت هیچ جنبه‌ای از مغایرت میان آن‌ها وجود نداشت.

(تأیید گزینه «۳»)

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیشی، صفحه ۵)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۲۲- گزینه «۳»

در رابطه امکانی موضوع هم می‌تواند محمول را بپذیرد و هم می‌تواند آن را نپذیرد. دقت کنید که این به معنای این نیست که همزمان هم محمول بر موضوع حمل می‌شود و هم از آن نفی می‌شود. بلکه منظور این است که محمول می‌تواند یکی از دو حالت را بپذیرد و ترجیحی وجود ندارد (رد گزینه «۴»)؛ به عبارت دیگر عقل نه ناگزیر از قبول آن است و نه ناگزیر از رد آن (تأیید گزینه «۳»). این خود یک رابطه بین موضوع و محمول است که رابطه امکانی نامیده می‌شود، لذا نمی‌توان گفت که هنوز ارتباطی بین موضوع و محمول برقرار نشده است و حالت تعلیق دارد (رد گزینه «۱»). ما این رابطه امکانی را در مقام ذهن و ملاحظه موضوع و محمول بیان می‌کنیم. اما در جهان خارج آن موضوع می‌تواند به واسطه عاملی خارجی از این حالت تساوی خارج شود و محمول را بپذیرد یا نپذیرد. مثلاً یک دیوار با محمول سفیدی رابطه امکانی دارد. یعنی بالقوه می‌تواند سفید باشد یا نباشد. اما در جهان خارج ممکن است یک نقاش دیوار را رنگ کند و این موضوع از حالت تساوی خارج شود و محمول را بپذیرد (رد گزینه «۲»).

(فلسفه دوازدهم، بیان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

(زهرا دامیر)

پیکره‌بندی طبیعی سرزمین ایران، برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی، وجود کوههای بلند، دشت‌های وسیع، سواحل گوناگون و بیابان‌های شگفت‌انگیز گردشگری زمین گردی (ژئوتوریسم) را ایجاد کرده است. (جغرافیای ایران، پیغامه‌ای انسانی ایران، صفحه ۹۸)

جغرافیا (۲)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۱۶- گزینه «۴»

کشور ایران، ناحیه سیاسی ملی است. شهرستان‌های استان تهران، ناحیه سیاسی فرومی است. اتحادیه اروپا، ناحیه سیاسی فرامی (منطقه‌ای) است. (جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

(فاطمه سفایی)

۱۱۷- گزینه «۲»

در مزهای قبل از سکونت یا پیشتر، حداقل کشمکش سیاسی دیده می‌شود؛ زیرا مردمی که در دو سوی مز زندگی می‌کنند زمانی ساکن شده‌اند که مز بین دو کشور از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه وجود داشته است. (جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه‌های ۱۳۲ و ۱۳۳)

(زهرا دامیر)

۱۱۸- گزینه «۳»

به‌طور معمول، تمرکز قدرت سیاسی و وزارت‌خانه‌ها و سازمان‌های دولتی، تمرکز اقتصادی نهادهای مالی و پولی و شرکت‌های بزرگ و ثروت و قدرت در پایختهای، موجب تبدیل آن‌ها به کلان شهرها می‌شود که پیامدهایی چون رشد جمعیت، ترافیک، آلودگی هوا و کمبود مسکن و خدمات را به دنبال دارد. (جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۳۷)

(کنکور سراسری نوبت اول ۱۴۰۲ - دی ماه)

۱۱۹- گزینه «۳»

مکیندر معتقد بود بخش عمدۀ خشکی‌های جهان، سه قاره به هم جسبیده آسیا و اروپا و آفریقا است و جزیره جهانی نام دارد. او در این جزیره جهانی منطقه خشکی اوراسیا را قلعه (دز) جهان می‌دانست و می‌گفت این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است.

مکیندر بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان نامید. او معتقد بود که این منطقه، یعنی شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیره جهانی و جهان فرمان براند. بنابراین موارد «الف» و «ج» با این نظریه مطابقت دارند.

الفرد ماهن نظریۀ قدرت دریایی را مطرح کرد. او فضاهای دریایی و اقیانوسی را در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر می‌دانست. بنابراین مورد «ب» با این نظریه مطابقت دارد. انگلستان به دلیل دسترسی به آبهای آزاد و برخورداری از موقعیت جزیره‌ای به قدرت دریایی تبدیل شد و این چنین بر رقبیان خود پیروز شد. (جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه‌های ۱۴۴ و ۱۴۵)

(فاطمه سفایی)

۱۲۰- گزینه «۴»

تاپلند (کشور دنباله‌دار)، اندونزی (کشور چند تکه)، لسوتو و سوازیلند (کشورهای محاطی)، شیلی و نروژ (کشورهای طویل) و لهستان (کشور جمع و جور) هستند. (جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۵۰)

دقت کنید که اثبات وجود محرک غیرمتحرک، نتیجه برهان حرکت ارسطو است، نه جزء مقدمات آن.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۴)

(علیرضا نصیری)

۱۲۸ - گزینه «۴»

استدلال دکارت در اثبات خدا بدین صورت است:
مقدمه اول: من تصویری از خدای نامتناهی که قادر و عالم مطلق است و انسان و همه چیز را آفریده، در ذهنم دارم.

مقدمه دوم: از آنجایی که من و تمام مخلوقات دیگر، موجوداتی متناهی هستیم، این تصور نمی‌تواند از ما باشد.

نتیجه: تصویری که من از خدای نامتناهی که قادر و عالم مطلق است و انسان و همه چیزها را آفریده دارم، از طرف من یا هر موجود متناهی دیگری نیست و از طرف خود آن موجود نامتناهی می‌باشد که آن را خدا می‌نامیم. با توجه به مقدمات این استدلال، ما اگر مفهوم خدا را مفهومی متناهی بدانیم، مقدمه اول ابطال می‌شود. (رد گزینه «۱») اگر ما ذهن انسان را قادر به ساخت تصویری از مفاهیم نامتناهی بدانیم یا نشان دهیم که حصول چنین تصویری در ذهن انسان منشأ پیشی دارد، مقدمه دوم ابطال می‌شود. (رد گزینه‌های «۲» و «۳») اما تناهی وجود انسان، به این معنی که انسان و تمام مخلوقات دیگر، موجوداتی متناهی هستند، استدلال دکارت را ابطال نمی‌کند و اتفاقاً بخشی از مقدمه دوم استدلال او است.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

(همید سویان)

۱۲۹ - گزینه «۴»

کانت در حقیقت ضرورت وجود خدا (نیاز ضروری انسان به خدا) را اثبات کرد، نه وجود خدا را. اما تا وجود چیزی اثبات نشود، نمی‌توان توقع داشت که آن چیز منشأ اثار باشد و واقعاً نیاز انسان را برطرف کند. بنابراین نیاز انسان به داشتن پشتوه‌ای برای اخلاق حقیقتاً برطرف نخواهد شد و زندگی از پوچی در نخواهد آمد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اشکال هیوم در مبنای معرفت‌شناختی اوست که سبب می‌شود برهان‌های عقلی محض را نپذیرد. بنابراین برای نقد او باید مبنای او را نقد کنیم، نه اینکه برهانی بیاوریم که او قبولش نمی‌کند.

گزینه «۲»: دکارت نمی‌گفت چون خدا را تصور می‌کنیم، وجود دارد! بلکه می‌گفت چون چنین تصویری نمی‌تواند از سوی موجودات متناهی باشد، پس باید خدای نامتناهی وجود داشته باشد که این تصور را به ما داده باشد.

گزینه «۳»: برهان نظم وجود یک خالق ناظم را اثبات می‌کند، نه فقط یک ناظم را.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

(همید سویان)

۱۳۰ - گزینه «۲»

کرکگور، جیمز و برگسون از هیچ استدلالی برای حل بحران معناداری زندگی استفاده نمی‌کردند. بلکه براساس عشق، عرفان و تجربه‌های درونی به خدا باور پیدا می‌کردند و این باور را برطرف کننده بحران می‌دانستند. اما

(فیروز نژادنیف - تبریز)

از نظر دکارت و فیلسوفان اسلامی اصل علیت هرچند از تجربه به دست نمی‌آید، اما پایه و اساس هر تجربه‌ای می‌باشد.

گزینه «۱»: دیدگاه خاص فیلسوفان اسلامی و گزینه «۲»: دیدگاه خاص دکارت و گزینه «۴»: بی ارتباط با هر دو گروه است.

(فلسفه دوازدهم، بهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

(ممدر رضابی رقا)

استفاده از متخصص، نشانه به کارگیری شخصی متناسب با دانش مربوطه است که به اصل سنتیت و تناسب میان علت و معلول اشاره دارد. این‌که عوامل ناکامی آزمایش را بررسی می‌کنیم، یعنی می‌دانیم که با فراهم شدن مجموعه علتهای تأثیرگذار، حتماً باید معلول آن به وجود می‌آمد؛ پس طبق اصل وجوب‌بخشی علی و معلولی، ضرورت معلول پس از فراهم شدن علت را باور داریم.

(فلسفه دوازدهم، بهان علی و معلولی، صفحه ۲۰)

(فیروز نژادنیف - تبریز)

علم ناقص انسان‌ها نسبت به حوادث، هم ممکن است منجر به اتفاق به معنای حوادث پیش‌بینی نشده بشود که با هیچ یک از لوازم علیت مخالف نیست؛ یا اینکه باعث شود علت ناقصه را به جای علت تامه قرار دهیم و این معنا در ذهن حاصل شود که: «معلول می‌تواند بدون وجود علت پدید آید.»، که این معنا رابطه ضروری میان علت و معلول را انکار می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، کدام تصویر از بهان، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۷)

(ممدر رضابی رقا)

افلاطون از خدا تحت عنوان مثال خیر یا صانع (دمیورژ) یاد می‌کند. او می‌گوید: «در سوی دیگر، نوعی از هستی وجود دارد که پیوسته ثابت است؛ نه می‌زاید و نه از میان می‌رود و نه چیز دیگری را به خود راه می‌دهد و نه خود در چیز دیگری، فرو می‌شود، نه دیدنی است و نه از طریق حواس دریافتی است. فقط با تفکر و تعقل می‌توان به او دست یافت و از او بپرهمند شد.»

برهان حرکت و نیازمندی جهان متتحرک به محرک غیرمتتحرک، مربوط به ارسطو است.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

(سیا هعصرزاده صابری)

برهان مشهور ارسطو در اثبات وجود خدا، «برهان حرکت» نام دارد. او معتقد است که وجود حرکت در عالم نیازمند محرکی است (رد گزینه «۲») که خود آن محرک، حرکت نداشته باشد؛ زیرا اگر آن نیز حرکت داشته باشد، نیازمند یک محرک دیگر خواهد بود و آن محرک دوم نیز به همین ترتیب نیازمند محرکی دیگر است (رد گزینه «۴») و سلسله محرک‌ها تا نهایت جلو خواهد رفت و چنین تسلسلی عقلای محال است (رد گزینه «۱»).

(محمد آقاضالح)

از آن جایی که استقرای تعمیمی براساس تخمین بنا شده است، نمی‌توان از آن نتیجهٔ یقینی گرفت.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۶)

گزینه «۲»

(فرهار قاسمی نژاد)

در استقرای تعمیمی هر چقدر نسبت تعداد نمونه‌ها به جامعهٔ آماری (نه جامعهٔ آماری!) بیشتر باشد، استقرای قوی تر خواهد بود.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷)

گزینه «۳»

(حسین آفوندی راهنمایی)

این گزینه یک استقرای تعمیمی است؛ اما مغالطه‌ای در آن وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این گزینه قیاس است چون در آن از یک حکم کلی صادق شروع کرده‌ایم و سپس نتیجه‌ای جزئی نیز گرفته‌ایم که صادق است.

گزینه «۲»: مغالطهٔ تعمیم شتاب‌زده است. با دیدن دو مورد نتیجه می‌گیرد که کل معلمان فحاش هستند.

گزینه «۴»: مغالطهٔ تعمیم شتاب‌زده است. با دیدن یک نمونه و حتی چند نمونه نمی‌توان حکم کلی داد.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷)

گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

در استقرای تمثیلی و تعمیمی، هر دو، ما از مقدماتِ جزئی، استنتاج خود را به عمل می‌آوریم. در استقرای تعمیمی از مقدماتِ جزئی، نتیجه‌های کلی به دست می‌آوریم، اما در استقرای تمثیلی از مقدماتی که جزئی هستند به یک حکمِ جزئی دیگری می‌رسیم. بنابراین کلیت مقدمات از تشابه‌های این دو قسم از استقرای محسوب می‌شود و کلیت نتیجه از تفاوت‌های آن‌ها. (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)

در هر دوی این مقدمات، حمایت مقدمات از نتیجه قطعی نیست. به تعییر دیگر می‌توان گفت که عدم قطعیت نتیجه از شباهت‌های این دو قسم از استقرای است. البته باید دانست که این موضوع بدین معنی نیست که نتیجهٔ چنین استدلال‌هایی همواره غیرصادق هستند. (رد گزینه‌های «۱» و «۳»)

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

گزینه «۲»

(محمد آقاضالح)

از آن جاکه پزشک برای بیماران مختلف از این دارو استفاده کرده است و نمونه‌های آن تصادفی می‌باشند، پس استدلال بیان شده در این گزینه قوی است.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از آن جاکه یک حکم جزئی داده‌ایم، بنابراین این یک استدلال استقرای تمثیلی است.

گزینه «۲»: در استقرای تعمیمی، از بررسی چند مورد جزئی، به حکم کلی می‌رسیم نه از بررسی تمام موارد جزئی.

گزینه «۴»: از آن جاکه با یک مثال نقض، حکم کلی استدلال استقرای تعمیمی رد شده است، این یک استدلال استقرای قوی نیست.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۶)

کانت استدلال می‌کند که اخلاق به پشتوانه باور به خدا و ماوراء الطبیعه نیاز دارد و بر این اساس زندگی انسان را دارای معنای حقیقی و متعالی می‌داند و از پوچی و بی‌هدفی خارج می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بر عکس این مطلب درست است، یعنی کاتینگ‌هام از چنین استدلالی استفاده می‌کند، نه برگسون.

گزینه «۳»: کانت وجود خدا را اثبات نکرد، بلکه ضرورت وجود او را اثبات کرد.

گزینه «۴»: جیمز هم از چنین استدلالی و به طور کلی از استدلال استفاده نکرد و چیزی را به اثبات نرساند. بلکه براساس باورهای شخصی، خدا را پذیرفت. بنابراین عدم استفاده از استدلال برای اثبات وجود خدا، از طریق عشق، عرفان و تجربهٔ درونی نقطه اشتراک کاتینگ‌هام با جیمز است، نه نقطه اختلاف.

(فلسفهٔ دوازدهم، فرا در فلسفه – قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۹)

منطق**گزینه «۲»**

(فیروز نژاد نیف - تبریز) یکی از روش‌ها در توضیح و فهم مطالب، تمثیل است نه استقرای تمثیلی. توجه کنید که تمثیل غیر از استقرای تمثیلی است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

گزینه «۴»

(محمد رضایی‌یقه) در استقرای تمثیلی از مشابهت ظاهری دو امر جزئی، حکم یکی را به دیگری تسری می‌دهیم. گزینه «۱» می‌گوید چون برخی انسان‌ها شیطان صفت هستند و فقط ظاهری شبیه انسان دارند، پس نباید با آن‌ها دوستی کرد. پس به ضعف استقرای تمثیلی اشاره می‌کند. گزینه «۲» می‌گوید از مقایسه و استقرای تمثیلی ضعیف، مردم به خنده آمدند. گزینه «۳» می‌گوید اگر از روی شاهد ظاهری حکم دهیم، آنگاه باید پیامبر و ابوجهل یکسان می‌شدند. در حالی که این استقرای تمثیلی ضعیف و نارواست. اما گزینه «۴» می‌گوید چون سگ اصحاب کهف با آنان همراه شد و شباهت پیدا کرد، اتفاقاً در مسیر نیک آن‌ها، به انسانیت رسید.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۳)

گزینه «۲»

(سیا بهغه‌زاده صابری) ابتدا این کودک با دیدن چند نمونهٔ جزئی در بیمارستان از افرادی که روپوش سفید داشته و دکتر بوده‌اند، ترسیده و یک نتیجه‌گیری و تعمیم کلی انجام داده و استدلال کرده است که هر کس روپوش سفید داشته باشد، دکتر است (استقرای تعمیمی) و سپس از این مقدمه کلی یک نتیجهٔ جزئی گرفته است که چون این زن نیز دارای روپوش سفید است، پس دکتر است.

(نتیجهٔ جزئی از کلی = قیاس)

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

(پرگل ریمی)

معرفت همان دانستن و آگاهی نسبت به چیزی (اطراف) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: این گزینه به این دلیل غلط است که ممکن است برخی تصویرات موهوم و خیالی نیز در ذهن انسان باشد که در خارج وجود ندارند؛ به همین خاطر نمی‌توان گفت هر تصویری نشان‌دهنده شناخت است.

گزینه «۳»: معنا و فهم معرفت و شناخت روشن است و نیازی به تعریف ندارد؛ هرچند که می‌توان تعاریف لفظی و مصداقی از آن ارائه کرد.

گزینه «۴»: با این که خود شناخت و معرفت بدیهی است، اما ممکن است کسی معنای لفظ آن را نداند و نیاز به ارائه تعریف لغوی داشته باشد.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

«۱۴۳ - گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» از آنجایی که تمام حالات ممکن را طرح و رد و بررسی نکرده‌اند، بنابراین از جنس استقرا خواهد بود؛ چون حمایت مقدمات از نتیجه نسی ا است. اما در گزینه «۳» تمام حالات‌ها بررسی شده‌اند و از بین چهار مورد، سه مورد با قطعیت رد شده و بنابراین قطعاً مورد چهارم جواب خواهد بود و به خاطر قاطع بودن حمایت مقدمات از نتیجه، بنابراین از جنس قیاس است و می‌توان گفت که قیاسی از جنس قیاس استثنایی انصالی حقیقی است که در درس ۹ منطق بررسی خواهد شد.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۱ تا ۵۰)

(همید سویان)

«۱۴۴ - گزینه «۳»

فهم چیستی معرفت یک بحث معرفت‌شناختی است. از این‌رو باید در معرفت‌شناختی به عنوان بخشی از فلسفه بررسی شود. روش فلسفه در بررسی هر چیزی فقط عقلی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عقل انسان نمی‌تواند چیستی معرفت را تعریف کند. ولی آن را به صورت بدیهی می‌فهمد. یعنی از مفاهیم و تصورات اولیه و بی‌نیاز از تعریف است.

گزینه «۲»: فهم معنای معرفت، بدون قبول واقعیت هم ممکن است. کافی است بتوانیم فرض کنیم واقعیتی هست و می‌توان آن را شناخت تا بفهمیم معرفت چیست. البته پذیرش امکان شناخت مستلزم قبول واقعیت است. زیرا تا واقعیتی برای شناختن نباشد، شناخت ممکن نخواهد بود. ولی در تصور مفاهیم نیازی نداریم آن‌ها را واقعی بدانیم. مثلاً ما مفهوم دیو را می‌فهمیم در حالی که واقعیت ندارد. توجه کنید که گرگیاس که هیچ واقعیتی را نمی‌پذیرد هم از واژه شناخت استفاده می‌کند و معنای آن را می‌فهمد. این نشانه‌ای است برای اینکه برای فهم چیستی معرفت، لازم نیست آن را ممکن بدانیم و واقعیتی برای شناختن را قبول داشته باشیم.

گزینه «۴»: فهم چیستی معرفت همان فهم چیستی دانستن است، نه اینکه با استفاده از آن حاصل شود.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

(علیرضا نصیری)

«۱۴۵ - گزینه «۳»

هم معنا و هم امکان شناخت از امور بدیهی هستند که به صرف تصور آن‌ها، مورد تصدیق واقع خواهند شد. (رد گزینه‌های «۱ و ۴») البته این موضوع بین معنا نیست که امکان شناخت تا کنون مورد انکار واقع نشده‌باشد. در تاریخ فلسفه بوده‌اند کسانی که منکر امکان شناخت شده‌اند و به عنوان مثال گرگیاس که یکی از سوفیطائیان است، از این قبیل به شمار می‌رود. (رد گزینه «۲») ولی باید دانست که هرچند انکار لفظی آن ممکن است، اما نمی‌شود به صورت عملی آن را انکار کرد؛ چون انکار عملی آن مستلزم آن است که فرد هیچ کاری نکند: غذا نخورد، آب نیاشامد و نخوابد ... و چنین چیزی غیرممکن خواهد بود. بنابراین شگاک مطلق (کسی که در اصل توانایی شناخت و امکان آن شک می‌کند) هر چند به لفظ منکر شناخت است، اما امکان ندارد که به صورت عملی نیز دست از زندگی بشوید و به صورت عملی منکر شناخت شود.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

«۱۴۹ - گزینه «۳»

گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» از آنجایی که تمام حالات ممکن را طرح و رد و بررسی نکرده‌اند، بنابراین از جنس استقرا خواهد بود؛ چون حمایت مقدمات از نتیجه نسی است. اما در گزینه «۳» تمام حالات‌ها بررسی شده‌اند و از بین چهار مورد، سه مورد با قطعیت رد شده و بنابراین قطعاً مورد چهارم جواب خواهد بود و به خاطر قاطع بودن حمایت بودن حمایت مقدمات از نتیجه، بنابراین از جنس قیاس است و می‌توان گفت که قیاسی از جنس قیاس استثنایی انصالی حقیقی است که در درس ۹ منطق بررسی خواهد شد.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۱ تا ۵۰)

«۱۴۰ - گزینه «۴»

(پرگل ریمی)

در استقرای تعمیمی، تک‌تک افراد جامعه آماری را بررسی نمی‌کنیم و از نمونه‌های تصادفی استفاده می‌کنیم. بنابراین مبنای آن بر اساس تخمين بنا شده است.

در صورتی که از مقدمات جزئی به نتیجه کلی بررسیم که احتمال کذب آن وجود داشته باشد، استدلال را «استقرای تعمیمی» می‌نامیم.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

فلسفه یازدهم

«۱۴۱ - گزینه «۲»

(کتاب آمی پیمانه‌ای)

دانش بشر به دو صورت پیشرفت می‌کند و کامل‌تر می‌شود: اول، با دستیابی به دانش‌های جدید درباره اشیا و دوم، از طریق پی‌بردن به اشتباهات گذشتگان و تصحیح معلومات آن‌ها. در این متن، فرد موردنظر ابتدا به دانش جدید می‌رسد که دوستش از آن خبر نداشت (مسدود شدن خیابان) و بعد به اشتباه او (آدرس غلط) پی‌برد و به تصحیح آن می‌پردازد. (گرفتن آدرس درست از اهالی محل)

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۸)

«۱۴۲ - گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

مؤلف در کتاب درسی بیان کرده‌است که: «یکی از ویژگی‌های انسان، توانایی شناختن است. ما اشیا و پدیده‌های پیرامون خود را شناسایی می‌کنیم و از طریق این شناخت با آن‌ها ارتباط برقرار کرده و از آن‌ها استفاده می‌نماییم.» و بنابراین می‌توان گفت که ارتباط با غیر از نشانه‌ها و لوازم شناخت محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: وقوع خطأ در شناخت نه تنها به معنی تزلزل امکان شناخت نیست بلکه امکان آن را نشان می‌دهد. چون زمانی ما می‌توانیم به این درک بررسیم که در شناخت ما خطأ رخ داده است که از پیش بپذیریم که شناخت امکان پذیر است.

گزینه «۳»: جای مقاد مطرح شده در این گزینه بر عکس بیان شده است. امکان استفاده از اشیا نشانه حصول شناخت است، نه بر عکس.

گزینه «۴»: شناخت انسان محدود است و نمی‌توان گفت که به نوعی عدم تناهی (بی‌نهایت بودن) در آن وجود دارد و در نتیجه میان امکان شناخت و نامحدود بودن آن هیچ ملزم‌های برقرار نیست.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۷)

اقتصاد

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۵۱- گزینه «۳»

- (الف) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد.
- (ب) سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند.

(ج) بازی اقتصاد نیازمند یک داور است که به آن دولت می‌گویند. دولت با عملکرد درست خود می‌تواند تخصیص‌های بهمنه‌ای برای اقتصاد به وجود آورد.

(د) تیرهای چراغ برق، خدمات پلیس، بوستان، آتشنشانی و پل‌ها متعلق به یک نفر نیستند و می‌توانند توسط افراد زیادی هم‌زمان استفاده شوند و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید، بنابراین کالای عمومی محسوب می‌شوند.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؛ صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸)

(سیدمحمد مدñی (یتñی))

۱۵۲- گزینه «۳»

- مالیات‌های مستقیم خود به دو دسته مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد تقسیم می‌شوند. اساس و مبنای مالیات بر دارایی، ثروت مؤبد (پرداخت‌کننده مالیات) است. مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، مالیات بر ارث است که از اموال و دارایی‌های باقی‌مانده شخص فوت شده، دریافت می‌شود.
- یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم، عوارض گمرکی است. حقوق و عوارض گمرکی در واقع مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهای مختلف است که با نام «تعرفه‌های گمرکی» نیز شناخته می‌شود. این نوع از مالیات‌ها، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند و به جز اینکه یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند، عموماً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.

- بررسی قسمت سوم در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ در مالیات بر ارزش افزوده، مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود؛ به عبارت دیگر کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

(همیر سودیان)

۱۴۶- گزینه «۱»

اینکه انسان می‌تواند اشیا را بشناسد به این معناست که آن‌ها را همان‌گونه که هستند، می‌تواند بشناسد. زیرا در غیر این صورت، جهل مرکب است و جهل مرکب را شناخت نمی‌دانیم. البته گاهی با مسامحه سخن از خطای شناخت می‌گوییم که به این معناست که باوری که می‌پنداشتیم یک «شناخت» و طبعاً «مطابق واقع» است، در حقیقت، «شناخت» نبوده بلکه یک پندار و جهل مرکب بوده است. اما غیر از زمانی که از خطای شناخت سخن می‌گوییم، همواره «شناخت» همان «باور مطابق واقع» است.

بررسی سارگزینه‌ها:

گزینه «۲»: اینکه انسان می‌تواند در شناخت اشیا خطا کند، قابل جمع است با اینکه می‌تواند گاهی هم خطا نکند. همین که گاهی در شناخت خطا نکنیم، کافی است برای اینکه بگوییم می‌توانیم اشیا را بشناسیم.

گزینه «۳»: حتی اگر فقط همین امور محسوس را بشناسیم، باز هم می‌توانیم بگوییم که توانا بر شناخت اشیا هستیم.

گزینه «۴»: اگر همواره معرفت به امور برخلاف واقعیتشان باشد، یعنی هیچ‌گاه معرفت حقیقی حاصل نمی‌شود و این با توان بودن انسان بر شناخت ناسازگار است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

(موسی سپاهی - سراوان)

۱۴۷- گزینه «۴»

Sofiye استها به علت استفاده از مغالطه‌های مختلف در گفت‌وگوها و در محکم قضایی، گزاره‌های باطل را حق جلوه می‌دانند.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۳۷)

(محمد آقا صالح)

۱۴۸- گزینه «۱»

اینکه گرگیاس می‌گوید: اگر جهان وجود داشته باشد، برای انسان قابل شناخت نیست، دارای تنافق است و خودش، مفهوم خود را نقض می‌کند. همان‌طور که شخص دیگری که ادعای می‌کند که به اعتقادات دیگران کار نداشته باشید، در ادامه گفتار خود با اعتقاد کسانی که «اعتقادات دیگران را نقد می‌کنند» مبارزه می‌کند.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

(غرهار قاسمی نژاد)

۱۴۹- گزینه «۴»

تصحیح و تکمیل دانش که منجر به پیشرفت دانش شده است، دلیلی بر توانایی بشر برای رسیدن به معرفت یا همان امکان شناخت است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

(پرگل رهیمی)

۱۵۰- گزینه «۴»

نظریه وجود منظومه‌های دیگر در کیهان، از نوع دستیابی به علم جدید است و عدم اعتقاد به زمین تخت‌گرایی نیز از جمله موارد تصحیح معلومات گذشتگان است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۸)

$$\text{مالیات جمع‌آوری شده توسط فروشنده} = \frac{\text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده}}{\text{قیمت کالا}} \times 100$$

$$\frac{4,500}{30,000} \times 100 = 15\%$$

ب) ارزش افزوده محصول در هر مرحله، از تفاضل قیمت محصول در مرحله قبل از قیمت محصول در همان مرحله به دست می‌آید و به معنای آن است که فروشنده چه ارزشی به کالا اضافه کرده است.

$$\text{قیمت کالا در مرحله دوم} - \text{قیمت کالا در مرحله سوم} = \text{ارزش افزوده مرحله سوم}$$

$$\text{تومان } 30,000 - 60,000 = 90,000 = \text{ارزش افزوده مرحله سوم}$$

ج) در مرحله سوم «اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده» برابر با همان میزان «مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده» در مرحله دوم است.

د) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده برابر با همان مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر است، با توجه به اینکه نرخ مالیات برابر با ۱۵ درصد است، خواهیم داشت:

$$= \text{مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله سوم}$$

$$\text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} \times \text{قیمت کالا در مرحله سوم}$$

$$= 90,000 \times \frac{15}{100} = 13,500 \text{ تومان}$$

ه) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در هر مرحله برابر است با تفاضل مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل از میزان مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در آن مرحله، در نتیجه با توجه به اطلاعات جدول، خواهیم داشت:

$$= \text{مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله دوم}$$

$$- \text{مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم}$$

$$\text{مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول}$$

$$= 9,000 - 4,500 = 4,500 \text{ تومان}$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه ۶۳)

(سازمان شریفی)

الف) همان‌طور که ما انسان‌ها ملیت داریم، کالاهای هم «ملیت» دارند. با این حال جالب است بدانید که برخی محصولات، به‌ویژه محصولاتی که از فناوری‌های پیشرفته‌تری بهره می‌برند، ممکن است «چندملیتی» باشند.

گزینه «۲»: نادرست است؛ در کشورهایی که ساز و کار مالیات بر ارزش افزوده در آن‌ها برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.

گزینه «۳»: صحیح است.

گزینه «۴»: صحیح است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

«۱۵۳- گزینه «۲»

(الف)

$$\text{مالیات بر درآمد} + \text{مالیات بر دارایی} = \text{مالیات مستقیم}$$

$$\text{میلیون تومان } 85 = \frac{1}{8} \times 120 = \text{مالیات مستقیم}$$

مهمنترین نوع مالیات: مالیات بر درآمد

$$\text{میلیون تومان } 15 = \frac{1}{8} \times 120 = \text{مالیات بر دارایی}$$

مهمنترین نوع مالیات بر دارایی = مالیات بر ارث

$$\text{میلیون تومان } 14 = \frac{1}{5} \times 70 = \text{مالیات بر ارث}$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

«۱۵۴- گزینه «۳»

(الف) راه حل اول:

= قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در هر مرحله

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در آن مرحله) + قیمت کالا در آن مرحله

در مرحله اول داریم:

$$34,500 = 30,000 + (30,000 \times x) \Rightarrow x = \frac{34,500 - 30,000}{30,000}$$

$$\Rightarrow x = \frac{4,500}{30,000} = \frac{15}{100}$$

در نتیجه نرخ مالیات بر ارزش افزوده برابر با ۱۵ درصد است.

راه حل دوم:

برای به دست آوردن نرخ مالیات بر ارزش افزوده باید بینیم مالیات جمع‌آوری شده توسط فروشنده، چند درصد قیمت کالا در آن مرحله را تشکیل می‌دهد.

- برای حمایت از صنایع داخلی (جلوگیری از ورود کالاهای خارجی)، تعریفهای گمرکی اعمال می‌شود.
  - مالیات بر خدمات شهرداری مثل ساخت بزرگراه، از نوع «عارض شهرداری و خدماتی» است.
- (اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؛ صفحه‌های ۶۳ و ۶۶)

(سرا شریغی)

۱۵۸- گزینه «۱»

- هزینه فرست تولید گندم در کشور **B** (صرفنظر کردن از تولید ۵ تن پنبه) کمتر از هزینه فرست تولید گندم در کشور **A** (صرفنظر کردن از تولید ۱۰ تن پنبه) است و همین امر باعث می‌شود تا کشور **B** منابع کمیاب خود را بیشتر به تولید گندم اختصاص دهد. بنابراین کشور **B** در تولید گندم مزیت نسبی دارد.
- (اقتصاد، تهارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

(مبین فربنی)

۱۵۹- گزینه «۱»

بررسی عبارات صورت سؤال:
الف) صحیح است.

- ب) غلط است؛ در بازارهای عوامل تولید، دولت منابع و عوامل تولید را از خانوارها خریداری و مبالغ را تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به خانوارها پرداخت می‌کند. در بازار محصولات، دولت کالاهای خود را خریداری و مبالغ را تحت عنوان قیمت آن کالاهای خود را خریداری می‌کند.

ج) صحیح است.

د) صحیح است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؛ صفحه ۵۹)

(مهربی فیبانی)

۱۶۰- گزینه «۳»

- معتقدان به تفکر سوسیالیسم بر این باورند که سرآغاز همه ظلم‌ها، مالکیت خصوصی است و از این رو یا باید احزاب با مالکیت خصوصی مبارزه کنند و یا اینکه دولتها موظفاند با قراردادن قوانینی سخت‌گیرانه بر مالکیت و سرمایه‌اندوزی، جلوی ظلم و ستم سرمایه‌دارها را بگیرند و از اقشار ضعیف حمایت کنند.

- معتقدان به سرمایه‌داری از ایده آزادی تجارت خارجی و کاهش تعرفه‌ها دفاع می‌کنند.

- در نظام اقتصاد اسلامی (نظام اقتصادی عدالت‌بنیان) افزایش ثروت افراد نباید موجب اختلافات طبقاتی شود و به سخن دیگر افزایش رفاه اقتصادی یک نفر مقید به افزایش رفاه اقتصادی دیگران است.

(اقتصاد، تهارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

ب) عوامل روی آوردن کشورها به مبادله:

- ۱- یکسان نبودن منابع و عوامل تولید در کشورها (مانند: مونتاژ کالای کره‌ای در کشور اندونزی)

- ۲- یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری (مانند: کشورهای توسعه‌یافته در سطح فناوری بالاتری نسبت به کشورهای در حال توسعه قرار دارند).

- ۳- تفاوت‌های اقلیمی و آب و هوایی (مانند: خشکبار در وضعیت آب‌وهوایی برخی نقاط ایران تولید می‌شود).

- ج) صادرات کالاهای به تولیدکنندگان اجازه می‌دهد تا محصولات خود را در بازارهای بزرگ‌تری به فروش برسانند و به منظور رقابت با تولیدکنندگان دیگر، به تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر و ادار شوند.

(اقتصاد، تهارت بین‌الملل، صفحه‌های ۶۹ و ۷۱)

۱۵۶- گزینه «۲»

- (زهراء محمدی)
- گاهی دولتها برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش واپستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی از کالاهای وضع می‌کنند و گاهی در جهت گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند.

- هر چند تجارت خارجی و تمرکز بر مزیت‌های مطلق یا نسبی دارای مزایای فراوانی است؛ اما باید در نظر داشته باشیم که این فعالیت گروهی، به قدرت و استقلال اقتصادی کشور، آسیبی نزند.

- واپستگی در تأمین کالاهای راهبردی و ضروری مثل دارو، غذا و محصولات کشاورزی، حوزه انرژی (مانند: نفت، انرژی هسته‌ای و انرژی‌های نو)، صنایع نظامی و دفاعی می‌تواند موجب بهانه‌جویی و سلطهٔ رقیب یا دشمن و نهایتاً ضعف و واپستگی یک کشور شود.

(اقتصاد، تهارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۵۷- گزینه «۳»

- (آفرین سامیری)
- کسب و کارهای شخصی مثل بنگاه‌ها، مغازه‌ها و ... فقط یکبار مالیات بر درآمد می‌دهند.

- مالیات بر مصرف با هدف کاهش رفتار نامطلوب گرفته می‌شود و می‌تواند میزان استفاده از بنزین و ماشین‌آلات را کاهش دهد.

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

